

GRAMATICA LIMBII ENGLEZE

Inițial publicată în 1962 de **Catedra de Limbă şi Literatură Engleză** a Universității din Bucureşti.

Re-editată online în 2011, în nouă volume separate,

de

C. George Sandulescu şi **Lidia Vianu**.

Volumul Şapte.

Adverbul. Prepoziția. Conjuncția. Interjecția. Afixația.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană
Bucureşti 2011

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

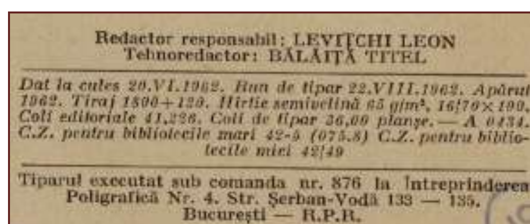

ISBN: 978-606-8366-00-5.

Re-editare în facsimil de

C. George Sandulescu şi Lidia Vianu.

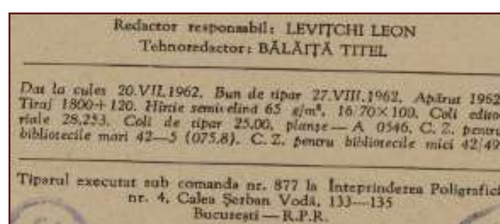
IT Publication: Cristina Petrescu
Publicity: Ruxandra Câmpeanu

Redactor responsabil: LEVIŢCHI LEON
Tehnoredactor: BĂLĂIŢĂ TITEL

Dat la cules 20.VI.1962. Bun de tipar 22.VIII.1962. Apărut 1962. Tiraj 1800+120. Hîrtie semivelină 65 g/m², 16/70×100. Coli editoriale 41,226. Coli de tipar 36,00 planşe. — A 0434. C.Z. pentru bibliotecile mari 42-5 (075.8) C.Z. pentru bibliotecile mici 42/49

Tiparul executat sub comanda nr. 876 la Întreprinderea Poligrafică Nr. 4. Str. Şerban-Vodă 133 — 135. Bucureşti — R.P.R.

Redactor responsabil: LEVIŢCHI LEON
Tehnoredactor: BĂLĂIŢĂ TITEL

Dat la cules 20.VII.1962. Bun de tipar 27.VIII.1962. Apărut 1962. Tiraj 1800+120. Hîrtie semivelină 65 g/m², 16/70×100. Coli editoriale 28,253. Coli de tipar 25,00, planşe — A 0546. C. Z. pentru bibliotecile mari 42—5 (075.8). C. Z. pentru bibliotecile mici 42/49.

Tiparul executat sub comanda nr. 877 la Întreprinderea Poligrafică nr. 4, Calea Şerban Vodă, 133—135 Bucureşti — R.P.R.

Această Gramatică a fost redactată în perioada în care Catedra de Limbă şi Literatură Engleză a Universității din Bucureşti era situată în clădirea Universității din Strada Edgar Quinet. Era, practic, singura Catedră de Engleză din țara românească!

Cu vreo 12 cadre didactice în total, şi cu numai o duzină de studenți în fiecare din cei cinci ani de studii...

EPLC şi cei doi Editori ai *Gramaticii Catedrei* țin să-şi exprime pe această cale mulțumirile cele mai sincere D-lui Conf. Octavian Roske, Şef al Catedrei de Limba şi literatura engleză în momentul de față, care a avut amabilitatea să pună la dispoziția noastră exemplarul din Gramatica Catedrei după care am realizat Facsimilele care formează cele nouă volume ale acestei Gramatici, inițial tipărită în două volume de aproape 500 de pagini fiecare. Acest act are o deosebită însemnătate, întrucât reprezintă implicit sprijinul acordat de Catedră la realizarea acestor volume.

GRAMATICA LIMBII ENGLEZE

Inițial publicată în 1962 de

Catedra de Limbă şi Literatură Engleză a Universității din Bucureşti.

Re-editată online în 2011, în nouă volume separate,

de

C. George Sandulescu şi **Lidia Vianu**.

Volumul Şapte.

Adverbul. Prepoziția. Conjuncția. Interjecția. Afixația.

Bucureşti 2011

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

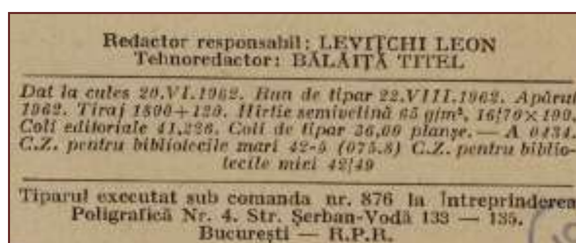
PREFATORY NOTE 2011.

I take it upon myself to release into the public domain what was called, within the University as a whole, and in particular within the English Department, as – in Rumanian – *Gramatica Catedrei*, for years and years during the 1960's and afterwards.

We are convinced that there are no objections against this publication on internet for a wide variety of reasons.

First, there is, for the time being, nothing more comprehensive, more modern and more up to date, equivalent to what we have in front of us now; and that is in itself a sufficient reason for publication.

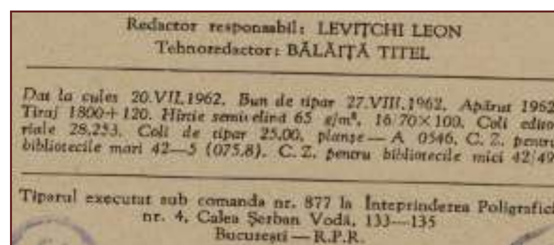
It was done on the initiative, enthusiasm and boundless devotion of one single person—Leon D. Levițchi. He was not only the sole Coordinator of the whole work, but he was even "Redactor de carte" appointed by the very Publishing House, as can be seen from the following two "edition-information boxes" (one for each volume), which we have decided to reproduce here below:

Redactor responsabil: LEVIȚCHI LEON
Tehnoredactor: BĂLĂIȚĂ TITEL

Dat la cules 20.VI.1962. Bun de tipar 22.VIII.1962. Apărut 1962. Tiraj 1800+120. Hirtie semivelină 65 g/m², 16/70×100. Coli editoriale 41,226. Coli de tipar 36,00 planșe.— A 0434. C.Z. pentru bibliotecile mari 42-5 (075.8) C.Z. pentru bibliotecile mici 42/49

Tiparul executat sub comanda nr. 876 la Întreprinderea Poligrafică Nr. 4. Str. Șerban-Vodă 133 — 135. București — R.P.R.

Redactor responsabil: LEVIȚCHI LEON
Tehnoredactor: BĂLĂIȚĂ TITEL

Dat la cules 20.VII.1962. Bun de tipar 27.VIII.1962. Apărut 1962. Tiraj 1800+120. Hirtie semivelină 65 g/m², 16/70×100. Coli editoriale 28,253. Coli de tipar 25,00, planșe — A 0546. C. Z. pentru bibliotecile mari 42—5 (075,8). C. Z. pentru bibliotecile mici 42/49.

Tiparul executat sub comanda nr. 877 la Întreprinderea Poligrafică nr. 4, Calea Șerban Vodă, 133—135 București — R.P.R.

His thorough knowledge of the Russian, German and French languages was of priceless value to him, not only as a Grammarian, but also as an outstanding Lexicographer.

What was his sole purpose here? To make this book fundamentally language-teaching oriented at an advanced level.

It was he who distributed all the tasks to the dozen or so contributors (a baker's dozen, in point of fact)—his own departmental colleagues; it was he who collected all the manuscripts from the respective authors; it was he who, then, assembled the whole book, and went through the whole of it, checking everything for absolute accuracy. And, last but not least, it was he who wrote out the chapters about The Noun, and, more importantly, about The Article.

This is a functional Grammar, it is true, but he believed in this theoretical approach from the very bottom of his heart, and flatly refused to know of any other. After all, we must all remember that N. Chomsky only published his very first book in 1957: at that time, the present grammar, was already well shaped up in the mind of Lev Levițchi, the one who had first imagined it. I for one had plenty of opportunities of discussing it with him in private, while I was a second-year student in 1954, and every other week or so afterwards all the time until the day of publication in 1962.

Gramatica Catedrei este un obiect istoric—poate o piesă de muzeu — în care răsună, clar şi limpede, realitățile şi rezultatele de cercetare din anii 1960, 1961 şi 1962 ale Universității Bucureşti—pe atunci numită *I. C. Parhon*. Eu sunt unul dintre prea puținii acum încă în viață care cunoaşte toate detaliile întocmirii ei.

Această gramatică de aproximativ 1000 de pagini a fost redactată de un colectiv format din toți membrii Catedrei de Limbă şi Literatură Engleză la începutul anilor '60. Absolut toți membrii Catedrei au contribuit, mai mult sau mai puțin, la realizarea ei (afară de Ana Cartianu, care era exclusiv specializată în literatură).

Lucrarea a fost realizată fără nici un fel de plată, întrucât a fost considerată, cu aprobarea decanatului, parte din activitatea ştiinţifică obligatorie a fiecărui membru al catedrei pentru anii 1960, 1961, 1962. Tirajul a fost mai mult decât infim: sub 2000 de exemplare. Atât cât se acorda pe atunci tuturor lucrărilor de cercetare ştiinţifică! Publicată de Editura Didactică şi Pedagogică, lucrarea nu a fost niciodată retipărită.

Nu am putut elimina niciun pasaj din cauză că este un document scanat în totalitatea sa. (Editura nu dispune de suficient personal calificat, nici măcar pentru o redactilografiere.)

Încă ceva deosebit de însemnat: această Gramatică de o mie de pagini constituie piesa de rezistenţă pentru cel care va scrie într-o bună zi istoria anglisticii româneşti de la începuturile sale.

Dar, cum ţara are nevoie de o gramatică engleză cât mai cuprinzătoare posibil şi cât mai repede posibil, o publicăm ca atare, în lipsă de altceva: în plus, pentru a facilita consultarea, o facem să intre în domeniul public prin punerea pe internet în mod cu totul gratuit. Învechită şi prăfuită o fi ea, dar e mai mult ca sigur că e mai bună decât nimic !

Poate că o publicăm chiar ca îndemn colectiv: îndemnăm prin această publicare pe toţi angliştii de frunte ai României de astăzi să pună mâna pe condei şi să scrie un echivalent mai abitir! Sunt cu totul convins că această zi e mai apropiată decât credem.

Monaco, 10 mai 2011

C. George Sandulescu

VOLUMUL 7

Adverbul.

Prepoziția.

Conjuncția.

Interjecția.

Afixația.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

TABLA DE MATERII

Paginile ediției 2011 sunt numerotate cu cifre romane, de la **i** la **clvi**.
Paginile ediției 1962 sunt numerotate cu cifre arabe, de la 260 la 344.

CUVÂNT ÎNAINTE

CUVÎNT ÎNAINTE

Lucrarea de față se adresează studenților de la facultățile de filologie și institutele pedagogice din țară, precum și tuturor persoanelor care au depășit cunoștințele de limbă engleză dobîndite în școala medie.

~~Bazată pe principiile lingvisticii marxist-leniniste~~, „Morfologia limbii engleze" expune capitolele gramaticii engleze pe plan descriptiv și normativ, dar în măsura în care o serie de probleme dificile sînt interpretate și discutate, ea este menită să stimuleze și munca de cercetare științifică a studenților.

LISTA DE AUTORI

Prezenta lucrare a fost alcătuită de următorul colectiv sub îndrumarea lectorului L. LEVIȚCHI:

Lector V. A. ALCALAY: Categoriile gramaticale ale verbului (I, pp. 381—393); Formarea și folosirea timpurilor și modurilor (I, pp. 393—505); Atributul (II, pp. 247—258)

Asistent A. BANTAȘ: Subiectul (II, pp. 175—184); Predicatul (II, pp. 185—191); Acordul subiectului cu predicatul (II, pp. 192—208); Complementul direct (II, pp. 209—223); Complementul indirect (II, pp. 223—225)

Asistent A. GHEORGHIȚOIU: Adverbul (II, pp. 5—48); Prepoziția (II, pp. 49—113); Conjuncția (II, pp. 114—122); Interjecția (II, pp. 123—128)

Lector V. HANEA: Fonetica (I, pp. 19—89); Fraza (II, pp. 151—174)

Asistent P. IANCOVICI: Genul substantivelor (I, pp. 136—156); Topica (II, pp. 276—310); Corespondența timpurilor (II, pp. 311—330); Vorbirea directă și indirectă (II, pp. 331—343)

Lector E. IAROVICI: Scurt istoric al limbii engleze (I, pp. 5—10); Adjectivul (I, pp. 194—229); Pronumele (I, pp. 230—252)

Asistent E. ILOVICI: Afixația (II, pp. 129—147); Punctuația (II, pp. 344—387)

Lector L. LEVIȚCHI: Unele probleme fundamentale ale gramaticii limbii engleze moderne (I, pp. 10—19); Clasificarea substantivelor (I, pp. 93—120); Declinarea substantivelor (v. I, pp. 157—169); Articolul (I, pp. 171—193)

Asistent M. MIROIU: Complementul prepozițional (II, pp. 228—236); Complementul circumstanțial (II, pp. 237—245)

Asistent D. MUREȘANU: Numărul substantivelor (I, pp. 121—134)

Asistent I. POENARU: Numeralul (I, pp. 253—264); Formele nepersonale ale verbului (I, pp. 516—562)

Lector I. PREDA: Verbul, clasificare (I, pp. 226—380); Diateza verbului (I, pp. 506—515);

C. SĂNDULESCU: Subordonarea (II, pp. 259—275)

Revizia lucrării: Conferențiar A. CARTIANU, Lector E. IAROVICI, Lector L. LEVIȚCHI, Lector I. PREDA. Au mai contribuit la revizia lucrării: Lector *V. Hanea*, Asist. *I. Poenaru*, Asist. *M. Miroiu*, Asist. *D. Mureșanu*, Asist. *A. Bantaș*, Asist. *M. Mociornița*; *C. Săndulescu*.

Leon LEVIȚCHI

Câteva probleme fundamentale ale gramaticii limbii engleze contemporane.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

Datorită lipsei desinențelor şi a terminațiilor specifice ale părților de vorbire, morfologia, înțeleasă ca parte a gramaticii care studiază schimbarea *formei* cuvintelor, e un capitol foarte restrâns în limba engleză contemporană şi, în general, în limba engleză modernă. Nici preluarea de către morfologie a capitolului *formării părților de vorbire* din lexicologie (compunere, derivare etc.) nu-i sporeşte prea mult volumul.

În practică, totuşi, lucrurile stau cu totul altfel: un număr impresionant de gramatici ale limbii engleze rezervă un spațiu foarte mare *morfologiei*, de cele mai multe ori în dauna sintaxei (de exemplu, un gramatician din Europa de Răsărit, la un total de 461 pagini de morfologie, acordă 106 pagini sintaxei, în anul 1958). Explicația trebuie căutată într-o permanentă (deşi nemărturisită) pătrundere a *sintaxei* în *morfologie*, lucru care, după părerea noastră, este nu numai justificat, ci absolut *necesar* atunci când este vorba de o limbă prin excelență analitică.

«Sintaxa părților de vorbire» este, fără îndoială, un capitol extrem de important pentru o astfel de limbă, dar problemele specifice ale «sintaxei părților de vorbire» (funcțiunile sintactice ale părților de vorbire, raporturile sintactice dintre ele etc.) afectează într-o măsură similară şi limbi de o altă factură, de pildă limbile sintetice. Faptul că în gramaticile altor limbi decât engleza, «sintaxa părților de vorbire» este tratată când în cadrul morfologiei, când în cadrul sintaxei, când ca un capitol de sine stătător, constituind un fel de trecere de la morfologia propriu-zisă la sintaxa propriu-zisă (sintaxa părților propoziției, sintaxa propoziției şi a frazei, topica etc.) nu are o importanță prea mare. În limba engleză, dimpotrivă, discutarea părților de vorbire din punct de vedere sintactic îşi găseşte locul potrivit în *morfologie*, pentru faptul că «sintaxa părților de vorbire» se integrează organic într-o serie de alte «infiltrări» ale sintaxei în morfologia engleză, transformând-o, de fapt, în ceea ce ar putea fi denumit *morfologie sintactică*.

Un alt gramatician din Europa de Răsărit sublinia, pe bună dreptate: «Cu cât o limbă este mai bogată morfologiceşte, cu atât mai mare este independenţa – e adevărat, relativă – a cuvintelor din ea. Astfel, e mai uşor să stabilim în afara contextului sensul unui cuvânt groenlandez, bogat din punct de vedere morfologic, decât al unui cuvânt din oricare din limbile noastre; cuvintele slave şi italiene se pot de obicei înţelege mai uşor în afara contextului decât multe cuvinte germane; cele germane, mai uşor decât cele engleze şi franceze; cele engleze, decât cele chineze». Citatul ne atrage atenţia asupra identificării sensului cuvintelor din diferite limbi în context şi în afara lui, cu sublinierea că în limba engleză, din cauza sărăciei formelor morfologice ale cuvintelor, contextul are un rol hotărâtor în această privinţă; dar el ne atrage totodată atenţia şi asupra importanţei contextului pentru identificarea cuvintelor ca *părţi de vorbire* (altfel spus, pentru diferenţierea cuvintelor de omonimele lor gramaticale «externe»), precum şi pentru identificarea, în cadrul părţii de vorbire respective, a *funcţiilor lor morfologice*. La acestea trebuie adăugat faptul că, o dată cu identificarea semantico-morfologică, tot contextul este acela care – în limba engleză – indică, de cele mai multe ori şi funcţia sintactică a cuvintelor din propoziţie. *Contextul devine, aşadar, elementul hotărâtor al identificării semantico-morfologico-sintactice a cuvintelor din propoziţie.*

Transpus în termeni strict gramaticali, contextul înseamnă în primul rând *încadrare sintactică*. Modul în care această *încadrare sintactică*, în funcţie, pe de o parte, de intenţia vorbitorului (autorului), iar pe de altă parte, de posibilităţile semantico-gramaticale specifice ale cuvintelor, *defineşte* cuvintele ca *părţi de vorbire* şi le *fixează sensul* şi *funcţiunea morfologică* într-o propoziţie dată poate fi urmărit pe baza ilustrărilor de mai jos:

Încadrarea sintactică a cuvintelor – mijloc de definire a lor ca părţi de vorbire şi de diferenţiere a lor de omonimele lor gramaticale «externe».

Întrucât în limba engleză contemporană numeroase cuvinte au dat naştere, prin *conversiune* (Conversion), adică prin schimbarea categoriei gramaticale, altor

părți de vorbire – identice ca formă cu ele –, încadrarea sintactică este aceea care definește partea de vorbire pe care aceste cuvinte *polivalente* o reprezintă într-o propoziție dată şi o diferențiază astfel de omonimele ei gramaticale «externe» posibile, atunci când această definire şi diferențiere nu rezultă dintr-o formă paradigmatică specifică sau când formele paradigmatice ale omonimelor gramaticale sunt şi ele omonime (de ex. *lands* – pluralul substantivelor *land* şi pers. a III-a singular indicativul prezent al verbului *to land*).

Wishes father thoughts. («Dorințele zămislesc gânduri») Fiecare din cele trei cuvinte ale propoziției poate fi folosit ca substantiv: *wishes* – «dorințe», *father* – «tată», *thoughts* – «gânduri»; iar două dintre ele pot fi forme verbale: *wishes* – «doreşte», *father* – «zămislesc» etc. Ordinea strictă a cuvintelor în propoziție – în cazul de față, ordinea cuvintelor într-o propoziție afirmativă, şi anume *subiect – predicat – complement*, este aceea care le fixează din punct de vedere morfologic, ca numite părți de vorbire: *wishes* – substantiv, *father* – verb, *thoughts* – substantiv în cazul acuzativ. Folosirea frecventă a cuvântului *father* ca substantiv – «tată» – induce adesea în eroare pe cei care, neglijând problemele conversiunii, încearcă să traducă o astfel de propoziție.

What is it good *for*? («La ce e bun? La ce serveşte?» *For* poate fi prepoziție, particulă adverbială şi conjuncție. În exemplul nostru, *for* este folosit ca prepoziție, ca urmare a faptului că în propozițiile interogative introduse printr-un pronume interogativ, prepoziția poate ocupa o poziție finală – la sfârşitul propoziției, cu precădere în limba vorbită).

Pe baza celor de mai sus se poate formula o regulă fundamentală aplicabilă limbii engleze contemporane, şi anume că o formă *polivalentă*, reprezentând mai multe omonime gramaticale «externe», *este*, în context, acea parte de vorbire a cărei funcție o îndeplineşte şi nu *este folosită* ca acea parte de vorbire, aşa cum consideră numeroşi autori englezi şi americani. În felul acesta se elimină din tratarea părților de vorbire inconsecvențele atât de frecvente ale autorilor amintiți care vorbesc despre substantive *folosite ca* adjective, adverbe *folosite ca* prepoziții, verbe *folosite ca* substantive etc.

Încadrarea sintactică a cuvintelor – mijloc de fixare (definire) a funcțiunilor lor morfologice şi de diferențiere a lor de omonimele lor gramaticale «interne».

Întrucât în limba engleză contemporană numeroase cuvinte pot îndeplini, în urma unui proces de *mutație funcțională* (Functional Shift), mai multe funcțiuni morfologice în cadrul uneia şi aceleiaşi părți de vorbire *polifuncționale*, încadrarea sintactică este aceea care defineşte funcțiunea morfologică pe care partea de vorbire o are în acel context şi o diferențiază astfel de omonimele ei gramaticale «interne».

Categoriile morfologice din cadrul unei părți de vorbire sunt destul de numeroase şi, de cele mai multe ori, diferă de la o parte de vorbire la alta, ceea ce ne îngăduie să distingem cel puțin două situații: *a)* situația în care categoriile morfologice ale uneia şi aceleiaşi părți de vorbire îndeplinesc funcțiuni atât de deosebite între ele încât şi valoarea lor semantică suferă modificări sensibile care, până la un punct, amintesc de modificările semantice determinate de conversiune (*polifuncționalism* şi *polisemie*, de exemplu, în cadrul pronumelui: *me* – «pe mine, mă», cazul acuzativ al pronumelui personal *I*; «mie, îmi» – cazul dativ al aceluiaşi pronume personal; «eu» – echivalent, în limba vorbită, al nominativului *I* etc.); *b)* situația în care, în cadrul unei aceleiaşi categorii morfologice, funcțiunile morfologice afectuează valoarea semantică a cuvântului într-o măsură mult mai redusă, adesea în sensul distincției dintre «general» şi «particular», dintre «o oarecare valoare semantică» şi «absența totală a valorii semantice», dintre «anaforic» şi «anticipativ» etc. (*polifuncționalism cu polisemie redusă*, de exemplu articolul nehotărât *a(n)* cu funcțiune numerică – «un, una, o», în funcțiune anticipativă – «un, o» etc.).

a. Polifuncționalism şi polisemie.

The teacher entered the classroom. («Profesorul *sau* profesoara intră în clasă». *Teacher* face parte din substantivele de gen *comun* – Common Gender –, substantive care sunt *fie* masculine, *fie* feminine, precizarea fiind posibilă numai în cadrul

contextului; în cazul de față întreaga propoziție nu este suficientă pentru determinarea genului. Acest lucru devine posibil numai cu ajutorul altor propoziții, de pildă: *She* – «ea» – called the roll. etc.).

Soon a little flock of sparrows and other small birds assembled to feed as usual. One of them lit on the edge of the tray and was just going to hop in, when *she* spied the caterpillar. (J. Lubbock, *The Beauties of Nature*) («Nu trecu mult şi un mic stol de vrăbii şi alte păsărele se adunară să mănânce ca de obicei. Una din ele poposi pe marginea tăvii, gata să sară înauntru, când văzu omida». De obicei, substantivele care denumesc păsări sunt de genul neutru. În exemplul nostru însă pronumele *she* din cea de-a doua frază arată că *sparrows* sau *bird* sunt interpretate de autor ca fiind de genul feminin).

I *myself* did it. («Eu însumi am făcut aceasta». *Myself* poate fi pronume reflexiv – «mă, pe mine», de întărire – «însumi», personal – «eu». Aşezarea lui între subiect şi predicat arată că aici e folosit ca pronume de întărire, mai exact ca pronume de «dublă» întărire, poziția lui mai puțin accentuată fiind la sfârşitul propoziției. *Myself* ca pronume reflexiv e folosit împreună cu un verb tranzitiv, transformându-l într-un verb reflexiv. Tot sintaxa e aceea care condiționează folosirea lui *myself* ca pronume personal: când este nume predicativ după formele verbului *to be*, în unele construcții absolute, în cadrul unei serii de complemente directe, precedat de prepoziția *but* într-o propoziție negativă etc.)

Has *anybody* called? («A venit cineva?» În funcție de caracterul afirmativ, interogativ sau negativ al propoziției, pronumele nehotărât *anybody* îşi schimbă sensul şi locul: în propozițiile afirmative, înseamnă «oricine, oricare», ocupând locul I ca subiect, locul III ca complement direct etc.; în propozițiile interogative înseamnă «cineva», fiind înlocuitorul lui *somebody* dintr-o propoziție afirmativă şi ocupând locul caracteristic subiectului în propozițiile interogative; în propozițiile negative formează o unitate cu negația *not*, traducându-se prin «nimeni» şi ocupând locul complementului direct etc.).

She has read books 3–4. («A citit cărțile – capitolele – 3–4». Numeralele cardinale 3–4 – three-four –, datorită aşezării lor *după* substantivul books sunt, de

fapt, folosite ca numerale ordinale. Aşezarea lor *înaintea* substantivului le-ar readuce la funcţiunea lor specifică, şi propoziţia ar căpăta un înţeles diferit: She has read 3–4 books – «A citit 3–4 cărţi»).

Has John come *yet*? («A şi venit Ion?» Adverbul *yet* are sensul de «încă» în propoziţiile negative şi, mai rar, în cele afirmative; în cele interogative, el înseamnă «deja»).

It *should* be on the shelf. («Probabil că e pe raft. Trebuie să fie pe raft». O astfel de interpretare a lui *should* este posibilă numai în cadrul unui context lărgit, care să depăşească limitele propoziţiei de mai sus, de pildă: «Haven't you see the manuscript?» – «It should be on the shelf.» – «N-ai văzut manuscrisul?» – «Probabil că e pe raft.» Fără un astfel de context lărgit, «it should be on the shelf» poate fi interpretat şi altfel: «Ar trebui să fie pe raft», implicând, eventual, reproşul din partea vorbitorului.)

He *could* write better. («Putea scrie mai bine», dar şi: «Ar putea scrie mai bine» – întrucât *could* este fie Past Tense, fie condiţionalul prezent al verbului *can*. Numai un context lărgit, cuprinzând specificări temporale de un ordin sau altul, poate fixa modul şi timpul reprezentate de *could*.)

b. Polifuncţionalism cu polisemie redusă.

My *family* are downstairs. («Familia mea e la parter». Substantivul *family* poate fi substantiv individual sau substantiv colectiv. Ca substantiv individual, el are determinări specifice, poate fi folosit la singular şi la plural – *family, families* – şi se acordă cu verbul în număr. Ca substantiv colectiv, are mult mai puţine determinări decât substantivele individuale, nu are plural, dar se acordă cu verbul la plural. Cu alte cuvinte, predicatul este acela care îi fixează încadrarea într-o anumită categorie de substantive, aceea a substantivelor *colective*. Pe de altă parte, spunem că *family* are o polisemie redusă întrucât între sensul de «familie» din *family* substantiv individual şi acela de «familie, membrii familiei» din *family* substantiv colectiv există

doar o diferență de interpretare a respectivei noțiuni: «un tot, un întreg, o colectivitate» şi «elementele unui tot, ale unui întreg, ale unei colectivități»).

A Man is A Man For A' That (titlul unei poezii de Robert Burns) («Şi totuşi, omul e om, să ştii». Funcțiunea generică a articolului nehotărât *a'* şi deci folosirea substantivului *man* într-un sens general – «omul», «oamenii» – este stabilită de raporturile sintactice create între substantivul determinat *a man* şi predicatul nominal, format din verbul de legătură *is* – prezent *gnomic* – şi numele predicativ *a man*, substantiv determinat de articolul nehotărât *a* în funcțiune generică şi folosit în acelaşi sens general ca *a man*, subiectul propoziției. Ca şi în cazul celorlalte articole din limba engleză, funcțiunile articolului nehotărât sunt multiple: funcțiunea numerică, funcțiunea anticipativă, funcțiunea generică. Polisemia substantivului *a man* rezultată din diversitatea funcțiunilor articolului nehotărât este redusă, deoarece nu poate fi vorba de o modificare semantică a noțiunii de *man* – «om», ci doar de interpretarea ei ca noțiune «generală» sau «particulară»; de asemenea, ca noțiune determinată în sensul de număr «subliniat» sau «nesubliniat», de exemplu: «A man, two horses and a cart» – egal cu «One man, two horses and one cart» – «Un om, doi cai şi o căruță»: număr subliniat, articolul *a* devenind, de fapt, un numeral, după cum reiese din folosirea, în continuare, a numeralului *two* – «doi». În «I saw a man» – «Am văzut un om», ideea de număr nu e subliniată, deşi ea nu lipseşte cu desăvârşire; funcțiunea articolului este anticipativă, opusă celei anaforice: substantivul *a man*, particularizat, este prezentat de către vorbitor ca un element nou al comunicării lingvistice etc.).

You can't eat *your* cake and have it. („Şi cu varza unsă şi cu slănina-n pod nu se poate”. *You* este de obicei folosit ca pronume personal cu funcțiune anaforică, referindu-se la persoana căreia i se adresează vorbitorul; acelaşi lucru se poate spune şi despre adjectivul posesiv *your*. În exemplul nostru, însă, atât *you* cât şi *your* îndeplinesc o funcțiune generică, putând fi înlocuite prin *one* – „cineva, oricine” etc. şi ”one's“ – „al acelui cineva”. Această funcțiune se poate deduce din caracterul de proverb al exemplului, dar şi dintr-o încadrare sintactică lărgită, de pildă cu ajutorul unei propoziții anterioare în care s-au folosit alte pronume sau adjective posesive

decât cele de persoana a II-a: ”*I* don’t think *he* is right. You can’t eat your cake and have it.“ – „Nu cred că are dreptate. Şi cu varza unsă şi cu slănina-n pod nu se poate”. Polisemia se reduce la raportul „general” – „particular”).

c. Polifuncționalism.

Reading books is useful. („Cititul cărților e o preocupare folositoare”. Prezența complementului direct *books* după *reading* face ca acesta să îndeplinească funcția de Gerund şi nu de substantiv verbal, ca în propoziția: *Reading* is useful – „Cititul e o preocupare folositoare”).

Exemplele de mai sus reprezintă doar câteva dintr-un număr impresionant de ilustrări posibile, care scot în evidență rolul sintaxei în analiza morfologică.

Ținând seama de acest fapt, se pune întrebarea dacă, o dată cu constatarea lui, nu este indicată şi aplicarea unor criterii *de ordin sintactic* la ceea ce am denumit „morfologie sintactică”, în primul rând *a criteriului ierarhizării*. Sintaxa deosebeşte părți *principale* şi *secundare ale propoziției*. Nu este oare cazul ca şi „morfologia sintactică” să deosebească *părți de vorbire principale şi secundare*?

Considerăm că răspunsul poate fi afirmativ, nu numai pentru temeiurile arătate mai sus, ci şi pentru că o astfel de interpretare ar contribui la fixarea părților de vorbire din limba engleză, al căror număr variază atât de mult de la un autor la altul în bună măsură datorită diversității criteriilor de ierarhizare. Astfel – pentru a da numai câteva exemple – dacă un gramatician din Europa de Răsărit stabileşte 13 părți de vorbire: substantivul, adjectivul, pronumele, numeralul, verbul, adverbul, prepoziția, conjuncția, articolul, particulele, cuvintele modale (parentetice), cuvintele afirmării şi negării, interjecția, un alt gramtician in Europa de Răsărit stabileşte 9 părți de vorbire: substantivul, adjectivul, numeralul, pronumele, verbul, adverbul, prepoziția, conjuncția şi interjecția; al treilea gramatician din Europa de Răsărit stabileşte numai 8: substantivul, adjectivul, pronumele, numeralul, verbul, adverbul, conjuncția şi prepoziția; iar un al patrulea gramatician din Europa de Răsărit

stabileşte 12: substantivul, adjectivul, numeralul, pronumele, categoria stării, verbul, adverbul, cuvintele modale, particulele, prepoziţia, conjuncţia şi interjecţia.

Harold E. Palmer (în *A Grammar of Spoken English*), 8: substantivul, pronumele şi determinanţii, calificativele, verbul, adverbul, prepoziţia, conectivele şi interjecţia; Bain (în *A Higher English Grammar*), 7: substantivul, pronumele, adjectivul, verbul, adverbul, prepoziţia şi conjuncţia: Ashton (în *Senior English Grammar*), Nesfield (în *English Grammar Past and Present*) şi Kittredge şi Farlez (în *Advanced English Grammar*) completează lista lui Bain cu interjecţia; Sweet (în *A New English Grammar*) distinge 5 părţi de vorbire: substantivul, adjectivul, numeralul, verbul şi particula.

Considerăm că întocmai după cum în sintaxă în jurul subiectului şi predicatului gravitează celelalte părţi ale propoziţiei, aşa şi în cadrul „morfologiei sintactice", în jurul substantivului şi verbului gravitează celelalte părţi de vorbire. În consecinţă, substantivul şi verbul pot fi considerate *părţi principale de vorbire*. Celelalte părţi de vorbire, în măsura în care se grupează în jurul primelor, devin *părţi de vorbire secundare*. Ele *intră în anumite raporturi* cu părţile de vorbire principale (şi cu câteva alte părţi de vorbire secundare), şi anume:

1. În raporturi de determinare.

Raporturile de determinare se concretizează cu ajutorul *determinanţilor* (Determinatives) – părţi de vorbire care nu fac decât să *precizeze* cuvântul pe care îl însoţesc, fără a-i modifica valoarea semantică. Precizarea se poate face în mai multe sensuri, ceea ce îngăduie împărţirea determinanţilor pe categorii:

a. Determinanţi substantivali.

— *demonstrativi* (articolul hotărât, adjectivul demonstrativ, anumite adverbe de loc şi timp devenite adjective), de exemplu: Give me *the* book – „Dă-mi cartea" (cartea aceea).

I have told him *this* story – „I-am spus povestea aceasta"

The man *there* – „Omul de colo" (that man – „omul acela")

— *posesivi* (adjectivul posesiv, genitivul posesiv), de exemplu:

Is *your* brother married? – „E căsătorit fratele tău?"

Shakespeare's works. „Operele lui Shalespeare" (cf. *his* works – „operele lui").

— *numerici* (numeralul, articolul nehotărât în funcție numerică, articolul hotărât, unele adjective nehotărâte), de exemplu:

Three books – „Trei cărți"

A pencil and *two* pens – „Un creion şi două tocuri"

They sold the apples by *the* pound – „Vindeau merele cu livra"

Several people – „Mai mulți oameni"

— *generici* (articolul hotărât, articolul nehotărât, articolul zero, any), de exemplu:

A (The) tiger is a wild animal – „Tigrul este un animal sălbatic"

Tigers are wild animals – „Tigrii sunt animale sălbatice"

Any man can do it – „Orice om poate face aceasta" etc.

b. Determinanți verbali.

— *de loc* (adverbele de loc), de exemplu:

He lives *over there* – „Locuieşte acolo"

— *de timp* (adverbele de timp), de exemplu:

We'll return *to-night* – „Ne vom înapoia diseară"

— *de grad, intensitate etc.* (adverbele de grad, intensitate etc.), de exemplu:

I like this novel *very much* – „Îmi place foarte mult romanul acest" etc.

2. În raportul de modificare.

Raporturile de modificare se concretizează cu ajutorul *modificatorilor* (Modifiers) – părți de vorbire, care, într-o măsură mai mare sau mai mică, modifică valoarea semantică a cuvântului pe care-l însoțesc.

Modificatorii specifici ai substantivului sunt adjectivele calitative şi relative, de exemplu:

A *beautiful* song – „Un cântec frumos"

A *wooden* house – „O casă de lemn"

A *silk* dress – „O rochie de mătase"

A *stone* wall – „Un zid de piatră".

Modificatorul specific al verbului este adverbul de mod, de exemplu:

She sings *beautifully* – „Ea cântă frumos"

They returned *quickly* – „S-au întors repede".

3. În raporturi de înlocuire.

Raporturile de înlocuire se concretizează cu ajutorul *înlocuitorilor* (Substitutes) – părți de vorbire care înlocuiesc alte părți de vorbire.

Înlocuitorul specific al substantivului este pronumele, de exemplu:

He is a famous singer – „E un cântăreț renumit" (*He* înlocuieşte un anumit substantiv propriu).

Înlocuitorii specifici ai verbului principal sau noțional sunt verbele auxiliare şi modale, de exemplu:

"Does he speak English?" – "Yes, he *does*." – „Vorbeşte englezeşte? – Da." (*Does* ține locul lui *speak(s)*).

"Can you ski?" – "No, I *can't*." – „Ştii să schiezi? – Nu, nu ştiu."

4. În raporturi de conexare.

Aceste raporturi se concretizează cu ajutorul aşa numitelor *conective* (Connectives), prepoziții şi conjuncții, de exemplu:

The boys are *in* the garden – „Băieții sunt în grădină"

John *and* Peter – „Ion şi Petre"

5. În raporturi de independență sintactică.

Aceste raporturi sunt concretizate prin părți de vorbire adeseori neanalizabile din punct de vedere sintactic (interjecția) sau constituind înlocuitori ai unor propoziții sau părți ale propoziției (adverbele negării şi afirmării etc.), de exemplu:

”I am very angry with you.“ – ”Oh!“ „Sunt foarte supărat pe tine. – O!”

”Did you speak to them?“ ”Yes.“ – „Ai vorbit cu ei? – Da.” (subînțeles: „Am vorbit cu ei.”).

Notă. Raporturile de determinare, modificare şi înlocuire pot fi exprimate nu numai de *părți de vorbire*, ci şi de *părți ale propoziției* sau *propoziții întregi*. Limitarea lor la părți de vorbire a fost determinată de problema analizată.

În legătură cu cele discutate până acum s-ar părea că ar fi necesară o revizuire a problemelor părților de vorbire din engleza contemporană. Suntem convinşi de necesitatea unei astfel de revizuiri; dar considerăm că sistemul clasic al celor zece părți de vorbire (substantivul, articolul, adjectivul, pronumele, numeralul, verbul, adverbul, prepoziția, conjuncția şi interjecția) este întru totul aplicabil şi limbii engleze, cu corectivul că definițiile date unor părți de vorbire trebuie să fie în parte modificate, în parte completate. Astfel, de pildă, definiția adjectivului ca „parte de vorbire care arată însuşirea unui obiect” ni se pare cu totul incompletă; în sensul analizei raporturilor dintre părțile de vorbre, credem că este mai indicat să denumim adjectivul „o parte de vorbire care modifică sau determină un substantiv sau înlocuitor al acestuia”. (În consecință, adjectivul se va împărți în *a.* calitativ *b.* relativ *c.* determinativ).

Totodată, într-o gramatică cu caracter normativ-descriptiv, elementul diacronic (istoric), foarte important pentru *explicarea* anumitor fenomene, nu trebuie să intervină ca *factor* hotărâtor în stabilirea funcțiunilor morfologico-sintactice ale cuvintelor, sintagmelor, locuțiunilor etc. sau în stabilirea funcțiunilor sintactice ale propozițiilor şi părților de propoziție. Orice exagerare în acest sens implică o complicare în plus a problemelor morfologiei şi sintaxei limbii engleze, destul de complexe şi în plan *sincronic*.

Gramatica de față își propune să accentueze elementul *funcțional*, inspirându-se din faptele de limbă reale ale limbii engleze contemporane, şi, până la un punct, ale limbi engleze moderne, şi bazându-se pe relațiile *noi* dintre cuvinte, relații pe care le-a determinat pierderea desinențelor. Considerăm că într-o propoziție ca: ”This is a stone wall“, *stone* este un adjectiv de tip relativ şi nu un substantiv, pentru că funcția lui este adjectivală. Dacă nu ar fi aşa, s-ar cuveni să fim consecvenți şi să spunem că *but* din expresia ”*But* me no buts“ este o conjuncție care a devenit adverb, care a devenit prepoziție, care a devenit verb etc. – interpretare evitată până şi în gramaticile engleze cele mai tradiționale.

Eforturile autorilor gramaticii de față au urmărit cu perseverență discutarea diferitelor probleme pe plan sincronic-funcțional, ținând seama de elementul diacronic şi de interdependența dialectică dintre diferitele ramuri ale lingvisticei generale, accentuându-se îndeosebi legătura dintre morfologie, sintaxă, lexicologie şi stilistică.

Edith IAROVICI

Scurt istoric al limbii engleze.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

Limba engleză contemporană nu poate fi studiată decât în strânsă legătură cu evoluția limbii engleze de-a lungul veacurilor, în strânsă legătură cu desfăşurarea evenimentelor economice, politice, sociale şi culturale ce au influențat-o. Astfel, de pildă, datorită invaziilor germanice, limba vorbită astăzi în Anglia este o limbă germanică; cucerirea normandă a îmbogățit cu numeroase cuvinte franceze vocabularul limbii engleze şi a accelerat în mod indirect procesul de transformare a acesteia dintr-o limbă sintetică într-o limbă analitică. Renaşterea a avut drept rezultat un nou val de împrumuturi din latină şi greacă; revoluția industrială, dezvoltarea mişcării muncitoreşti, au îmbogățit mult vocabularul limbii engleze. Iată numai câteva exemple care ne arată influența foarte însemnată a istoriei poporului englez asupra limbii pe care acesta o vorbeşte.

Limba engleză aparține grupului de vest al limbilor germanice, care fac parte din familia de limbi indo-europene. Istoria limbii engleze începe în jurul anului 450, o dată cu venirea în Britania a unor triburi din nordul Germaniei. Primii au fost juții, care s-au stabilit în Kent şi în insula Wight. Saxonii i-au urmat curând, aşezându-se în actualele comitate Sussex şi Wessex. Anglii s-au stabilit în centrul Angliei şi pe coasta de nord-est. Astfel s-au răspândit în Britania dialecte germanice apusene, care au luat locul limbilor celtice vorbite până atunci pe teritoriul țării. Aceste limbi au supraviețuit numai în Irlanda, în nordul Scoției, în Țara Galilor şi – până la sfârşitul secolului al XVIII-lea – în Cornwall.

În evoluția neîntreruptă a limbii engleze, se pot distinge trei perioade principale:

1) engleza veche (Old English), între anii 450 şi 1100;

2) engleza medie (Middle English), între anii 1100 şi 1500;

3) engleza modernă (Modern English), de la 1500 până în zilele noastre.

Aceste delimitări sunt, fireşte, convenţionale, trecerea de la prima perioadă la a doua şi de la a doua la a treia efectuându-se treptat şi pe nesimţite. Ambele treceri reprezintă însă salturi calitative, pregătite de numeroase acumulări cantitative.

Caracteristicile esenţiale ale celor trei perioade sunt următoarele: engleza veche avea un sistem flexionar extrem de bogat; în engleza medie a avut loc o nivelare treptată a flexiunii; majoritatea terminaţiilor au dispărut în prima parte a englezei moderne.

Înainte de a examina această evoluţie mai îndeaproape, se cuvine să spunem câteva cuvinte despre *vocabularul* limbii engleze. Acesta a crescut de aproximativ zece ori în decursul englezei medii şi moderne. Totodată el s-a modificat simţitor din punctul de vedere al componenţei sale: în timp ce era aproape în întregime germanic în engleza veche, astăzi el cuprinde aproximativ 55% elemente romanice, 10% împrumuturi din alte limbi şi numai 35% elemente germanice. Totuşi fondul principal lexical al limbii engleze a rămas germanic, în ansamblu. Această constatare nu se bazează pe un studiu amănunţit al fondului principal lexical al limbii engleze, întrucât nu avem încă la îndemână un asemenea studiu, ci pe faptul că orice conversaţie uzuală dusă în limba engleză cuprinde un număr covârşitor de cuvinte de origine germanică, precum şi pe cercetările statistice făcute cu privire la proporţia de cuvinte anglo-saxone folosite de unii dintre cei mai mari scriitori englezi. S-au găsit, de pildă, 90% la Shakespeare, 81% la Milton, 75% la Swift, 75% la Galsworthy, 73% la Shaw etc.[1]

Numeroasele împrumuturi care au sporit masa vocabularului nu reprezintă numai o creştere numerică, ci şi una calitativă, în sensul exprimării din ce în ce mai adecvate a unor noţiuni noi şi variate, şi în sensul unei remarcabile îmbogăţiri a sinonimiei şi a posibilităţilor de exprimare mai abstractă şi mai nuanţată.

Această creştere cantitativă şi calitativă se explică prin necesităţile din ce în ce mai mari ale comunicării în cadrul unei societăţi tot mai evoluate. De ce vocabularul limbii engleze s-a îmbogăţit într-o atât de mare măsură cu elemente romanice? În

[1] F. T. Wood, *An outline History of the English Language*, London, 1941, p. 49—50.

primul rând, ca o urmare a cuceririi normande şi, în al doilea rând, ca o urmare a Renaşterii.

După cucerirea normandă, care a avut loc în 1066, limba franceză a devenit limba oficială, folosită la curte, în aparatul administrativ şi judiciar, în învăţământ şi biserică, precum şi în literatură. După 1204 însă, când Anglia pierde Normandia şi nobilii se văd lipsiţi de moşiile din ţara lor de baştină, cele din Anglia trec pe primul plan al preocupărilor lor. În consecinţă ei îşi însuşesc din ce în ce mai temeinic limba engleză, care începe să recâştige terenul; în 1258 este dată prima proclamaţie regală în franceză şi engleză; către sfârşitul secolului al XIII-lea, mănăstirile şi universităţile se văd nevoite să interzică folosirea limbii engleze, care o înlocuise treptat, pe nesimţite, pe cea franceză. Războiul de 100 de ani, răscoala ţărănească din 1381, descompunerea relaţiilor feudale, dezvoltarea relaţiilor capitaliste – toate acestea au contribuit la reafirmarea limbii engleze. Într-adevăr, la începutul secolului al XIV-lea toată lumea vorbea engleza, iar franceza dispăruse din literatură, menţinându-se câtva timp încă în parlament, în şcoli, la curte şi la curţile judecătoreşti.

Pe măsură ce limba engleză câştiga victoria, ea adopta numeroase cuvinte din limba franceză (circa 10 000), necesare pentru a exprima o serie de noţiuni noi, proprii dezvoltării vieţii economice, politice, sociale, culturale; este drept că unele numeau noţiuni deja redate în limbă, ceea ce a dus însă la îmbogăţirea sinonimiei şi a posibilităţilor de nuanţare.

O altă perioadă de creştere masivă a vocabularului a fost Renaşterea, care, fiind o etapă de mare dezvoltare şi înflorire a vieţii economice şi culturale, a creat necesitatea găsirii unui număr uriaş de termeni noi pentru denumirea multiplelor noţiuni noi.

Între timp se desfăşura, ca şi în alte ţări, o luptă înverşunată între limba naţională şi limba latină în literatura ştiinţifică şi chiar – într-o anumită măsură – în beletristică. Victoria limbii naţionale (care în Anglia luase fiinţă în secolul al XV-lea pe baza dialectului vorbit în jurul Londrei – centrul economic, politic şi cultural al ţării) i-a făcut pe scriitorii, traducătorii şi oamenii de ştiinţă ai vremii să caute să suplinească lipsa unui mare număr de termeni de care aveau nevoie pentru a scrie în

limba engleză. În acest scop, ei apelau, fireşte, mai ales la limbile clasice, îndeosebi la limba latină, pe care o mânuiau cu multă uşurinţă. Acest fapt a adus un nou val de elemente romanice în vocabularul englez.

Revenind la domeniul *gramaticii*, constatăm, cupă cum am mai spus, că engleza veche avea un sistem flexionar extrem de bogat: substantivul, adjectivul, pronumele, articolul aveau desinenţe pentru caz, număr şi gen; formele verbelor variau după persoană, număr, mod, timp etc. Prin urmare engleza veche era o limbă *sintetică*. Către sfârşitul perioadei începu procesul de «nivelare» a terminaţiilor (levelling of endings), care se accentuă mult în engleza medie şi fu urmat, la începutul englezei moderne, de procesul de «pierdere» a terminaţiilor (loss of endings). Flexiunea scăzuse mult, dar în schimb crescuse importanţa instrumentelor gramaticale, a construcţiilor analitice şi a ordinii cuvintelor în propoziţie. Iată pentru ce, spre deosebire de engleza veche, engleza modernă este o limbă *analitică*.

Unii filologi au căutat explicaţia pentru această transformare în consecinţele cuceririi normande, socotind, de pildă, că genitivul prepoziţional şi dativul prepoziţional ar imita construcţia asemănătoare din limba franceză, însă aceste forme apăruseră în engleza veche. După cum spune A. Meillet, «tendinţa de a înlocui flexiunea prin ordinea cuvintelor şi prin cuvinte accesorii este un lucru universal în indo-europeană. Nicăieri ea nu se manifestă mai puternic decât în limbile germanice... Nicăieri ea nu s-a realizat mai complet decât în engleză. Engleza reprezintă termenul extrem al unei dezvoltări... »[2]

Prin urmare nu este vorba de un efect al cuceririi normande, care a putut cel mult să accelereze procesul de reducere a terminaţiilor, limba engleză fiind lipsită vreme îndelungată de influenţa normativă a statului, a şcolii, a literaturii. Una din cauze pare să fie o foarte importantă lege internă de dezvoltare a limbilor germanice, şi anume apariţia şi fixarea accentului de intensitate pe silaba iniţială, fapt caracterizat de A. Meillet ca o «adevărată revoluţie»[3]. După cum arată un

[2] A. Meillet, *Caractères généraux des langues germaniques*, Paris, 1930, p. 191.

[3] *Ibid*., p. 72.

gramatician din Europa de Răsărit, referindu-se la reducerea terminaţiilor în decursul evoluţiei limbii engleze, «acest proces a fost legat de apariţia în limbile germanice a accentului de intensitate şi fixarea lui pe vocalele radicale; elementele finale care au rămas în poziţie neaccentuată s-au redus şi, treptat, au căzut complet. Această împrejurare s-a reflectat atât în formarea cuvintelor în limba engleză cât şi în morfologia ei... »

Iată câteva exemple care ilustrează evoluţia flexiunii în limba engleză:

Engl. veche	leorn*ian*	mon*a*	sun*ne*	sun*u*	stan*as*
Engl. medie	lern*en*	mon*e*	sun*ne*	sun*e*	ston*es*
Engl. mod.	learn	moon	sun	sun	stones

După cum vedem, vocalele *ia, a, u* s-au transformat toate în *e*, iar pe urmă terminaţiile s-au redus, numeroase cuvinte devenind monosilabice în pronunţare, chiar dacă în scris par uneori neschimbate, aşa cum se întâmplă în cazul pluralului *stones*. Sunt multe cazuri în care sunetul vocalic din silaba finală neaccentuată s-a modificat, însă reprezentarea lui grafică a rămas aceeaşi. Astfel, *-ar, -er, -ir, -or, -ur* se pronunţă la fel în cuvinte ca *vulgar, baker, elixir, cantor, murmur*.

Datorită reducerii masive a terminaţiilor, substantivul nu a păstrat decât două desinenţe cazuale, adjectivul şi articolul au devenit invariabile, pronumele a pierdut numeroase terminaţii, verbul de asemenea. În schimb s-au dezvoltat larg construcţiile analitice ca, de pildă, cele cu *of* pentru genitiv şi *to* pentru dativ, iar ordinea cuvintelor a devenit fixă, dobândind o deosebită importanţă gramaticală. Astfel se impune ordinea *subiect-predicat-obiect* şi Jespersen ne dă în această privinţă cifre foarte grăitoare, arătând că ordinea *subiect-predicat*-obiect apare în proporţie de numai 16% în «Beowulf» şi 40% în proza regelui Alfred, însă în proporţie de 82 - 97% la o serie de scriitori reprezentativi ai secolului al XIX-lea[4].

Funcţiunile sintactice ale cuvintelor sunt deseori determinate de locul lor în propoziţie. În propoziţia *We drink water*, cuvântul *water* este substantiv şi

[4] O. Jespersen, *Essentials of English Grammar*, London, 1953, p. 99.

complement direct de vreme ce este aşezat după verbul tranzitiv *to drink*, dar în propoziția *We water the flowers in the evening*, cuvântul *water* este verb şi predicat din moment ce este aşezat după subiectul *we*.

Datorită faptului că nu există terminații caracteristice anumitor părți de vorbire în urma sărăcirii flexiunii, este deseori greu să recunoaştem părțile de vorbire după forma lor. Astfel, de pildă, *speak* este verb, *bleak* este adjectiv, iar *leak* substantiv. În timp ce în limba română avem patru conjugări, potrivit terminației infinitivului, verbele din engleza modernă se împart în două mari categorii, regulate şi neregulate, după felul în care se formează trecutul indicativului (Past Tense) şi participiul trecut, însă terminațiile infinitivului sunt extrem de variate şi cu totul nesemnificative în ceea ce priveşte clasificarea lor, de exemplu: *to ask, to do, to mend, to place, to go, to put, to glide, to read, to sleep* etc.

Lipsa flexiunii este cauza principală a unui fenomen foarte frecvent în limba engleză contemporană, şi anume trecerea unui cuvânt dintr-o parte de vorbire în alta (conversion). Astfel, de pildă, din verbul *to run* a derivat substantivul *run*, din substantivul *paper* a derivat verbul *to paper*, din substantivul *chance* a derivat adjectivul *chance*, din adjectivul *native* a derivat substantivul *native* etc. Acest fenomen a făcut şi mai necesară o ordine a cuvintelor din ce în ce mai rigidă.

După modificările esențiale survenite în domeniul gramaticii în decursul perioadei englezei medii – pierderea majorității desinențelor şi creşterea mare a importanței instrumentelor gramaticale, a formelor analitice şi a ordinii cuvintelor – evoluția gramaticii în perioada englezei moderne pare extrem de calmă şi lină. Renaşterea nu a adus, din acest punct de vedere, niciun fel de schimbări însemnate. Ea este marcată doar de menținerea unor forme ce au dispărut ulterior – cum ar fi unele plurale în *-n* (de ex. eyen, shoon), construcția „*his-genitive*" (de ex. la Shakespeare: "the count his galleys", "Mars his heart"), comparative şi superlative ca *lenger, strenger, more strong, eloquenter, inventivest, delectablest*, comparative şi superlative duble ca *worser, the most unkindest*, forme pronominale ca *thou, thee*, folosirea la întâmplare a formelor *shall* şi *will*, perfectul compus format cu auxiliarul *to be*, persoana a treia singular a indicativului prezent terminată deseori în *-eth* sau -

th, iar persoana a treia plural uneori în *-s* sau *-es*, folosirea a două şi chiar trei negaţii (de ex. la Shakespeare: ″Nor never none shall mistress be of it, save I alone“) etc.

Pe lângă menţinerea unor forme arhaice, Renaşterea este marcată de apariţia unor forme noi, care nu reprezintă însă schimbări esenţiale, de pildă: folosirea impersonală a pronumelui *they*, formarea adjectivului posesiv neutru *its*, folosirea pronumelui interogativ *who* ca pronume relativ, trecerea unor verbe tari în categoria verbelor slabe etc.

Singura modificare importantă adusă de secolele XVII şi XVIII în domeniul gramaticii este folosirea din ce în ce mai amplă a aspectului continuu (pentru indicarea unei acţiuni în curs de desfăşurare într-un anumit moment sau în raport cu o altă acţiune), precum şi a auxiliarului *to do* pentru interogativ şi negativ.

În ceea ce priveşte secolele XIX şi XX, ele înregistrează doar unele tendinţe neînsemnate, cum ar fi folosirea tot mai clară a conjunctivului (de ex. ″I shall wait till he *comes*“ în loc de ″I shall wait till he *come*“; ″He ordered that we *should be* present“ în loc de ″He ordered that we *be* present“; ″Whoever you *may be*, you have no right to do this“ în loc de ″Whoever you *be*, you have no right to do this“), folosirea formei *you were* la persoana a doua singular în locul formei *you was* şi a formei *if I was* la persoana întâi singular în locul formei *if I were* etc. O tendinţă mai importantă este dezvoltarea mare a construcţiilor formate dintr-un verb şi un morfem adverbial, de tipul *to give in, to give up, to make off, to make out, to take in, to show off* etc. Numărul lor a crescut din ce în ce mai mult şi continuă să crească. Astfel, de pildă, verbele *to back, to blow, to break, to bring, to call, to come, to fall, to get, to give, to go, to hold, to laz, to let, to make, to put, to run, to set, to take, to turn, to work* au dat, potrivit monografiei lui A. G. Kennedy ″The Modern English Verb-Adverb Combination“[5], 155 de construcţii având peste 660 de sensuri şi folosiri diferite.

[5] Citat de A. C. Baugh, *A History of the English Language*, London, 1954, p. 412.

După ce am cercetat pe scurt dezvoltarea vocabularului şi, ceva mai amănunțit, evoluția gramaticii, nu putem încheia acest foarte sumar istoric al limbii engleze fără a aminti de o problemă deosebit de dificilă pe care o ridică studiul acestei limbi, şi anume discrepanța extrem de mare dintre pronunțare şi ortografie. În general, ortografia de astăzi oglindeşte pronunțarea de la sfârşitul perioadei englezei medii. De aceea este foarte greu, nu numai pentru străini, dar şi pentru mulți englezi, să-şi amintească diferitele moduri în care unul şi acelaşi sunet poate fi reprezentat, de exemplu [i:] în cuvintele *he, machine, see, steal, believe, receive*, sau [ʃ] în cuvintele *shall, Asia, tissue, pension, moustache, fuchsia, mission, official, ocean, conscience, schedule, vitiate, pshaw*; pe de altă parte, una şi aceeaşi literă poate reprezenta sunete diferite, de exemplu litera *a* în cuvintele *cat, tall, path, many, made, care, wash, steward*.

În engleza veche ortografia era fonetică, redând în general sunetele în mod fidel. Situația începe să se schimbe în engleza medie, când scribii anglo-normanzi folosesc unele metode franceze de redare a sunetelor (de ex. *ou* în locul lui *u*; *c* în locul lui *s* etc.). Ei înlătură semnele speciale prin care se indicaseră vocalele lungi în engleza veche, înlocuindu-le mai întâi prin vocale duble, apoi prin adăugarea unui *e* la sfârşitul cuvântului (de ex. gos – goos – goose). Pe de altă parte, o vocală scurtă este deseori indicată de el prin dublarea consoanei următoare, fapt care explică şi astăzi dublarea consoanei finale a unor adjective şi verbe monosilabice cu vocală scurtă (de ex. hot – hotter – hottest; rub – rubbed – rubbing).

La începutul perioadei englezei moderne, ortografia nu mai este fonetică, atât din cauza modificărilor introduse de scribi cât şi din pricina faptului că ea nu oglindeşte schimbările de pronunțare survenite în decursul timpurilor. Situația se complică şi mai mult atunci când, în timpul Renaşterii, etimologiştii transformă ortografia anumitor cuvinte astfel încât redarea lor grafică să corespundă originii lor reale (atribuindu-le însă uneori o etimologie fantezistă), ajungând să scrie, de pildă, *doubt, indict, choir, victuals* în loc de *dout, indite, quire, vitailles*. Uneori o literă adăugată începe în cele din urmă să fie rostită, denaturându-se astfel pronunțarea unor cuvinte (de ex. *l* în *fault*, *d* în *advance*, *c* în *perfect*). În prima jumătate a secolului al XVI-lea, ortografia cunoaşte încă multe fluctuații, nu numai de la un scriitor la

altul, dar chiar la unul şi acelaşi scriitor. Astfel, Greene scria *fellow, felow, felowe, fallow* sau *fallowe*. Către mijlocul secolului, datorită răspândirii lucrărilor tipărite şi străduinţelor unor filologi, se realizează într-o anumită măsură unificarea şi fixarea ortografiei. Către jumătatea secolului al XVII-lea, ortografia engleză este aproape identică cu cea de astăzi. Între timp, pronunţarea a mai suferit însă schimbări foarte însemnate, ceea ce a mărit şi mai mult discrepanţa dintre sunetele limbii engleze şi reprezentarea lor grafică. Deşi problema necesităţii unei reforme a ortografiei s-a pus în repetate rânduri în Anglia, îndeosebi în secolul al XIX-lea şi la începutul secolului nostru, ea a stârnit proteste vehemente din partea cercurilor conservatoare şi rezolvarea ei cade în sarcina viitorului. Este interesant de reţinut faptul că, deşi mulţi dintre actualii ei partizani sunt însufleţiţi de cele mai bune intenţii, există alţii care nu sunt mânaţi decât de dorinţa de a facilita adoptarea limbii engleze ca limbă unică internaţională.

Andreea GHEORGHIȚOIU

Adverbul. pp. 5-49.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

PARTEA A DOUA

MORFOLOGIA

(continuare)

ADVERBUL
(The Adverb)

Generalităţi. Adverbul este partea de vorbire în general neflexibilă, care modifică sau determină un verb, un adjectiv, un alt adverb sau o locuţiune adverbială, o întreagă propoziţie. Uneori adverbul determină şi un substantiv sau înlocuitorul său, pronumele.

1) The placable and soft-hearted Briggs *speechlessly* pushed *out* her hand at this appeal; but she felt the desertion *most keenly for all that*, and *bitterly* moaned the fickleness of her Mathilda. At the end of half an hour, the meal over, Miss Rebecca Sharp went *upstairs again* to her patient's rooms, from which, with the *most* engaging politeness, she eliminated poor Firkin. (W. Thackeray, *Vanity Fair*).

2) The attack was *so* sharp that Mathilda was very nearly "off her hooks". *(Ibid)*.

3) The tourist shelter stands *exactly* on the top of the mountain.
He leaned *right* against the wall.
Your work is *much* below the mark.

4) *Perhaps* his mouth was hurt too — *maybe*. (H. G. Wells, *The Invisible Man*).
Fortunately he could not hear Bosinney's passionate pleading. (J. Galsworthy, *The Man of Property*).

5) The strike had indeeed slipped past their defences into the *very* wood of their tree. *(Ibid)*.

"Father, if you had known, when we were last together here, what *even* I feared while I strove against it... (Ch. Dickens, *Hard Times*).

În fragmentele de mai sus cuvintele scrise cu litere cursive sînt adverbe.

În primul fragment cuvintele *speechlessly, out, keenly, bitterly* modifică înţelesul verbelor *pushed, felt, moaned*. Ele fac parte din categoria adverbelor modificatoare.

Cuvintele *upstairs* şi *again* determină, adică lămuresc sau precizează, sensul verbului *went*, fără însă a-l schimba.

Cuvintele *most* din primul fragment, *so* din fragmentul al doilea determină înțelesul adjectivelor *engaging* și *sharp*.

Most din *most keenly* în fragmentul întîi și cuvintele *exactly, much, right* din fragmentul al treilea precizează sensul locuțiunilor adverbiale: *on the top, against the wall* și al expresiei idiomatice *below the mark*.

Cuvintele *for all that* (care formează împreună o locuțiune adverbială) din fragmentul întîi, ca și *perhaps, maybe* și *fortunately* din fragmentul al patrulea, determină înțelesul propozițiilor din care fac parte.

În fragmentul al cincilea, *very* și *even* lămuresc respectiv substantivul *wood* și pronumele *I*.

Cu excepția cuvintelor *speechlessly, out, keenly, bitterly*, care modifică înțelesul verbelor respective, toate celelalte cuvinte date ca exemple determină sensul unui verb, adjectiv, adverb sau al unei locuțiuni adverbiale, al unei întregi propoziții, al unui substantiv sau pronume. Ele fac parte din categoria determinanților, sînt adverbe determinative.

ELEMENTE MORFOLOGICE ȘI SINTACTICE DETERMINATE SAU MODIFICATE DE ADVERB

a. Verbul

Principala funcțiune a adverbului este de a modifica sau determina un verb. Denumirea de "adverb", derivată din latinul *adverbium* (ad verbum — la verb), arată legătura strînsă dintre verb și adverb.

Adverbul modifică sau determină nu numai verbele folosite la moduri personale (1), ci și cele folosite la formele nepersonale, la *infinitiv* (2), *participiu* (3) și *Gerund* (4):

(1) He *never* forgot how he had felt in that Thursday evening before the meeting. (Len Doherty, *The Man Beneath*).
I set out to make this a good village and pit for them who live *here*. (*Ibid.*)

(2) ...and held tighter to the tombstone on which he had put me; *partly*, to keep myself upon it; *partly*, to keep myself from crying. (Ch. Dickens, *Great Expectations*).
I idly turned the leaves and began to *indolently* study diseases generally. (Jerome K. Jerome, *Three Men in a Boat*).

(3) "The short and the long of what you mean", said Nancy speaking *very emphatically*, and *slightly* frowning at Oliver... (Ch. Dickens, *Oliver Twist*).
Men have oftener suffered from the mockery of a place too smiling for their reason than from the oppression of surroundings *oversadly* tinged. (Th. Hardy, *The Return of the Native*).

(4) Now you will have your chance of saying what you want to say *presently*. (J. G a l s w o r t h y, *The Silver Box)*.

What is needed now is... a series of new trade agreements aimed at *fully* exploiting the possibilities of mutual trade with the 950 millions people of the Socialist countries. *(We Can't Afford to Miss the East-West Trade Boat*, "Daily Worker", August 19, 1958).

Adverbele prepoziţionale (down, in, off, on, out over, up etc.), ca şi numeroase alte adverbe (home, back, forward, aside, right etc.), intră în combinaţie cu unele verbe. Ele pot forma unităţi frazeologice cu o valoare semantică nouă, deosebită de cea a verbului pe care-l modifică, sau pot preciza numai sensul verbului. În primul caz, adverbul îndeplineşte funcţiunea de modificator; în al doilea, de determinant (v. II pp. 22, 24).

1) *Adverbul ca modificator:*

to bring *back*	a aminti de
to give *up*	a renunţa
to look *forward*	a aştepta cu nerăbdare
to look *up* (words)	a căuta cuvinte (în dicţionar)
to go *off*	a exploda
to pull *through*	a scoate din încurcătură, a însănătoşi.

2) *Adverbul ca determinant:*

to burn *out*	a arde complet
to look *up*	a privi în sus
to look *down*	a privi în jos
to speak *out*	a vorbi deschis
to open *up*	a deschide complet (bine)
to work *away*	a lucra în continuare.

1) How had they come through defeat after defeat without *giving* up? (L e n D o h e r t y, *The Man Beneath)*.

It seemed to her that if she could *pull* little Tembi *through* the life of the child she herself wanted so badly would be granted her. (D o r i s L e s s i n g, *No Witchcraft for Sale)*.

2) A man is worth nowt (nothing) that can't *hold* his head *up*. (Len D o h e r t y, *The Man Beneath)*.

Roy's last act was to *open up* the draft of the fire to let it burn *out*... (J a m e s A l d r i d g e, *The Hunter)*

b. Adjectivul

Adverbele determinative de *cantitate, întindere, grad* şi *aproximaţie* (almost, approximately, a little, at all, completely, doubly, enough, equally, exceedingly, fairly, frightfully, far more, fully, greatly, half, hardly, horribly, indeed, just, less, least, much, more, most, nearly, partly, quite, rather, really, such, simply, slightly, scarcely, so, sufficiently, terribly, thoroughly, tremendously, too, utterly, uncommonly, unexpectedly, very, wonderfully), de *restricţie* (only, merely, just, but), de *precizare* (just, very), *exclamative* (how) au funcţiune de determinanţi ai adjectivului; ele arată cu mai multă precizie însuşirea exprimată de adjectiv:

> "Can you not see, Rosamond", he began again trying to be *simply* grave and not bitter, "that nothing can be *so* fatal as a want of openness and confidence between us?" (G. Eliot, *Middlemarch).*

> And we won't sit down in his house, 't would be looking *too* familiar when only *just* reconciled. (Th. Hardy, *Under the Greenwood Tree).*

> The setting up of our section will enable us to study, on a *still* larger scale, the best achievements attained in cultivating the artistic gifts of children abroad. *(Their Talent Is Devoted to Children,* "Culture and Life", June, 1958, p. 53).

c. Adverbul

Adverbele determinative de *cantitate întindere, grad* (v. II, p. 26), adverbele de restricţie (v. II, p. 28) şi de *precizare* (v. II, p. 28) şi aproximaţie pot avea funcţiunea de determinanţi ai altor adverbe sau locuţiuni adverbiale:

> The land is a little land, *too* much shut up within the narrow seas, as it seems, to have much space for swelling into hugeness. (William Morris, *Hopes and Fears for Art).*

> At the edge of the timber he found the owl pinned to the ground... the angry wings were spread *right* out and its talons were deep in the moss and the earth. (James Aldridge, *The Hunter).*

> She could not tell him but she knew. She knew *nearly for certain.* (J. Galsworthy, *The Man of Property).*

Adverbul poate determina şi anumite grupuri de cuvinte formate dintr-o *prepoziţie* urmată, în general, de un substantiv sau pronume. Din punct de

vedere morfologic aceste grupuri de cuvinte sînt asimilate *locuţiunilor adverbiale.* Uneori ele formează unităţi frazeologice cu o valoare semantică bine stabilită (expresii idiomatice). Acestea îndeplinesc funcţiunile sintactice de *nume predicativ* (1) şi de *complement circumstanţial de mod* (2).

Alteori aceste grupuri de cuvinte îndeplinesc funcţiunea sintactică de *complement prepoziţional* (3), *complement circumstanţial de cauză* (4) şi *complemente circumstanţiale de loc* sau *de timp* (5).

(1) What you have written till now is *decidedly, above the average.* It wouldn't take them very long to find out that this wonderful money — which under the present system is the most powerful thing in existence — is *really, of no more use* than so much dirt. (Robert Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists)*

(2) His remarks were considered *quite out of place.*
That student works *only by fits and starts.*
And they went into the mountains, *mostly in large groups.* (James Aldridge, *The Sea Eagle).*

(3) The speaker dwelt *precisely on that point.*
Poverty consists not *merely in being without money,* but in being short of the necessaries and comforts of life. (Robert Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists).*

...to be rich consists not *necessarily in having much* money, but in being able to enjoy an abundance of the things that are made by work. *(Ibid.)*

(4) It was *only out of fear* that the little boy refused to jump into the water and swim.
He could pass his degrees *only through industry.*

(5) *Shortly, before eight,* it started raining.
He was leaning *right against the wall.*
The log-cabin is *quite out of the way.*
Soon after the beginning of the first act, the doors were closed.
Almost from their feet stretched ripe corn, dipping to a small dark copse beyond. (J. Galsworthy, *The Man of Property).*

The basement of the house was *slightly below the level* of the ground. (R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists).*

Observaţii. Nu se poate afirma că în cazurile citate mai sus adverbul determină numai prepoziţia respectivă. [1]

---

[1] J. C. Nesfield, *ModernEnglish Grammar*, London, 1936. § 216;
I. M. D. Meiklejohn, *A New Grammar of the English Tongue*, Ed. 28 § 42.

În propoziţia: *He was completely beside himself*, adverbul *completely* nu determină numai prepoziţia *beside* ("completely beside" nu are nici un înţeles), ci unitatea frazeologică formată dintr-o prepoziţie şi un pronume, *beside himself* (care şi-a ieşit din fire). Aceste două cuvinte nu au sens decît luate împreună. Prepoziţia singură este numai un cuvînt de legătură.

La fel în propoziţia: *He was leaning right against the wall*, adverbul *right* nu determină prepoziţia *against* (cuvintele "right against" nu au nici un înţeles luate singure); el determină cuvintele *against the wall*, care numai luate împreună au înţeles şi au funcţiune de complement circumstanţial de loc.

Exemplele date de Nesfield, ca să dovedească posibilitatea adverbului de a determina o prepoziţie, pot fi analizate în acelaşi mod:

(a) "The bird flew *exactly over the sleeper's head.*"

Dacă *exactly* ar determina numai cuvîntul *over*, acesta şi-ar schimba funcţiunea gramaticală şi ar deveni adverb de loc:

Where did the bird fly? — The bird flew *exactly* over.

(b) "*Long before the time*".

Dacă adverbul *long* ar determina numai cuvîntul *before*, acesta nu ar mai fi o prepoziţie, ci un adverb de timp *(long before* înseamnă *cu mult înainte)* determinat de alt adverb, *long*. *Before* îşi păstrează funcţiunea de prepoziţie numai legat de cuvîntul *the time*, pe care-l leagă de adverbul *long*.

În concluzie, adverbul nu poate avea funcţiunea de determinant al unei prepoziţii.

d. **Substantivul**

Unele adverbe de *loc* (here, there, above, near, upwards etc.), de *timp* (after, before, then etc.), de *precizare* (very, just, even, quite etc.) şi adverbele de *cantitate* (enough, past etc.) pot determina substantivul sau uneori înlocuitorul său, pronumele personal:

The sphere-fire *above* its soft colours wove,
While the moist earth was laughing below.

(S h e l l e y, *The Cloud)*

Father, if you had known, when we were last together here, what *even* I feared while I strove against it... (C h. D i c k e n s, *Hard Times)*

She got *but* a glimpse of a white object disappearing behind the table. (H. G. Wells, *The Invisible Man)*

Almost from their feet stretched ripe corn, dipping to a small dark copse *beyond*. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

And there we were, an electrician, a bricklayer and a storeman, starting off on a five-country, 4000-mile trip which proved to be *quite* an experience. *(Three Men in a Car to Moscow and Back*, "Daily Worker", August 20, 1958).

Adverbul determină substantive provenite din adjective (adjective substantivate):

the *hopelessly* lost	cei pierduţi fără speranţă
the *indeed* useful	cei într-adevăr folositori
the *relatively* poor	cei relativ săraci
the *mentally* defective	cei slabi mintal
the *utterly* destitute	cei lipiţi pămîntului
the *comparatively* young	cei relativ tineri
the *shamelessly* bold	cei peste măsură de îndrăzneţi
the *considerably* rich	cei considerabil de bogaţi

Unele adverbe de *loc* şi de *timp* sînt folosite pentru a determina substantive:

the hut *up there*	coliba de colo
the house *over there*	casa de colo
the boy *here*	băiatul de aici
the day *before*	cu o zi mai înainte

Observaţii. Nu toţi gramaticienii recunosc funcţiunea determinativă a adverbului pe lîngă un substantiv. Astfel Nesfield [1], în definiţia sa, arată că adverbul este un cuvînt "folosit pentru a lămuri orice parte de vorbire cu excepţia substantivului şi a pronumelui. "Mai mult, el consideră folosirea lui *quite* ca adverb care determină un substantiv (în exemplul "*quite* a panic was caused") drept "a slovenly practice" (un fel de a vorbi neglijent) şi adaugă: „Dacă de dragul unor astfel de expresii stîngace trebuie să spunem că adverbul califică substantive, atunci ce deosebire ar mai rămîne între adjectiv şi adverb"?[2]

Nu trebuie pierdut însă din vedere faptul că delimitarea părţilor de vorbire nu este strictă şi că acelaşi cuvînt poate îndeplini funcţiuni gramaticale diferite, după natura morfologică deosebită a cuvintelor pe care le determină:

What a plump little child!
(*plump* este adjectiv şi înseamnă: plinuţ, grăsuţ)
The child fell *plump* to the ground.
(*plump* este adverb şi înseamnă: dintr-o dată, greoi)

[1] J. C. Nesfield, *op. cit.*, § 216.
[2] J. C. Nesfield, *op. cit.*, § 218.

„Granițele între părțile de vorbire nu sînt fixe; cu toate că fiecare categorie își are forma ei bine distinctă și valoarea ei gramaticală caracteristică, există treceri de la o categorie la alta. Substantivul poate deveni adjectiv..., adjectivul poate deveni substantiv..., adjectivul poate deveni adverb (vorbește *frumos*) și adverbul poate deveni adjectiv (persoană *bine*)[1]".

Cu privire la această problemă, Vinokurova spune: „Din cauza pierderii majorității formelor flexionare, engleza modernă, o limbă foarte analitică, se caracterizează prin ușurința schimbării funcțiunii gramaticale (conversion), cuvinte fără vreo terminație distinctivă trec dintr-o categorie în alta. Unul și același cuvînt poate reprezenta părți de vorbire diferite și clasificarea acestui cuvînt depinde de funcțiunea lui și de valoarea lui semantică mai curînd decît de forma lui"[2].

Același punct de vedere este adoptat de numeroși alți gramaticieni[3].

Și în limba romînă unele adverbe pot determina substantive. Acad. Prof. I. Iordan, în lucrarea sa *Limba romînă contemporană*, spune: "Adverbele (și locuțiunile adverbiale) pot însă determina, în condiții sintactice speciale, și substantive. În acest caz ele sînt atribute și se leagă de substantiv printr-o prepoziție (de, din): casa de aici, ziua de ieri, muntele din față, vîntul din sus etc."[4]

c. Propoziția

Uneori adverbul nu determină numai o singură parte de vorbire dintr-o propoziție dată, ci întreaga propoziție.

a) Adverbele *just, simply, chiefly, merely, solely, barely, only* limitează înțelesul propoziției pe care o determină:

> *Just* wait here until she has gone into the kitchen and then slip upstairs. (H. G. Wells, *The Invisible Man*)

> In Carshalton and Banstead Labour Party declares that the move is proposed *simply* because the Fountain Hospital is in such a deplorable condition... (*Labour Move to Save Hospital*, "Daily Worker", August 20, 1959)

b) Adverbele *just, exactly, precisely, chiefly, largely, mostly, especially, yet, till, even, possibly, necessarily* precizează și întăresc sensul propoziției pe care o determină:

> (Roses) die *even* when they to perfection grow.
>
> (W. Shakespeare, *Twelfth Night*)

[1] *Gramatica limbii romîne*. Ed. Acad. R.P.R. vol. I, București, 1954, § 74.
[2] L. Vinokurova. *Difficulties of English for Russians*, Moscow, 1948 § 1.
[3] *Nesfield, Sanford* and *Brown, Meiklejohn. Cyrill Miller, Jespersen.*
[4] I. Iordan, *Limba romînă contemporană*, Ed. Ministerului Învățămîntului, 1956, p. 474..

Roy Mac Nair knew *exactly* where he was breaking clear of the bush, so he did not stop where he saw the old lumber road. (James Aldridge, *The Hunter*)

c) Numeroase adverbe arată atitudinea vorbitorului, scriitorului sau povestitorului faţă de cele afirmate într-o propoziţie dată, prezentînd acţiunea ca sigură *(indeed, really, certainly, evidently, surely, definitely, undoubtedly, no doubt, no wonder, of course, to be sure)*, nesigură *(apparently, perhaps, probably, maybe, possibly, perchance, peradventure)*, de dorit sau nu *(fortunately, unfortunately, luckily)*:

Evidently he was sensitive on the topic of operations and bandages. (H. G. Wells, *The Invisible Man*)

Some (garments) worn by the older characters which had *possibly* lain by folded for many a year, inclined to a cadaverous tint. (Th. Hardy, *Tess of the D'Urbervilles*)

I cannot, *of course*, believe in this absurd invisibility story. (H. G. Wells, *The Invisible Man*)

The gleam of merriment soon died away from Maggie's face and *perhaps* only made the returning gloom deeper by contrast. (George Eliot, *The Mill on the Floss*)

Adverbele care determină o propoziţie se aşază fie în cuprinsul propoziţiei, fie la începutul sau sfîrşitul ei:

I'll *just* tell you this before I go. (G. B. Shaw, *Mrs. Warren's Profession*)

Perhaps his mouth was hurt too — *maybe*. (H. G. Wells, *The Invisible Man*)

Just wait here until she has gone into the kitchen. *(Ibid.)*

He was *really* in command of the situation. (J. Galsworthy, *The Man of Property*)

Observaţii. Nu sîntem de acord cu afirmaţia făcută de Nesfield că în exemplele:

— *Just* when they were in some difficulty, I offered to guide them

şi

— A man is truly happy *only* when he is in sound health

„adverbele *just* şi *only* califică conjuncţia (?) *sau* întreaga propoziţie care îi urmează". Conjuncţia este o simplă „unealtă gramaticală", o parte de vorbire care serveşte numai ca să lege două părţi de cuvînt cu acelaşi rol sintactic sau două propoziţii. Ea nu face parte integrantă din propoziţie şi nu are o

valoare semantică proprie, care să poată fi modificată sau determinată de un adverb. Dacă în cele două fraze citate am lăsa la o parte propozițiile "they were in some difficulty" și "he is in sound health", astfel încît adverbul *just* să determine conjuncția *when* și adverbul *only*, conjuncția *when* din al doilea exemplu, cuvintele *just when* și *only when* nu ar avea nici un înțeles.

CLASIFICAREA ADVERBELOR
(Classes of Adverbs)

Generalități. Adverbele pot fi clasificate:
1) după *formă:*
— din punctul de vedere al *compunerii;*
— din punctul de vedere al *derivării;*
2) după *conținut.*

A. *CLASIFICAREA ADVERBELOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL COMPUNERII*

1. ADVERBE SIMPLE
(Simple Adverbs)

Aceste adverbe formează un tot ce nu se poate descompune în alte părți de vorbire. Din această categorie fac parte:

1) adverbe provenite dintr-un singur element, un adjectiv, prin schimbarea categoriei gramaticale: *deep, quick, loud, long, hard, late, slow, high, close, fast, tight, just, cheap, near, wrong, fine, far* etc.

2) adverbe formate din două elemente, prin derivare: *hourly, immediately, certainly, fixedly, quickly, rapidly* etc. Aceste adverbe nu se pot descompune în mai multe părți de vorbire, ci numai în două elemente: o parte de vorbire (adjectiv, participiu, substantiv) și sufixul *-ly:* hour + ly, certain + ly, fixed + ly.

3) particulele adverbiale (Adverbial Particles), care intră în componența verbelor complexe:

up din *to take up; forth* din *to call forth; on* din *to go on; through* din *to go through* etc.

4) adverbele de afirmație și negație: *ay, nay, no, yes, yea* etc.;

5) Adverbele: *afar, anon, ahead, away, adrift, away, behind, beneath, betimes, between* etc. Aparent, aceste adverbe sînt simple; analizate istoric, ele se dovedesc a fi formate din mai multe elemente, și anume din prepozițiile *in* și *on* (contrase în *a-*) sau din prepoziția *by* (contrasă în *be-*) urmate de un substantiv, de un adjectiv, adverb etc.

2. ADVERBE COMPUSE
(Compound Adverbs)

Adverbele compuse sînt formate dintr-un singur cuvînt, care se poate descompune în părţi de vorbire.

Adverbele compuse pot fi formate din:

1) un substantiv precedat de o prepoziţie: *aboveboard, overboard, outside, inside, to-day, to-morrow, forsooth* (sooth — adevăr, fapt), *indeed, perchance, perhaps* (hap — întîmplare, soartă, noroc);

2) două substantive: *lengthways, endways, sideways, clockwise;*

3) un substantiv şi un adjectiv: *meantime* (mean — intermediar) *meanwhile, otherwise* (wise — fel, mod), *sometimes, midway, straightway, likewise, always, yesterday* (yester — trecut);

4) un pronume şi un adverb: *somewhere, anywhere, somehow, anyhow, somewhat;*

5) două adverbe: *wherever, whenever, downright, throughout, hereunder;*

6) un adverb şi o prepoziţie: *hereafter, herein, therein, wherein, whereabout, thereafter, within, without* etc.

3. ADVERBE COMPLEXE
(Complex Adverbs)

Adverbele complexe sînt formate din două sau trei cuvinte, din care cel puţin unul este un adverb:

1) două adverbe: *soon after, shortly after, long after, over there, down there, up there, right round, far behind, back there, straight ahead, hard by, near by, close by, far off, over again, once again, long since, upside down, no more;*

2) o prepoziţie şi un adverb: *at once, before long, ere now, ere long, at last, from before* (din faţă), *at least, at most;*

3) două adverbe unite prin conjuncţia *and: by and by, here and there, now and then, in and out, out and out, off and on, now and again, on and on, again and again, over and over again, ever and anon, once and for all*;

4) o prepoziţie şi un adverb unite prin conjuncţia *and: to and fro* (to — e.v. fra — from).

4. LOCUŢIUNI ADVERBIALE
(Adverbial Phrases)

Locuţiunile adverbiale sînt formate din cuvinte care, folosite separat, nu au de obicei nimic comun cu adverbele; ele capătă valoare adverbială numai în combinaţia sintactică respectivă, împreună cu celelalte elemente ale locuţiunii[1]. Locuţiunile adverbiale sînt unităţi frazeologice care exprimă, la

[1] I. Iordan, *Limba romînă contemporană*, Ed. Ministerului Învăţămîntului, 1956, p. 473

fel cu adverbul propriu-zis, locul, timpul, modul, gradul de intensitate al unei acţiuni etc.:

on high, in vain, in short, at large, of late, at home, for good, at length, by heart, at present, on purpose, at the time, in abundance, without fail, time and again, in the long run, no doubt, to be sure, one day, day and night, once upon a time, summer and winter, for better, for worse, pell-mell, topsy-turvy, higgledy-piggledy, little by little, of one mind.

Unele locuţiuni adverbiale sînt identice ca sens şi deci pot fi înlocuite cu adverbele corespunzătoare:

Locuţiuni adverbiale	*Adverbe*
Timp:	
at that time	then
at present	now
in former times	formerly
in recent times	recently, lately
Loc:	
in this place	here
in the neighbourhood	near
towards home	homewards
in the direction of the sea	seawards
at a distance	far
in every place	everywhere
Mod:	
in abundance	abundantly
with certainty	certainly
of one's free will	voluntarily
of one's own accord	spontaneously (willingly)
with one voice	unanimously
with curiosity	inquisitively
from time to time	occasionally
with deliberation	deliberately
Grad:	
to a large extent	widely, extensively, largely
in an extreme degree	extremely
in part	partly
to a sufficient extent	enough, sufficiently
to a certain extent	somewhat [1]

[1] Citat după R. W. Jepson, *English Grammar for To-Day*, London, 1955, Ch. XIII, Extension of the Predicate, p. 193.

B. *CLASIFICAREA ADVERBELOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL DERIVARII*

1. ADVERBE FORMATE PRIN CONVERSIUNE

(Adverbs Formed by Means of Conversion)

Datorită dispariției unui mare număr de desinențe, în limba engleză modernă intîlnim numeroase adverbe provenite din alte părți de vorbire prin schimbarea categoriei gramaticale, fără ca ele să sufere vreo schimbare a formei.

Astfel sînt adverbele: *clear, far, fast, hard, long, low, straight, early* etc., care sînt derivate din adjective:

> That town will be here *long* after you're dead, Roy, *long* after you are dead and buried. (James Aldridge, *The Hunter*)

> An old dog bites *sore*. *(Proverb)*

> "Talk *plain*. What would you have?" said the cop interrupting him. (R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists*)

> As the spruce came down, he swung blows that were lightning *fast*, ...axing the branches *clean*. (Dyson Carter, *Fatherless Sons*)

Unele adjective intră în compunerea unor locuțiuni verbale, transformîndu-le astfel în adverbe.

În unele cazuri adverbul derivat din adjectiv este folosit în combinații tradiționale (Traditional Combinations) cu anumite verbe, ambele elemente ale combinației păstrîndu-și valoarea semantică proprie:

to grasp tight	—	a apuca strîns
to hold fast	—	a ține strîns
to hang limp	—	a atîrna moale (fără viață)
to speak plain	—	a vorbi deschis
to write close	—	a scrie strîns
to write large	—	a scrie mare

În alte cazuri adverbul derivat din adjectiv își pierde complet sau parțial înțelesul, formînd împreună cu verbul o unitate semantică nouă (a Phraseological Unity):

to cut short	—	a întrerupe
to bear hard (on)	—	a oprima
to set (put) right	—	a îndrepta
to keep dark	—	a nu divulga
to make little (of)	—	a nu acorda importanță
to hold true	—	a rămîne valabil
to get clear (of)	—	a scăpa din încurcătură

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

to break loose	—	a scăpa
to run short (of)	—	a termina, a nu mai avea, a-ţi lipsi
to fall flat	—	a eşua
to live fast	—	a duce o viaţă de excese

Unele adverbe aşezate înaintea adjectivelor pe care le determină au aceeaşi formă ca adjectivele din care derivă. Ele au funcţiunea de adverbe de grad şi de măsură:

dead tired	*pretty* warm
dead sleepy	*precious* good care
wide open	*bitter* cold [1]
uncommon good	

În engleza veche sufixul adverbial obişnuit era *-e* (harde — hard, faeste — fast). Cu timpul, sufixul *-e* a fost omis, ceea ce explică de ce multe adverbe au aceeaşi formă ca adjectivele de la care derivă: to run *fast*, to speak *loud*, to sleep *sound*, to come *early* etc.

Numeroase adjective în engleza veche aveau sufixul *-lic*. Adverbele corespunzătoare se terminau în *-lice*, ca, de exemplu: *bitterlic — of a bitter sort*, care a dat *biterlice — in a bitter sort of way*. Cînd vechiul sufix adverbial *-e* s-a pierdut, sufixul adjectival *-lic* redus în *-ly* a început să fie tratat ca sufix adverbial obişnuit şi a fost adăugat atît cuvintelor de origine saxonă cît şi celor de origine franceză, ca: *perfectly, obstinately*.

Unele adverbe formate prin schimbarea funcţiunei gramaticale au şi o a doua formă adverbială, ca rezultat al adăugirii sufixului *-ly* la adjectivul respectiv. Unele din aceste adverbe nu-şi schimbă înţelesul, fie că sînt formate prin conversiune, fie că adaugă *-ly;* altele capătă o valoare semantică nouă.

1) Cu sens neschimbat: *cheap, dear, deep, easy, fine, loud, quick, safe scarce, slow* etc.:

Easy come, *easy* go	—	I can *easily* see it
Come, *quick*!	—	Don't read so *quickly*!
He spoke *loud*	—	Don't speak so *loudly*
He drank *deep*	—	His words hurt *deeply*
He answered *wrong*	—	This word is *wrongly* spelt
He is doing *fine*	—	He has got *finely* cut features

2) Cu valoare semantică nouă: *clear, hard, just, late, near, close, short, pretty, direct* etc.:

He works *hard* (din greu)	The dying man could *hardly* (de-abia) breathe
Don't come *late* (tîrziu)	I have not seen him *lately* (de curînd, în ultimul timp)

[1] Exemple citate după L. Vinokurova, *Difficulties of English for Russians*, Moscow, 1948, § 32 şi E. Kruisinga, *A Handbook of Present-day English*, vol. II, Utrecht 1922, § 1789.

He came *near* to look at the papers (aproape)
He was *close* by (aproape de tot)
He stopped *short* (pe loc)

Have you got the word *right?* (corect)
I didn't come *direct* (direct) from France
And you've *pretty* (cît pe aci) near broken my toe

"Stand *clear*", he called to Dave. (Dă-te la o parte, stai la o parte)

She knew *nearly* for certain (aproape sigur)
He examined it *closely* (cu atenţie, minuţios)
He arrived *shortly* (curînd) afterwards.
The child was *rightly* (pe drept) punished
I'll come *directly* (imediat)
The child lisped so *prettily* (drăguţ) that she won everybody's heart
An event which *clearly* (în mod clar) meant a great deal to Jill

2. ADVERBE FORMATE PRIN AFIXAŢIE
(Adverbs Formed by Means of Affixation)

Un mare număr de adverbe derivă din alte părţi de vorbire, cărora li s-au adăugat sufixe.

Sufixele adverbiale sînt:

-ere — arată locul: *here, there, where.*

-es sau *-s* — veche terminaţie de genitiv, apare ca *-s, -se* sau *-ce: needs, else, besides, sometimes, nowadays, unawares, hence, thence, once.*

-ly — de la sufixul adverbial *-lice* din engleza veche: *only, actively, badly, willingly, utterly, feebly* etc.

-ling, -long — sufix adverbial în engleza veche, arată direcţia sau situaţia: *headlong, sidelong, along; darkling* (in the dark), *grovelling* (umil, cu umilinţă).

-meal — de la sufixul *-maelum*, pluralul instrumental în engleza veche al lui *mael — meal: piecemeal, inchmeal, limbmeal.*

-om — de la pluralul instrumental al lui *hwilum* din engleza veche, care a dat *whilom* — once, formerly. Prin asimilare s-a format şi *seldom*, de la *seldan* în engleza veche.

-ther — de la sufixul pentru comparativ *-ter*, indică direcţia: *hither, thither, whither.*

-ward, -wards — de la sufixul din engleza veche *-weard*, arată direcţia: *backwards, forward, homeward, eastwards, inwards, seawards* etc.

-wise — de la cuvîntul *wise* din engleza veche, arată felul, *modul: clockwise, crosswise, lengthwise, otherwise, nowise, slantwise* etc.

2*

Pentru prefixele adverbiale v. II, pp. 132, 147.

Cele mai multe adverbe de mod derivă din adjective calificative, cărora li se adaugă sufixul *-ly:*

badly, calmly, bravely, quickly, quietly, wisely, beautifully, foolishly, impartially, fruitfully, glibly, wisely, reluctantly, testily, despairingly, hesitatingly, imploringly, decidedly, fixedly, designedly, determinedly.

Nu toate adjectivele calificative pot forma adverbe prin derivare; astfel, adjectivele *difficult, still* nu au forme adverbiale corespunzătoare. De asemenea, adjectivele relative (care arată relaţii de loc, origine, naţionalitate, materialul din care este făcut un obiect) nu au adverbe corespunzătoare.

Cele mai multe adjective terminate în *-ly* nu formează adverbe: *fleshly, friendly, lovely, lively, manly, womanly, stately, scholarly, earthly, goodly, godly, timely, untimely* etc.

În astfel de cazuri se folosesc construcţii perifrastice (in a lively manner, in a friendly way, with difficulty) sau adverbe derivate din alte adjective identice ca sens:

earthly	terrestrially
stately	solemnly
still	quietly

Notă. Adjectivul *early* şi toate adjectivele terminate în *-ly*, care exprimă repetarea perioadică a unei acţiuni, sînt folosite ca adverbe fără a suferi nici o schimbare a formei: *hourly, daily, nightly, weekly, fortnightly, monthly, quarterly, yearly.*

Cîteva adverbe derivă din numerale, prin adăugarea sufixului *-ly: firstly, secondly, thirdly, fourthly.*

Un număr de adverbe derivă din substantive: *partly, headlong, eastwards, piecemeal, clockwise, straightway, midway* etc.

Adverbele pronominale derivă din rădăcinile pronumelor *who, he, that,* după cum se vede din tabelul de mai jos[1].

Rădăcina pronominală	Loc „în"	Loc „spre"	Loc „de la"	Timp „în"	Mod	Cauză
who	whe-re	whi-ther	whe-nce	whe-n	ho-w	wh-y
th-e or th-is	the-re	thi-ther	the-nce	the-n	th-us	th-e[2]
he	he-re	hi-ther	he-nce			

Toate aceste adverbe arată locul, timpul, modul şi cauza în mod relativ, în legătură cu persoana sau obiectul pe care-l determină.

[1] Citat după L. M. Meiklejohn, *A New Grammar of the English Tongue*, 1928, p. 119.

[2] Ca în exemplul " *The* more, *the* merrier, " dat de autor.

a. Particularități ortografice ale adverbelor formate prin derivare

1) La adverbele derivate din substantive sau adjective terminate în *y*, *y* se schimbă în *i* înaintea sufixului adverbial *-ly:*

gay	— gaily	easy	— easily
day	— daily	angry	— angrily
body	— bodily	testy	— testily

2) Adjectivele terminate în *-ble* (*e*, fiind silabic) pierd pe *e* final înaintea sufixului adverbial *-ly:*

subtle	— subtly	double	— doubly
able	— ably	supple	— supply
feeble	— feebly		

3) În cuvintele în care *l* este precedat de vocală, el se păstrează:

vile — vilely
pale — palely
sole — solely

De asemenea:

sure — surely
pure — purely

4) Adjectivele terminate în *-ue* (true, due) pierd pe *e* final înaintea sufixului adverbial *-ly:*

true — truly
due — duly

5) Adjectivele terminate în *-ic* formează rar adverbe prin adăugarea sufixului *-ly*; de obicei adverbul se formează prin adăugarea sufixului *-ally:*

athletic — athletically
hypnotic — hypnotically

dar există formele *politicly* (care se deosebește ca înțeles de politically) și *publicly*[1].

---

[1] Ambele forme citate de E. Kruisinga, *op. cit.*, § 1648.

b. **Particularități fonetice ale adverbelor formate prin derivare**

Dacă sufixul *-ly* se adaugă unor adjective sau participii perfecte, terminate în *-d*, *-t*, terminația *-ed* se pronunță *id* după o silabă accentuată (design*ed*ly, fix*ed*ly, avow*ed*ly) și *d*, *t* după o silabă neaccentuată (hurri*ed*ly, goodnatur*ed*ly determin*ed*ly, embarras*ed*ly, astonish*ed*ly, distinguish*ed*ly).

C. *CLASIFICAREA ADVERBELOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL CONȚINUTULUI*

Generalități. Adverbul îndeplinește pe lîngă verb un rol asemănător cu cel al adjectivului pe lîngă substantiv.

Atît adverbul cît și adjectivul sînt *modificatori* și *determinanți* și se pot înlocui între ei în diferite contexte: un substantiv de natură verbală, modificat de un adjectiv, formează o unitate semantică analogă celei reprezentate de verbul de la care derivă el, substantivul, modificat de un adverb:

He is a very *good writer.*
He *writes* very *well.*
His was a *flat refusal.*
He *flatly refused.*
His *address* to the audience was so *warm* that everybody applauded him.
He *addressed* the people so *warmly* that everybody applauded him.

Gramaticianul sovietic A. I. Smirnițki[1] distinge două categorii de adverbe:

1) *Adverbe circumstanțiale*, de tipul: then, now, yesterday, to-day etc., care indică circumstanțele și condițiile în care se îndeplinește o acțiune, dar nu determină caracterul sau calitatea acțiunii însăși și nici nu se combină cu verbele.

2) *Adverbe calitative*, de tipul: quickly, happily etc., care arată însușirile proprii ale unei acțiuni. Ele sînt strîns legate de verb, formînd împreună o combinație atributivă. Ele se află în același raport față de verb ca și adjectivul calificativ față de substantivul pe care-l determină.

1. ADVERBE MODIFICATOARE (Modifying Adverbs)

Adverbele modificatoare schimbă sensul verbelor pe care le însoțesc. Ele cuprind de fapt o singură categorie sintactică, și anume a *adverbelor*

[1] A. I. Smirnițki, *Morfologhia angliiskovo iazika*, Moskva, 1959, §§ 83, 84, p. 170—175.

de mod; ele răspund la intrebările: *how?* (cum?) şi *in what manner?* (în ce fel?).

well	hesitatingly	thus
badly	determinedly	slowly
deeply	wholeheartedly	slow
brilliantly	otherwise	fast
resolutely	so	hard etc.

All the wealth at present in the possession of the rich is *rightly* the property of the working class. (R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists*)
She laid the child *warmly* in a lined basket, and the house-boy and she looked *grimly* into each other's faces. Jane said *sharply* to the mother, who was whimpering *helplessly*... (Doris Lessing, *No Witchcraft for Sale*)

We hope they told him *bluntly* and in workshop language what the ordinary people of Britain feel about it. (*Bring in the People,* "Daily Worker", Editorial, September 26, 1958).

Majoritatea adverbelor de mod primesc sufixul *-ly* adăugat adjectivelor calificative.

Adverbele de mod sînt foarte numeroase, ceea ce arată marele număr de aspecte pe care le poate avea ideea de mod. Avem „posibilitatea de a folosi cu această valoare morfologică aproape orice adjectiv al cărui conţinut este apt de a fi „atribuit" drept calitate unei acţiuni sau stări [1]:

He is a *clever* writer.
He writes *cleverly*.

În categoria adverbelor modificatoare intră şi *particulele adverbiale,* care, adăugate unor verbe, le schimbă sensul. În acest caz, particula împreună cu verbul formează un verb complex (v. I, p. 272):

The plants are *coming on.* (se dezvoltă bine)
It is difficult *to make out* the meaning of this passage (a descifra).
One thing *kept up* Mr. Bunting's courage (a susţine). (H. G. Wells, *The Invisible Man*)

Lenin understood very well the reasons why the classic country of capitalism, Britain, once the leading world industrial power, should have *fallen behind* (a rămîne în urmă) in the race with newer capitalist powers like the United States and Germany. (R. Palme-Dutt, *Lenin After 90 Years,* "Labour Monthly", April, 1960)

[1] I. Iordan, *op. cit.* p. 467.

2. ADVERBE DETERMINATIVE
(Determinative Adverbs)

Adverbele din această categorie determină, adică precizează, clarifică sau limitează ideea exprimată de verb, adjectiv, adverb şi uneori de substantiv. După felul în care determină aceste părţi de vorbire, ele formează următoarele categorii:

a. **Adverbe de loc**
(Adverbs of Place)

Adverbele de loc determină în general verbe şi răspund la intrebările: *where?* (unde?), *whence?* (de unde?), *whither?* (încotro? termen arhaizant), *where (to)?* (unde?):

here	up	under	anywhere	abroad	hence
there	down	back	everywhere	about	thence
in	away	upstairs	nowhere	where	hither
out	near	downstairs	somewhere	whither	thither
	far	outside	within	whence	sideways
		inside	without		
			etc.		

Roy smiled in admiration as he watched these beavers and began a game with them in the snow, moving *down* upon them to see how *close* he could get before they heard him or caught his scent. He crawled to within ten yards of them, and even *there* he lay safely hidden behind a drift while he packed a snowball. (James Aldridge, *The Hunter*)

In 1889 Chicago was rapidly growing and this rapid growth made of it a big magnet, attracting people from *everywhere*. (Th. Dreiser, *Sister Carrie*)

Unele adverbe de loc sînt folosite atributiv pentru a determina substantive:

The cavern *under*.
The stream *below*.
The sky *above*, etc.

b. **Adverbe de timp**
(Adverbs of Time)

Adverbele de timp determină în general verbe sau propoziţii întregi şi răspund la întrebările: *when?* (cînd?), *how long?* (cît timp?):

now	soon	early	
then	presently	late	once

before	directly	afterwards	yet etc.
after	immediately	lately	
since	to-day	shortly	
ago	yesterday	already	
	to-morrow	next	

Next he saw a narrow alley, between ramshackle frame buildings. (J a c k L o n d o n, *Martin Eden)*

Yet wasn't it too *late?* not because of Andy but because of himself. (J a m e s A l d r i d g e, *The Hunter)*

O categorie aparte a adverbelor de timp o formează *adverbele de timp nedefinit și de frecvență* (Adverbs of Indefinite Time and Frequency) care înfățișează acțiunea exprimată de verb ca pe un fapt repetat; ele răspund la întrebarea *how often?* (cît de des, de cîte ori?)

always		sometimes	continually
often	frequently	never	occasionally
seldom	usually	constantly	generally
rarely	regularly	again	

The Soviet Union is now building or has *already* built, over 500 industrial enterprises in the socialist countries as part of an intensified programme of industrial and technical assistance to these countries. *(Russian Aid for over* 500 *Plants,* "Daily Worker", August 21, 1958)

...some months could elapse before it would be in the market *again* for manuscripts. (J a c k L o n d o n, *Martin Eden)*
It was a vast white country, land of long soft curves that *never*-ended in the snow line of the sky. (J. A l d r i d g e, *The Hunter)*

Unele adverbe de timp pot determina și substantive; ele capătă o funcțiune atributivă:

the day *after*	ziua următoare (de după aceea)
the day *before*	ziua dinainte (adverb în limba romînă)

c. **Adverbe de cauză**
(Adverbs of Cause)

Adverbele de cauză determină propoziții și răspund la întrebările: *why* (de ce?), *wherefore?* (de ce?):

there	de aceea, pentru aceea
that is why	de aceea, iată de ce

That is why you should work more and better.

I would *therefore* in a very particular manner recommend these my speculations to all well regulated families. (Joseph Addison, "The Spectator", March 12, 1711)

Adverbele de cauză *therefore* şi *that is why* îndeplinesc şi funcţiunea de adverbe relative: ele pot lega două propoziţii, una principală şi una subordonată, intrînd în acelaşi timp în structura subordonatei:

He was very ill; *that is why* he did not attend the lecture.
She had forgotten to bring the books with her; *therefore* she could not give them to her friend.

d. **Adverbe de scop**
(Adverbs of Purpose)

Adverbele de scop determină propoziţii sau verbe şi răspund la întrebarea *why?* (de ce?):

purposely came *purposely* to see him.

e. **Adverbe de canitate, întindere, grad şi aproximaţie**
(Adverbs of Quantity, Extent, Degree and Approximation)

Aceste adverbe determină adjective, adverbe, verbe şi propoziţii; unele determină şi substantive. Ele răspund la întrebarea: *how much?* (cît?)

very	just	entirely	so
rather	approximately	little	thoroughly
partly	far more	much	tremendously
a little	frightfully	pretty (destul de)	too
not at all	fully		exceedingly
nearly	greatly	sufficienty	almost
utterly	hardly	slightly	quite
doubly	enough		absolutely

Most people would consider such a marriage as that of Soames and Irene *quite* fairly successful. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*
"Why am I so full of questions to ask you that I can *hardly* bring myself to ask them?" (Gwyn Thomas, *All Things Betray Thee)*

These people do *absolutely* nothing except devour or enjoy the things produced by the labour of others.
(R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists)*

f. Adverbe de afirmare
(Adverbs of Affirmation)

Adverbele de afirmare determină propoziții:

yes	of course	truly
certainly	naturally	very likely
absolutely	precisely	no doubt
decidedly	really	indeed
evidently	surely	most probably

He studied the face of Drouet and then, with the air of a gentleman, said: "*Certainly*, glad to." (Th. Dreiser, *Sister Carrie)*

Truly, he belongs to the people of the world — red, white, yellow, or black. (*Salute to Paul Robeson*, "Labour Monthly", September, 1958)

g. Adverbe de negare
(Adverbs of Negation)

Adverbele de negare determină verbe, adverbe sau locuțiuni adverbiale, uneori substantive și propoziții întregi:

no	by no means
not	(nicidecum)
not at all (de loc)	never

It is *not* so.
Will you do it? *Not* I!
The house stood *not* a dozen yards away.

h. Adverbe de îndoială, posibilitate și probabilitate
(Adverbs of Doubt, Possibility and Probability)

Această categorie de adverbe determină propoziții:

perhaps	possibly
probably	maybe
perchance	likely

"I don't think he is *likely* to make much fuss about it", said Hunter.
(R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists)*

It was most *unlikely*, circumstances had changed. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

Întrucît se referă la propoziţii întregi, pe care uneori le şi înlocuiesc, adverbele de afirmaţie, de negare şi adverbele de îndoială, posibilitate şi probabilitate sînt numite *adverbe absolute*.

i. Adverbe de restricţie
(Adverbs of Restriction)

Adverbele de restricţie determină orice parte de vorbire şi o propoziţie întreagă; ele au funcţiune limitativă:

only
just
but — numai, doar
merely

Not *just* talk and promises. A hungry man wants to see bread in your hands. (Len Doherty, *The Man Beneath)*

...no longer *merely* curious and amused, he felt sorry for the poor fellow he was shadowing. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

...the object of most advertisements is *merely* to persuade people to buy from our firm rather than from another. (R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists)*

j. Adverbe de precizare
(Adverbs of Precision)

Aceste adverbe determină orice parte de vorbire:

just — chiar, tocmai, exact
very
especially — mai ales

He is the *very* man I need for the job.
He was back the *very* day when I needed him most.

But few men, and *especially* few men of Soames's class, had imagination enough for that. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

k. **Adverbe explicative**
(Explanatory Adverbs)

Adverbele explicative determină orice parte de vorbire:

namely — adică, cu alte cuvinte, și anume
that is to say

În categoria adverbelor determinative intră și unele particule adverbiale care, adăugate unor verbe, le precizează sensul, fără însă a-l schimba:

There are not enough books to go *round*. (ca să ajungă întregii clase)
She looked *up* and saw the blue sky above.

De remarcat conținutul anaforic al acestor particule adverbiale:

There are not enough books to go *round*. (Nu sînt destule cărți ca să fie împărțite de jur împrejur — la toți cei dimprejur, despre care s-a vorbit înainte.)

l. **Adverbe exclamative**
(Exclamatory Adverbs)

Adverbele exclamative înlocuiesc, din punct de vedere stilistic, adverbele de grad (very, extremely etc.), exprimînd mirare, admirație etc.:

How sweet the moonlight sleeps upon this bank.
(W. Shakespeare, *The Merchant of Venice)*

What a piece of work is man! *How* noble in reason! *How* infinite in faculty! In form and moving *how* express and admirable! In action *how* like an angel! In apprehension *how* like a god!
(W. Shakespeare, *Hamlet)*

It was another moment in twelve years when he could realize *how* completely Jeannie had been his, *how* thoroughly associated their lives had been, *how* right it was and *how* tight it always would be.
(James Aldridge, *The Hunter)*

m. **Adverbele interogative**
(Interrogative Adverbs)

Adverbele interogative se întrebuințează în întrebări privind locul, timpul, cauza și modul în care se desfășoară acțiunile. Distingem următoarele categorii:

1) *de timp:*
When was he born?

2) *de loc:*

Where have you been?
Whence these legends and traditions?
(H. W. Longfellow, *The Song of Hiawatha)*

Whither do his thoughts roam?

3) *de frecvență și durată:*

How often have you visited that museum?
How long did you stay there?

4) *de mod, calitate și stare:*

How do you feel?
How are things?
How old are you?

5) *de cantitate sau grad:*

How much do you spend on books?

6) *de cauză:*

Why don't you try and be civil?

Notă. Adverbele interogative sînt de natură pronominală.

n. **Adverbe relative**
(Connective adverbs)

Adverbele relative îndeplinesc dubla funcțiune de adverb și de conjuncție. Adverbele relative sînt elemente de legătură între două propoziții: o propoziție principală și una subordonată. Însă, spre deosebire de conjuncții, care sînt numai unelte gramaticale cu rol sintactic, adverbele relative au și o valoare lexicală care ajută la exprimarea mai concretă a raportului existent între propoziții. [1] De asemenea, ele intră în structura propoziției subordonate pe care o introduc, avînd funcțiunea de complemente circumstanțiale de loc, timp și mod:

Tell me *where* you have decided to spend your holidays.
(Where este complement circumstanțial de loc în propoziția subordonată completivă directă.)

I could have been an odd mountain pony, a poor specimen of pony at a time *when* their value was low... (Gwyn Thomas, *All Things Betray Thee)*

At present we're only trying to find out *how* it is that there is not sufficient produce for everyone to have enough of the things that are made by work. (R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists)*
(How este complement circumstanțial de mod în propoziția subordonată completivă.)

[1] V. și I. Iordan, *op. cit.*, p. 696.

Adverbele relative se împart în două categorii, după felul propozițiilor subordonate pe care le introduc:

1) *Adverbe relative propriu-zise* (Relative Adverbs), care introduc propoziții atributive determinative și explicative: *where, when, why, as.*

> This is the site *where* a new power plant will be erected. *(determinativă)*
> You ought to remember such examples *as* may be of use to you in proving your point. *(determinativă)*
>
> On Saturday, *when* I met you, I was in a hurry for I did not want to miss the opening of the conference. *(explicativă)*
> The tourists went on to Bicaz, *where* they stopped for a couple of days, to see the new hydroelectric station. *(explicativă)*

2) *Adverbe conjunctive* (Conjunctive Adverbs) care introduc propoziții subordonate subiective, predicative, completive directe: *where, when, why, how, wherefore.*

> *How* he could achieve so much in so few months is still a matter of wonder to me. *(subordonată subiectivă)*
>
> This is *where* a new apartment house will be erected. *(subordonată predicativă)*
> Another thing that impressed us was *how* friendly everybody was. *(Three Men in a Car*, "Daily Worker", August 20, 1958) *(subordonată predicativă)*
>
> She does not see *where* she is wrong. *(completivă directă)*
>
> And yet it almost provokes a smile at the vanity of human ambition, to see *how* they are crowded together and jostled in the dust. (Washington Irving, *The Sketch Book*, Westminster Abbey) *(completivă directă)*

Notă. Cînd un adverb relativ introduce o propoziție subordonată circumstanțială, el se transformă în conjuncție și nu mai îndeplinește nici o funcțiune în propoziția subordonată:

> Come *when* you are ready.
> Don't go away *before* you finish your task.
> *Where* the bee sucks, there suck I.
>
> (Shakespeare, *A Midsummer Night's Dream*)

3. OMONIMIA ADVERBULUI CU PREPOZIȚIA ȘI CONJUNCȚIA

Adverbele pot căpăta funcțiunea gramaticală de prepoziție, conjuncție, adjectiv și uneori chiar de verb și substantiv.

Omonimia adverbului cu prepoziția și conjuncția este foarte dezvoltată.

În cazul prepoziției este vorba de o schimbare a categoriei gramaticale.

1) Multe prepoziții au fost mai întîi adverbe. Cum deseori ele erau folosite înaintea subtsantivelor, au intrat în legătură din ce în ce mai strînsă cu substantivul, pierzînd treptat legătura cu verbul pe care îl modificau sau îl determinau la început, transformîndu-se astfel în prepoziții:

This is the way *in*. (adverb)
All the children joined *in* the game. (prepoziție)
The aeroplane suddenly took *off*. (particulă adverbială)
Keep *off* the grass. (prepoziție)

2) Unele adverbe capătă funcțiunea gramaticală de conjuncții coordonatoare sau subordonatoare:

Următoarele adverbe au funcțiunea gramaticală de conjuncții coordonatoare cînd unesc două propoziții de același tip:

a) *now, then, next* (propoziții coordonatoare copulative)
b) *otherwise, besides, else* (propoziții coordonatoare disjunctive)
c) *but, yet, still, however, nevertheless* (propoziții coordonatoare adversative)
d) *so, therefore, then, hence, accordingly* (propoziții coordonatoare concluzive).

Numeroase adverbe capătă funcțiunea de conjuncții subordonatoare: *where, whence, after, before, since, however, directly* etc.

Directly he noticed this, he hurried down to the strage orchid. (H. G. Wells, *The Country of the Blid*)
The time has come *when* peace and co-existence between nations are an unquestionable necessity.

Legătura adverbelor cu conjuncțiile se manifestă clar în funcțiunea de conjuncții pe care o îndeplinesc adverbele relative și în faptul că unele adverbe intră în componența conjuncțiilor complexe:

1) *conjuncții:*

That is the house *where* I was born.
Was that the day *when* I met you?
That is the reason *why* I was so worried.

2) *conjuncții complexe:*

Work on the construction -site will start *as soon as* the weather permits it.
Our people have been engaged in the reconstruction of the State economy *ever since* the second world war ended.

Uneori acelaşi adverb poate fi omonim atît cu prepoziţia cît şi cu conjuncţia respectivă:

1) *since*

a) *adverb*

The conference of scientific experts has *since* agreed on that matter.

b) *prepoziţie*

The second is that dockers' earnings have fallen *since* their last wage increase. (*What Next in Docks?*, "Daily Worker", August 21, 1958)

c) *conjuncţie*

The first is that the cost of living has increased six points *since* the dockers last had an increase. (*What Next in Docks?*, "Daily Worker", August 21, 1958)

2) *before*

a) *adverb*

There has never been such a splendid musical festival in our country *before*.

b) *prepoziţie*

The actress came *before* the audience carrying a bunch of flowers in her arms.

c) *conjuncţie*

I won't start on the trip *before* he writes me if he has found accomodation for all of us.

Prin schimbarea categoriei gramaticale, adverbele pot fi folosite ca *adjective:*

I was an *only* child.
She is a *near* relative of mine.
You have chosen the *wrong* man to do the job.
Backward pupils should be helped to catch up with the rest.
Outdoor games keep children in good health.

Unele adverbe sînt întrebuinţate cu valoare de *substantive:*

Great Glamis! worthy Candor!
Greater than both, by the all-hail *hereafter*.

(Shakespeare, *Macbeth*)

3 — c. 877.

To know the internal workings and movements of a great mind, of an Othello or a Hamlet for instance, the *when* and the *why*, and the *how far* they should be moved. (Ch. Lamb, *On the Tragedies of Shakespeare*)

He knows all the *whys* and *wherefores* of the matter.
She keeps a *down* on me for what I said to her. (B. Shaw, *Cashel Byron's Confession*)

I could not hear his *aside*.
He knew many *ups* and *downs* in his life.

Cîteodată adverbul poate căpăta şi valoarea de *verb:*

He *up* and *awayed* to town.

A further 100 members, not covered by the agreement, *downed* tools in support yesterday. *(Deadlock at Vickers Talks*, "Daily Worker", August 24, 1958)

GRADELE DE COMPARAŢIE

Ca şi în limba romînă, adverbele în limba engleză au grade de comparaţie. Fenomenul se explică prin asemănarea de conţinut dintre unele adverbe de mod şi adjectivele de la care derivă. Adjectivele arată însuşiri, trăsături caracteristice ale persoanelor şi obiectelor, adverbele de mod arată însuşiri ale acţiunilor.

Pot avea grade de comparaţie următoarele categorii de adverbe:
— adverbele de mod;
— unele adverbe de loc, de timp, de cantitate şi grad, care exprimă caracteristici relative;
— locuţiuni adverbiale care arată modul, timpul, locul unei acţiuni.

1) *Gradul pozitiv:*

Lightly come, *lightly* go. *(Proverb)*
On looking *intently* forward, Oliver saw that the water was just below them... (Ch. Dickens, *Oliver Twist)*

2) *Gradul comparativ:*

Easier said than done! *(Proverb)*

I can *easier* teach twenty what were good to be done than be one of the twenty to follow mine own teaching. (Shakespeare, *The Merchant of Venice)*

To-day Roy stuck to the road *longer* than usual because he was late. (James Aldridge, *The Hunter)*

3) *Gradul superlativ:*

...and she had ended by *oftenest* choosing to drive out to the Campagne where she could feel alone with the earth and sky... (George Eliot, *Middlemarch)*

The rebuilding programme was one of the things which impressed us *most*. *(Three Men in a Car*, "Daily Worker," August 21, 1958)

Comparaţia adverbelor se face cu aceleaşi procedee ca şi aceea a adjectivelor, folosindu-se atît comparaţia sintetică cît şi cea analitică, după cum urmează:

a) **Adverbele monosilabice**, provenite din adjectivele corespunzătoare prin schimbarea categoriei gramaticale (identice ca formă), formează comparativul şi superlativul în mod sintetic ,prin adăugarea terminaţiei *-er* la comparativ şi a terminaţiei *-est* la superlativ (fără articol hotărît):

fast	faster	fastest
fine	finer	finest
free	freer	freest
hard	harder	hardest
high	higher	highest
long	longer	longest
loud	louder	loudest
low	lower	lowest
near	nearer	nearest
soon	sooner	soonest
safe	safer	safest
sound	sounder	soundest
thick	thicker	thickest
thin	thinner	thinnest
tight	tighter	tightest
warm	warmer	warmest

b) **Adverbele polisilabice** (fie că au două sau mai multe silabe) formează comparativul şi superlativul în mod analitic, prin adăugarea adverbului *more* la comparativ şi a adverbului *most* la superlativ:

boldly	more boldly	most boldly
bravely	more bravely	most bravely
correctly	more correctly	most correctly
cautiously	more cautiously	most cautiously
openly	more openly	most openly
promptly	more promptly	most promptly
wisely	more wisely	most wisely
willingly	more willingly	most willingly

Fac excepţie adverbele bisilabice *early* şi *seldom*, care primesc terminaţiile *-er, -est:*

early	earlier	earliest
seldom	seldomer	seldomest, etc.

Adverbele *often*, *quickly*, *slowly* au ambele feluri de comparaţie:

often	oftener more often	oftenest most often
quickly	quicker more quickly	quickest most quickly
slowly	slower more slowly	slowest most slowly

Delimitările dintre categoriile de adverbe care se compară sintetic şi cele care se compară analitic sînt de dată relativ recentă. În secolul al XVI-lea, la Shakespeare, găsim forme de comparativ, ca: *proudlier*, *truer*, *easier*.

Şi astăzi, din motive stilistice, adverbele care formează comparaţia în mod sintetic o pot forma şi analitic. "Forma mai neobişnuită este aleasă uneori pentru că este mai accentuată sau pentru că are un efect comic." [1] De multe ori, *more* şi *most* sînt preferate pentru a păstra echilibrul într-o propoziţie sau frază.

COMPARAŢIA NEREGULATĂ A ADVERBELOR

Se deosebesc, din acest punct de vedere, două categorii de adverbe:

1) adverbe care formează comparativul şi superlativul de la *rădăcini diferite:*

well	better	best
badly (ill)	worse	worst
much	more	most
little	less	least

2) adverbe cu *două forme de comparaţie*, una regulată, a doua neregulată şi cu înţeles diferit:

near	nearer	nearest (cel mai aproape) next (apoi, imediat după aceea)
far	farther (mai departe ca distanţă)	farthest (cel mai departe)
	furher (mai departe ca distanţă, ca timp).	furthest (cel mai departe)
late	later	latest (cel mai tîrziu) last (ultima dată)

[1] E. Kruisinga, *op. cit.*, § 1502.

Nota 1. Comparativul adverbului *far* ar fi trebuit să fie *farrer* (cf. Chaucer: farre); *th* este rezultatul unei false analogii cu: forth, further, furthest.

Notă 2. Adverbul la comparativ *rather* derivă de la adjectivul *rathe* (timpuriu), azi învechit:

The *rathe* primrose (Milton, *Lycidas*)

Nu au grade de comparație adverbele care indică o caracteristică la un grad superlativ:

completely	alike	considerably
absolutely	generally	continually
definitely	greatly	altogether
decisively	hardly	slightly
perfectly	highly	surely
eternally	scarcely	tremendously
uniquely	enormously	
	entirely	
	essentially	
	extremely	

Particularități ortografice

Unele adverbe suferă modificări ortografice la comparativ și superlativ:
a) *early* pierde pe *y* care se transformă în *i* (earlier-earliest)
b) *fine, free, safe* adaugă numai *-r*, *-st*, din cauza lui *e* final:

fine	finer	finest
free	freer	freest
safe	safer	safest

CAZURI SPECIALE DE FOLOSIRE A COMPARATIVULUI ȘI SUPERLATIVULUI LA ADVERBE [1]

COMPARATIVUL PROPORȚIILOR (The Comparative of Proportions)

Acest grad de comparație, format dintr-un adverb la comparativ precedat de adverbul *the*, arată:

1) Creșterea sau descreșterea într-un ritm egal a două calități exprimate de două adverbe separate sau de un adverb și un adjectiv:

The higher he climbed, *the quicker* he breathed.
The more he contemplated the landscape, *the more* he liked it.

[1] Pentru redactarea acestui capitol a folosit materialul aflat în E. Kruisinga, *op. cit.*, §§ 1235, 1532–1550.

The more Mack argued, *the quieter* Roy became. (James Aldridge, *The Hunter)*

The more lofty and *clearer* the goal, *the more rapidly* and confidently do a person's intellectual forces develop, reaching forward and upwards towards the goal. *(Aspects of Soviet Science*, "Culture and Life", 1958, 2, p. 22)

2) Creşterea unei calităţi sau caracteristici depinde de o anumită condiţie:

If he raises his demands, I shall grant them *the more willingly*. *The more* so if he raises them reasonably.

Comparativul proporţiilor se traduce în limba romînă prin: *cu cît... cu atît:*

The higher he climbed, *the quicker* he breathed.
(Cu cît se urca mai sus, *cu atît* respira mai repede.)

SUPERLATIVUL ADVERBIAL

a. Superlativul adverbial relativ

Superlativul adverbial relativ exprimă însuşirile, caracteristicile unei acţiuni la cel mai înalt grad faţă de însuşirile altei acţiuni. El îndeplineşte funcţiunea de complement circumstanţial de mod.

The athlete ran *the swiftest* (of all) when nearing the goal.
He spoke *the loudest* (of all) in order to be heard by the crowd.
She worked *the hardest* when pressed by time.

Absenţa lui *the* este frecventă, mai ales în limba vorbită:

Apples flourish *best* on cultivated land.
She admired him *most* and loved him *best*.

Superlativul unor adjective precedat de un adjectiv posesiv îndeplineşte funcţiunea de circumstanţial de mod, devenind locuţiune adverbială:

to fight one's hardest	—	a lupta din răsputeri
to soar one's highest	—	a se înălţa cît mai sus
to speak one's loudest	—	a vorbi cît mai tare
to fall one's lowest	—	a cădea cît se poate de jos

Harry began to whistle: a sign in him that he was thinking *his hardest*. (J. K. Jerome, *Three Men in a Boat)*

Superlativul cu *at* este folosit ca circumstanţial de grad:

He was undemonstrative *at the best.* (în cel mai bun caz)
At the worst (în cel mai rău caz) it is no worse than a rise in the patient's temperature.
The rise in the patient's temperature was due to an indigestion *at the most.* (cel mult)

b. Superlativul adverbial absolut

Superlativul adverbial absolut este format din adverbul *most* care precedă adverbul propriu-zis. Această formă nu implică o comparaţie reală.
Superlativul absolut are o valoare stilistică deosebită şi este folosit şi cu adverbe care formează gradele de comparaţie în mod sintetic:

He did it *most willingly.*
The winner of the contest was praised *most highly.*
This is *most certainly so.*
What you have told me (said my Master) upon the subject of war, doth indeed discover *most admirably* the effects of that reason you pretend to. (J. Swift, *Gulliver's Travels)*

They received her *most cordially:* And how was her dear grandfather? (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

LOCUL ADVERBELOR ÎN PROPOZIŢIE
(Position of Adverbs)

În limba engleză, poziţia adverbului în propoziţie este mai puţin strictă decît poziţia altor părţi de vorbire. Adesea locul adverbului depinde de partea de vorbire pe care o determină sau de intenţia scriitorului sau a vorbitorului, care vrea să scoată în evidenţă anumite cuvinte sau anumite părţi dintr-o propoziţie.
În general, adverbul se plasează cît mai aproape de partea de vorbire pe care o modifică sau o determină:

The mind that lies fallow *but a single day* sprouts up in follies that are *only to be killed* by a constant and assidous culture. (Joseph Addison, *The Spectator and its Public)*

As soon as the bacon was *well under way*, and Millie, her lymphatic aid, had been brisked up a bit by a few *deftly chosen* expressions of contempt, she carried the cloth, plates and glasses into the parlour. (H. G. Wells, *The Invisible Man)*

We *have recently visited* the roller bearing department of the First State Bearing Plant in Moscow. *(People and Machines,* "Culture and Life", 2, 1958, p. 13)

Adverbele precedă adjectivele, adverbele sau substantivele pe care le determină sau le modifică:

Some short period after the *above events*... one more hatchment might have been seen in Great Gaunt Street, figuring among the many which usually ornament that dismal quarter. (W. M. Thackeray, *Vanity Fair)*

He, too, had been reviewing the history of their lives, and had seen her from her childhood to her present age, *so sweet, so innocent, so charmingly* simple, and *artlessly fond and tender. (Ibid.)*

Majoritatea adverbelor de grad precedă părţile de vorbire pe care le determină:

very interesting; *rather* long;
quite happy; *utterly* mistaken etc.

Adverbul *enough* se aşază *după* substantivul, adjectivul sau adverbul pe care-l determină.

Adverbele *too, so, as, how, however,* cînd determină adjective folosite atributiv pe lîngă substantive, deplasează articolul nehotărît care se aşază imediat după adjectiv:

a small house — *too* small a house
a fine book — *as* fine a book as one could read
a lovely landscape — *how* lovely a landscape
a great mistake — *so* great a mistake

So affectionate a nurse was Miss Sharp, that Miss Crawley would take her medicines from no other hand. (W. M. Thackeray, *Vanity Fair)*

Her manner was warm; she had never seen clearly before *how* distinguished and desirable a girl this was. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

Adverbele care modifică sau determină verbe intranzitive se plasează imediat după verb:

The sight of the blood maddened the others and in an instant everyone who could get within striking distance *joined furiously* in the onslaught. (R. Tressell, *The Ragged-Trousered Philanthropists)*

It is the philosophy of human progress in our day, the one world outlook which enables us *to battle successfully* against the outworn dogmas and obscurantism which still grip the soul of man in our modern world. (Ralph Fox, *The Novel and the People)*

Adverbele care modifică sau determină verbe tranzitive sînt aşezate fie înaintea verbului, fie după complementul direct pe care nu-l pot separa de verb:

a) *înaintea verbului:*

How proudly he stood defending himself, defending his people in America and Africa and *rigorously maintaining his right* to carry on the fight to which he had devoted himself. *(Salute to Paul Robeson*, "Labour Monthly", September, 1958)
She went over to the bed, and *gently shook* the sleeping boy's shoulder. (Sean O'Casey, *I Knock at the Door)*

b) *după complementul direct:*

He carried his own low temperature always about him.
(Ch. Dickens, *A Christmas Carol)*

The strip of blue sky was curtained over again, and all was dismal as before, though it grew sultrier every moment, and now and then a distant mutter *shook the air to westward.* (Ch. Kingsley, *Westward Ho)*

Adverbul poate separa verbul de complementul său direct, dacă complementul direct este urmat de un grup mai mare de cuvinte, de o propoziţie etc.

He must have written *already* some fifteen books, which had earned him the reputation of a "genius" with the few who know. (J. Galsworthy, *Acme)*

Adverbele de loc sînt aşezate după verb sau după complementul direct al verbului.

But when I came *downstairs*, he was dressed, sitting by the fire.
(E. Hemingway, *A Day's Wait)*

I bought a new dictionary *here* (in this book-shop).

Adverbele de loc precedă adverbele de timp.

He stayed *there* for three weeks.
He is expected *here* to-morrow.
One thousand students halted traffic in the city centre *here to-day* when they demonstrated ... in protest at the firm's colour bar. *(1000 Students Demonstrate against House of Fraser*, "Daily Worker", December 16, 1961)

Adverbele de timp definit sînt așezate fie la începutul, fie la sfîrșitul propoziției

To-morrow the professor will start lecturing on Byron.
The professor will start lecturing on Byron *to-morrow.*
At last he reached the top of the mountain.
He reached the top of the mountain *at last.*

Adverbul *yet* din construcția negativă *not yet* (nu încă, încă nu) poate fi așezat fie la sfîrșitul propoziției, fie între verbul auxiliar și cel principal:

He hasn't reached home *yet.*
He has *not yet* reached home.
Cînd adverbul *yet* înseamnă *deja*, el se așază la sfîrșitul propoziției:

Have you finished reading the letter *yet?*

Adverbele de timp nedefinit și de frecvență *(often, seldom, always, never, sometimes, frequently, rarely, steadily* etc.) sînt așezate:

a) Între subiect și predicat, dacă verbul este la un timp simplu:

Form is produced by content, is identical and one with it, and, though the primacy is on the side of content, form reacts on content and *never* remains passive. (Ralph Fox, *The Novel and the People)*
She *never* opened the mouth. I stared — she stared also. (Emily Brontë, *Wuthering Heights)*

b) Între verbul modal și verbul noțional, cu excepția verbului modal *to have (to):*

For the really great writer must *always* engage in a terrible and revolutionary battle with reality, revolutionary because he must seek to change it. (Ralph Fox, *The Novel and the People)*

He was angry with them; but they were too big to fight, for one of them could *easily* stamp him under his feet. (Sean O'Casey, *I Knock at the Door)*

c) Între un verb auxiliar și verbul principal, sau după primul auxiliar (regula este valabilă și pentru adverbe de mod și de grad):

I was inclined to trust Mama, whom, until to-day, I had *never* seen before... (A. J. Cronin, *The Green Years)*

His own father was a good man and he would *readily* have fought anyone who said the contrary. (George Eliot, *The Mill on the Floss)*

I was *dreadfully* frightened and so giddy that I clung to him with both hands. (Ch. Dickens, *Great Expectations)*

Amidst these flaming, smoky, changing works, I beheld the remains of what had *once* been happy farmhouses, now ruined and deserted. (James Nasmyth, *The Black Country)*

d) După verbul *to be* la prezent şi Past Tense:

For him his life is *always* a battle of heaven and hell, a conflict of gods dethroned and gods ascendant, a fight for the soul of man. (Ralph Fox, *The Novel and the People)*

This speaker is *often* so eloquent that tears well from the eyes of the people who listen to him.

În propoziţiile interogative, adverbele de timp, nehotărîte şi de frecvenţă sînt aşezate după subiect.

Are you *never* ashamed of your bad manners?
Have you *already* done speaking?

Adverbele de mod sînt aşezate, de obicei, după verb sau după complementul direct al verbului.

It was obviously dying, *quietly* and *painlessly* but none the less *surely*. (Th. Hardy, *Tess of the D'Urbervilles)*

And now this added heap of misery was sleeping *heavily* under his feet. (Sean O'Casey, *Drums under the Windows)*
They accepted our help *gratefully*.
We locked the door *very carefully*.

Notă. Nu sînt rare cazurile cînd adverbul de mod e aşezat înaintea verbului sau chiar a subiectului, în special din motive stilistice.

Din motive stilistice, aproape orice adverb poate fi aşezat la începutul propoziţiei.

Here rests his head upon the lap of Earth
A youth to fortune and to fame unknown.
(Th. Gray, *Elegy Written in a Country Churchyard)*

Here it rests, preserved in its own juice: the Sense of Property. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

Slowly old Jolyon got up out of his chair, and sat down at the table to eat his dinner. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

Adesea sensul unei propoziţii depinde de locul adverbului în propoziţie. Ordinea normală a cuvintelor în propoziţie nu este respectată cînd aceasta ar duce la schimbări de sens:

Happily he did not die.
He did not die *happily*.

Nu este indiferent dacă adverbul din exemplele de mai sus este plasat la începutul sau la sfîrşitul propoziţiei. În primul caz propoziţia se traduce:

Din fericire el nu a murit.

În al doilea caz:

El nu a murit fericit.

În cazul verbelor complexe, particula adverbială este aşezată după cum urmează:

a) Imediat după verb cînd acesta este urmat de un complement direct, exprimat printr-un substantiv, un pronume mai lung sau mai multe cuvinte:

He *thought over the matter* in bed.
When Mrs. Hall went *to clear away the stranger's lunch* . . .
(H. G. Wells *The Invisible Man)*

Folosirea particulei adverbiale după complementul direct exprimat printr-un substantiv devine din ce în ce mai frecventă.

b) După complementul direct, cînd acesta este exprimat printr-un pronume:

"I prefer to keep *them on*," he said with emphasis. (H. G. Wells, *The Invisible Man)*
We saw *them off*.
Send *him down* !
On the forge of his own inner consciousness the writer takes the white-hot metal of reality and *hammers it out*, refashions it to his own purpose, *beats it out* madly . . . (Ralph Fox, *The Novel and the People)*

c) Cînd particula adverbială este întărită, ea se aşază după complementul direct, chiar dacă complementul este exprimat printr-un substantiv sau prin mai multe cuvinte:

We *sent them all away*.

Infinitivul cu adverb intercalat
(The Split Infinitive)

Anumite adverbe, mai ales de mod, se pot intercala între particula *to* şi infinitiv. Această construcţie, specifică limbii engleze, este numită *split infinitive* (infinitiv "despicat"). Multă vreme gramaticienii englezi au socotit-o

incorectă. Ea se impune, însă, ori de cîte ori așezarea adverbului înaintea infinitivului sau după el ar îngreuia înțelegerea textului sau i-ar schimba sensul.

Pericolul de a nu "despica" infinitivul în unele cazuri este ilustrat în mod amuzant de Jespersen [1]. El dă ca exemplu "a vicious back-hander which I failed *to entirely avoid.*" Dacă, pentru a evita "despicarea" infinitivului, am scrie: "a vicious back-hander which I failed *entirely to avoid,*" adverbul *entirely* ar părea că determină verbul *failed*, schimbînd astfel complet sensul propoziției.

Whitten și Whitaker [2] recomandă folosirea a numeroase infinitive cu adverb intercalat, care sînt folosite în mod curent, azi:

to clearly understand	a înțelege clar
to fully realize	a-și da pe deplin seama
to flatly refuse	a refuza net, categoric
to thankfully receive	a primi cu recunoștință
to cautiously inquire	a se interesa cu prudență
to quietly await	a aștepta liniștit
to cordially greet	a întîmpina cordial
to wholly agree	a fi cu totul de acord
to gladly consent	a consimți bucuros
to wilfully offend	a jigni cu bună știință
to again meet	a întîlni din nou
to quickly restore	a restabili fără întîrziere
to stoutly defend	a apăra cu înverșunare
to definitely assert	a afirma categoric
to promptly reply	a răspunde prompt

În ultimii 50 de ani folosirea infinitivului cu adverb intercalat s-a răspîndit cu repeziciune în literatură, în presă și în limba curentă:

to merely discuss it
to properly open up the territory
to thoroughly appreciate it [3].

I should like you *to clearly understand* that I must have a free hand. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

He was unable, however, *to long keep* silence. *(Ibid.)*

. . . and we said it in a tone that seemed *to somehow imply* that we were surprised that George should have come out so sensible. (J. K. Jerome, *Three Men in a Boat).*

---

[1] O. Jespersen, *Essentials of English Grammar*, Exemplu citat de W. Whitten, Wilfred și F. Whitaker, *Good and Bad English*, London, 1946, p. 56.

[2] Whitten, Wilfred și Whiteker, Frank, *Good and Bad English*. London, 1946.

[3] Exemple citate de E. Kruisinga, *op. cit.*, § 2166.

And on Monday morning, as, with your bag and umbrella in your hand, you stand by the gunwale, waiting to step ashore, you begin *to thoroughly like* it. *(Ibid.)*

... paring a little from his own share of bread *to faintly feed* Ella and her kids. (Sean O'Casey, *Drums Under the Windows)*

Notă. Forma negativă a infinitivului cu adverb intercalat se întîlnește rar: *To not unfrequently* make excursions.[1]

FUNCŢIUNILE SINTACTICE ALE ADVERBULUI

Principala funcţiune sintactică a adverbului este aceea de *complement circumstanţial.*

1) Adverbele modificatoare au funcţiunea sintactică de *complement circumstanţial de mod:*

Something of daylight still lingered and the moon was waxing bright: I could see him *plainly.* (Ch. Brontë, *Jane Eyre)*

When the children laughed, he laughed *as freely and as joyously* as any of them. (Oscar Wilde, *The Birthday of the Infanta)*

Mr. Thomas Marvel jumped a foot, and howled *aloud.* (H. G. Wells, *The Invisible Man)*

2) Adverbele determinative au funcţiunea sintactică de *complement circumstanţial de loc, de timp, cantitate, grad* și *aproximaţie:*

a*) complement circumstanţial de loc:*

Boon stepped *aside* and felled the man a second time. (Jack Lindsay, *Men of Forty-Eight)*

While, topping the crowd, he could see police helmets darting *hither* and *thither,* batoning and blustering, batoning, batoning everyone. (Sean O'Casey, *Prometheus Hibernica)*

---

[1] Exemplu citat de M. Ganshina și N. Vasilevskaya, *English Grammar.* Moscow, 1951, p. 223.

b) *complement circumstanțial de timp:*

And *suddenly* he uttered a long, long howl. (J. Galsworthy, *Indian Summer of a Forsyte)*

Finally he marched up the steps, and was seen by Mrs. Huxter to turn to the left and open the door of the parlour. (H. G. Wells, *The Invisible Man)*

She was *continually* waking as she lay and in the middle of the night found that the baby was still worse. (Th. Hardy, *Tess of the D'Urbervilles)*

c) *complement circumstanțial de cantitate, grad și aproximație:*

We *fully* realize it is highly important to fight against war.
We *wholly* agree on this point.
They failed *completely* to discover the truth.
They *entirely* accepted all our proposals.

Notă. Adverbele cu ajutorul cărora se construiește gradul superlativ (de exemplu: *exceedingly* beautiful-very beautiful, *extremely* interesting — very interesting) nu sînt analizabile din punct de vedere sintactic; tot astfel adverbele de cantitate, grad și aproximație (so, almost, pretty, etc.), care determină adjective sau alte adverbe, nu sînt analizabile din punct de vedere sintactic pentru că ele joacă un rol asemănător cu acela al adverbului *very* din superlativul absolut, deci formează împreună cu adjectivul respectiv o unitate, o sintagmă, care *singură* poate fi analizată sintactic.

Pe de altă parte, cînd adverbele de cantitate, grad și aproximație nu determină adjective sau alte adverbe sau echivalentul lor, ci *verbe*, ele sînt analizabile din punct de vedere sintactic și li se pot pune întrebările *how much? to what extent?* Majoritatea acestor adverbe coincid ca formă cu adverbele modale, datorită sufixului *ly* (completely, entirely, partly, partially, wholly, etc.)

Numeroase locuțiuni adverbiale au funcțiunea sintactică de *nume predicativ:*

He talks as wildly as if he were completely *off his head.*
He seemed *at ease* among strangers.
This job is not *in my line.*
I was *out of sorts* all day long.

Unele adverbe de *loc* și *timp, precizare, restricție* și *aproximație* au funcțiunea sintactică de *atribut:*

St. Patrick leaned over the balustrade to look at the disorder *below.* (Sean O'Casey, *Prometheus Hibernica)*

In a cavern *under* is fettered the thunder. (P. B. Shelley, *The Cloud)*

Already boarders *upstairs* were stirring to leave for the early shifts. (Dyson Carter, *Fatherless Sons)*

Adverbul, ca orice altă parte de vorbire, poate îndeplini şi funcţiu de *subiect:*

Enough is as good as a feast. *(Proverb)*
Never is a long day. *(Proverb)*
In, out, up, down are adverbs.

Adverbele de loc, timp, mod, afirmaţie şi negaţie, de probabilitate, precizie şi adverbele interogative pot înlocui o întreagă propoziţie:

Yes! No! Certainly! Perhaps! Very likely!
Precisely! Presently. Very well!
When? Where?
Naturally! Nowhere! Exactly!
Here. There. Now.

Andreea GHEORGHIȚOIU

Prepoziția. pp. 49-114.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

PREPOZIȚIA
(The Preposition)

Generalităţi. Prepoziţia este o parte de vorbire neflexibilă, şi anume un instrument gramatical *(Form Word)*, care uneşte diferite părţi de vorbire noţionale; ea mijloceşte raportul lor sintactic în propoziţie, adică raportul dintre un substantiv şi atributul său, dintre un verb şi complementele sale, dintre un adjectiv sau un adverb şi complementele lor etc. şi face parte integrantă din atributul, complementul etc. respectiv. Prin valoarea ei semantică, prepoziţia precizează şi clarifică natura şi conţinutul acestor raporturi.

> As I look *at* the full stream, the vivid grass, the delicate bright-green powder softening the outline *of* the great trunks and branches that gleam *from under* the bare purple boughs, I am in love *with* moistness, and envy the white ducks that are dipping their heads far *into* the water here *among* the withes, unmindful *of* the awkward appearance they make *in* the drier world above. (G e o r g e E l i o t, *The Mill on the Floss)*

Cuvintele scrise cu litere cursive din fragmentul de mai sus exprimă raporturi existente între părţi de vorbire deosebite din punct de vedere morfologic. Lipsa lor ar face imposibilă înţelegerea sensului întregului fragment. Astfel: prepoziţia *at* arată legătura între verbul *look* şi substantivul cu atribut *the full stream*. "*At*" stabileşte deci un raport sintactic, raportul dintre verb şi complementul său circumstanţial. Dar raportul stabilit nu este numai pur formal, sintactic. Prepoziţia "at", prin valoarea ei semantică proprie, spaţială, exprimă clar raportul de loc. Pentru a-l exprima, însă, ea se leagă strîns de substantivul *the* (full) *stream* şi formează împreună complementul circumstanţial de loc *at the full stream*.

Tot astfel, celelalte prepoziţii leagă părţi de vorbire diferite şi exprimă, prin sensul lor propriu, raporturi precise stabilite între aceste părţi de vorbire: *from under* leagă verbul *gleam* cu substantivul cu atribut *the bare purple boughs*, exprimînd raportul de loc şi formînd complementul circumstanţial de loc *from under the bare purple boughs*.

De asemenea, *with* uneşte locuţiunea verbală *I am in love* cu substantivul *moistness*, exprimă raportul de asociere dintre verb şi complementul său prepoziţional şi face parte integrantă din el: *with moistness*.

Numai prepoziţia *of* din "*the outline of the great trunks*" este puternic desemantizată, exprimînd un raport cauzal (v. II, p. 91).

O b s e r v a ţ i i. Definiţiile date prepoziţiei de gramaticienii englezi consultaţi nu cuprind toate cele trei aspecte ale problemei: morfologic, sin-

4 — c. 877

tactic şi lexical. Cei mai mulţi[1] privesc prepoziţia mai ales sub aspectul ei morfologic şi numai pînă la un punct sub aspectul sintactic, de vreme ce definiţiile menţionează numai „raportul" sau „relaţia" exprimată de prepoziţie, fără să specifice şi părţile de propoziţie al căror raport este exprimat. Iată cîteva dintre aceste definiţii:

> „Prepoziţia este un cuvînt aşezat înaintea unui substantiv sau echivalent al substantivului, pentru a arăta *în ce relaţie* se află persoana sau obiectul indicat prin substantiv faţă de altceva" [2].
>
> „Un cuvînt aşezat înaintea unui substantiv pentru a-l lega de alt cuvînt şi pentru a indica o *relaţie* oarecare" [3].
>
> „Un cuvînt care uneşte un verb cu un substantiv sau înlocuitor al său, un substantiv cu un alt substantiv, un adjectiv cu un substantiv, un substantiv cu un pronume" [4].

Aspectul sintactic al prepoziţiei este tratat într-o oarecare măsură de C. P. Mason [5]. Acest aspect este tratat pe larg în lucrarea „Limba romînă" [6], atît în definiţie cît şi in capitolele dedicate sintaxei propoziţiei. De asemenea, acelaşi aspect este tratat de M. Ganshina [7], de Acad. Prof. I. Iordan [8], în definiţiile respective şi în capitolele care privesc sintaxa, precum şi de B. N. Aksenenko în capitolul introductiv al lucrării "Predloghi angliiskovo iazîka" şi de A. I. Smirniţki in "Morfologhia angliiskovo iazîka" [9]. Prof. A. I. Smirniţki spune: „Prepoziţia poate să unească un cuvînt cu caracter substantival de orice parte a vorbirii, arătînd raportul obiectului desemnat de el faţă de alt obiect, cît şi faţă de un proces sau o însuşire, unindu-se în mod corespunzător cu substantivul, verbul, adjectivul".

Din cele mai multe definiţii lipseşte complet aspectul lexical al prepoziţiei. Acesta este tratat pe larg în lucrarea lui N. N. Aksenenko citată mai sus.

Funcţiunea de conectiv a prepoziţiei

Prepoziţia stabileşte raporturi între diferite părţi de vorbire noţionale (verb, substantiv, adjectiv, adverb etc.) şi substantiv sau pronume.

„E caracteristică pentru prepoziţie legătura obligatorie cu un cuvînt cu caracter substantival, care în majoritatea cazurilor urmează după ea, şi anume cu un substantiv, un adjectiv substantivizat şi un Gerund" [10]:

---

[1] J. C. Nesfield, Meiklejohn, H. E. Palmer. R. W. Jepson.
[2] J. C. Nesfield. *Modern English Grammar*, 1936, § 227.
[3] R. W. Jepson, *English Grammar for Today*, 1955, § 2.
[4] Harold E. Palmer, *The New Method Grammar*, London, 1955, § 333.
[5] C. P. Mason, *English Grammar and Analysis*, London, 1896, § 277.
[6] *Limba romînă*, Ed. Acad. R.P.R., 1956, p. 169, 208—209, 215—223.
[7] M. Ganshina *English Grammar*, 1951, The Prepozition, p. 248—250.
[8] I. Iordan, *Limba romînă contemporană*, 1956, Morfologia, Cap. XI, şi Sintaxa, Cap. II.
[9] A. I. Smirniţki, *Morfologhia angliiskovo iazîka*, Moskva, 1959,
[10] A. I. Smirniţki. *op. cit.*, § 186, p. 373.

Let us examine the mining industry which passed *into* a state *of* nationalization *in* 1947, but with many of the old gang who did not even believe *in* nationalization left *in* control. *(A Miner's View*, Labour Monthly, April, 1960)

— *into* stabileşte raportul între un verb *(passed)* şi un substantiv *(a state)*;

— *of* stabileşte raportul între un pronume nehotărît *(many)* şi un substantiv *(the gang)*;

— *in* stabileşte raportul între un substantiv *(nationalization)* şi un numeral *(1947)* etc.

Uneori prepoziţia poate stabili şi raporturi între:

1) Un verb sau altă parte de vorbire şi un întreg grup prepoziţional:

Its singularity lay less in *the retention of a custom of walking in procession* and dancing on each anniversary than in its members being solely women. (Th. Hardy, *Tess of the D'Urbervilles)*

. . . living down here out of the racket of London and the cackle of Forsyte "Change," free of his Boards, in a delicious *atmosphere of no work and all play*. (J. Galsworthy, *Indian Summer of a Forsyte)*

As it often happens in railway partings, they seemed embarrassed, *with nothing to say to each other*. (R. Aldington, *Death of a Hero)*

2) Un substantiv sau adjectiv şi o propoziţie care îndeplineşte funcţiunea sintactică a substantivului (a noun clause):

I have wandered in many lands, seeking the lost *regions from which my birth into this world exiled me . . .* (G. B. Shaw, *Caesar and Cleopatra)*

That evening I spent asking *questions* of every youth I met in the street *about where or which pit he worked at and what was the price list for lads. (A Miner Looks Back*, Labour Monthly, March, 1958)

3) Două substantive, dintre care unul îndeplineşte funcţiunea de atribut:

a piece *of* chalk
"Plain Tales *from* the Hills"
the man *in* the street
a society *without* exploiters

4*

4) Două părţi de vorbire omogene care formează împreună o locuţiune adverbială:

arm *in* arm
day *after* day
little *by* little
one *by* one
shoulder *to* shoulder

Sleep came to them without warning. They were propped against the wall, *shoulder to shoulder.* (D y s o n C a r t e r, *Fatherless Sons).*

Din punct de vedere sintactic, prepoziţia nu este numai un element de legătură între părţile unei propoziţii, ea intră în însăşi structura lor; ea face parte integrantă dintr-un atribut, complement indirect, complement prepoziţional sau complement circumstanţial:

1) *atribut:*

The man *at the desk* in the library had seen Martin there so often that he had become quite cordial. (J a c k L o n d o n, *Martin Eden)*

He experienced a marked gain *in self-confidence.* (D y s o n C a r t e r, *Fatherless Sons)*

He would have recognized the historic leap forward of the close on one thousand millions, or over one-third of mankind, now advancing under the leadership of communism along the path of the construction of the new society *without exploiters. (Marxism After* 75 *Years*, Labour Monthly, March, 1958)

2) *complement indirect cu prepoziţie:*

They all got crazy at last, and sang out for the keeper, and the man came and climbed up the ladder outside, and shouted out directions *to them.* (J. K. J e r o m e, *Three Men in a Boat)*

Next morning I read these figures out *to the other lads* in the stable; all were underpaid. *(A Miner Looks Back*, Labour Monthly, March, 1958)

3) *complement prepoziţional:*

There is a class of men in Manchester, unknown even to many of the inhabitants, and whose existence will probably be doubted. The first thing I remember . . . was the skirts of my mother on a wet and windy Wicklow morning, and herself weeping, and me weeping, and the world weeping *at the injustice of the police.* (J a c k L i n d s a y, *Betrayed Spring).*

We side with our foreign colleagues *in their desire* to protect people *from the scourge* of nuclear war. (*Scientists Against Nuclear Arms*, Labour Monthly, June, 1958)

4) *complemente circumstanţiale:*

a) *de loc:*

In the days when the spinning-wheels hummed busily in the farm-houses — there might be seen *in districts far away among the lanes*, or deep *in the bosom of the hills*, certain pallid undersized men, who, by the side of the brawny country-folk, looked like the remnants of a disinherited race. (George Eliot, *Silas Marner)*

Escaping *to England* Johannard resumed his activity as a member of the International. (S. G. Hutchins, *First Internationalist and Communard*, Labour Monthly, May, 1958)

b) *de timp:*

At the most wretched hour between a black night and a wintry morning *in the year* 1777, Mrs. Dudgeon, of New Hampshire, is sitting up in the kitchen and general dwelling room of her farm house on the outskirts of the town of Websterbridge. (G. B. Shaw, *The Devil's Disciple)*.

The first thing I remember *in all the days of my life* was the skirts of my mother *on a wet and windy Wicklow morning*. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring)*.

c) *de mod:*

Mr. Bob Sawyer adjusted his skates *with a dexterity* which to Mr. Winkle was perfectly marvellous . . .; and inscribed upon the ice, *without once stopping* for breath, a great many other pleasant and astonishing devices. (Ch. Dickens, *The Posthumous Papers of the Pickwick Club)*.

The province of the writer and the artist is to see and to feel — to see life truthfully, *with all the passion of the being* and the strength of his understanding, and to depict it *with a vision* that illuminates the vision of all of us . . . (R. Palme Dutt, Labour Monthly).

d) *de cauză:*

Came a beautiful fall day, warm and languid, palpitant *with the hush* of the changing season, a California Indian summer day. (Jack London, *Martin Eden)*.

e) *de scop:*

These sequestered nooks are the public offices of the legal profession where writs are issued, judgements signed, declarations filed, and numerous other ingenious little machines put in motion *for the torture and torment of* His Majesty's liege subjects. (Ch. Dickens, *The Posthumous Papers of the Pickwick Club).*

În limba engleză prepoziţiile guvernează *cazul acuzativ:*
And when he thought I might go away *with you,* his only anxiety was — what should become *of me.* (G. B. Shaw, *Candida).*

His impression *of them* was of a crowd of large black ants, very like ordinary ants except for their size . . . (H. G. Wells, *The Empire of Ants).*

He was not bragging, not showing off. His sole motive was to make her happy, to make her proud *of him,* to justify her long faith *in him.* (Jack London, *Martin Eden).*

Şi în limba romînă majoritatea prepoziţiilor guvernează cazul acuzativ:

Vreau să nu mai verşi sînge, să încetezi *cu omorul,* să nu mai văd capete tăiate, că sare inima *din mine.* (Negruzzi, *Alexandru Lăpuşneanu)* [1]

Unele prepoziţii cer însă genitivul:

împotriva lui,
deasupra mesei,
în contra lor.

Cîteva cer şi dativul:

datorită nouă,
mulţumită lor.

CLASIFICAREA PREPOZIŢIILOR
(Classification of Prepositions)

Generalităţi. Prepoziţiile pot fi clasificate:
1) după *formă:*

— din punctul de vedere al compunerii;
— din punctul de vedere al derivării.

2) după *conţinut.*

[1] Citat după lucrarea *Limba romînă,* Ed. Acad. R.P.R., 1956, Prepoziţia, p. 170.

A. CLASIFICAREA PREPOZIŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL COMPUNERII

Din acest punct de vedere, prepoziţiile pot fi împărţite în:
a) prepoziţii simple;
b) prepoziţii compuse;
c) prepoziţii complexe;
d) locuţiuni prepoziţionale.

1. PREPOZIŢII SIMPLE (Simple Prepositions)

Prepoziţiile simple formează un tot indivizibil, care nu poate fi descompus în alte părţi de vorbire: *at*, *by*, *for*, *from*, *in*, *of*, *off*, *on*, *through*, *to*, *up* etc.

Notă. Din această categorie fac parte şi unele prepoziţii care, analizate istoric, se dovedesc a fi formate din mai multe elemente, ca de exemplu:
above (ābufān = an + be + ufan), *before* (beforan = be + foran), *below* (beloogh = be + loogh — low), *beside* (besidan = be + sidan), *towards* (tōweards = tō + weards), *across* (a + cross = en + croix) etc.

2. PREPOZIŢII COMPUSE (Compound Prepositions)

Prepoziţiile compuse sînt formate în aparenţă dintr-un singur cuvînt, care însă se poate despărţi cu uşurinţă în două sau mai multe părţi de vorbire:

into	(in + to)
within	(with + in)
throughout	(through + out)
inside	(in + side)
outside	(out + side)
notwithstanding	(not + withstanding)
underneath	(under + nether = lower)

3. PREPOZIŢII COMPLEXE (Complex Prepositions)

Prepoziţiile complexe sînt formate:
1) din două prepoziţii:

from above	*from between*
from across	*from below*
from among	*from under* etc.

2) dintr-un adverb şi o prepoziţie:

out of *back to*
outside of *down to*
inside of *up to* etc.

3) dintr-o conjuncţie şi o prepoziţie:
because of *as for*
as to etc.

4. LOCUŢIUNI PREPOZIŢIONALE

(Prepositional Phrases)

Locuţiunile prepoziţionale sînt construcţii formate din două sau mai multe cuvinte, în care intră una sau două prepoziţii şi o parte de vorbire nominală (substantiv, verb, adjectiv) şi care îndeplinesc funcţiunea de prepoziţie:

1) *prepoziţie + substantiv + prepoziţie:*

by means of	— cu ajutorul
by dint of	— cu ajutorul, prin mijlocirea
by virtue of	— în virtutea
on account of	— din cauza
by way of	— în chip de
in case of	— în caz că
in the middle of	— în mijlocul
in spite of	— în ciuda
on top of	— în vîrful
by the side of	— lingă
at the back of	— în spatele
in addition to	— pe lingă
with regard to	— cu privire la
with reference to	— cu privire la
with the help of	— cu ajutorul
with a view to	— cu scopul de a

2) *verb + prepoziţie:*

due to	— datorit(ă)
owing to	— datorită, mulţumită

3) *adjectiv + prepoziţie:*

exclusive of	— cu excepţia
abreast of	— în rind cu, la curent cu

Lista locuţiunilor prepoziţionale nu se opreşte aici. Ea numără aproximativ 280 de locuţiuni [1], ceea ce dovedeşte marele număr de relaţii pe care le pot exprima prepoziţiile. Totuşi ele nu au o circulaţie tot atît de mare ca prepoziţiile simple şi compuse, şi se folosesc mai mult în limbajul anumitor profesiuni. Unele au devenit specifice numai limbii folosite în presă, în ştiinţă, în drept şi comerţ (*exclusive of, with a view to, in lieu of, in preference to, in unison with, by virtue of, by dint of* etc.).

B. *CLASIFICAREA PREPOZIŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL DERIVĂRII*

PREPOZIŢII FORMATE PRIN CONVERSIUNE

Numeroase prepoziţii derivă din părţi de vorbire nominale (adverbe, adjective, participii nedefinite şi trecute, rar substantive), fără ca acestea să sufere vreo schimbare a formei.

1) Majoritatea prepoziţiilor *derivă din adverbe:*

after	*less*	*outside*
before	*near*	*over*
behind	*next*	*since*
below		*through*
beneath		*underneath* etc.

2) Cîteva prepoziţii derivă din *adjective:* [2]

contrary to	contrar, opus
exclusive of	afară de
like	asemănător cu, ca
opposite to	dincolo de, de partea cealaltă, opus
pendent	în timpul
previous to	înainte de

3) Un număr destul de mare de prepoziţii derivă din *participii nedefinite:*

barring	cu excepţia, excluzînd
bating	cu excepţia
concerning	privind
during	în timpul
excepting	cu excepţia
following	ca urmare, după

[1] Reprodus după B. N. Aksenenko, *Predloghi angliiskovo iazika*, Moskva, 1956, p. 25.

[2] În mod foarte analog cu formarea unor prepoziţii din adjective prin schimbarea categoriei gramaticale, s-au format locuţiunile prepoziţionale dintr-un adjectiv urmat de o prepoziţie: *contrary to, exclusive of, previous to, opposite to.*

failing	în lipsa
including	inclusiv
regarding	cu privire la

Prepoziţiile participiale au apărut ca rezultat al reducerii unei propoziţii secundare; predicatul s-a transformat în participiu nedefinit, şi acesta în prepoziţie:

To go first to Phil's aunt, and *failing* information there, to Irene herself. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

Prepoziţia *failing* este rezultatul contragerii propoziţiei "*if she failed*".

Considering the length of time he was in the house, he must have stayed for lunch.

Prepoziţia *considering* este rezultatul contragerii propoziţiei "*if one considers*".

Prepoziţiile *except* şi *past* derivă din participiile trecute ale verbelor corespunzătoare:

All were silent, *except* a little boy that was weeping.

The stroke had indeed slipped *past* their defences into the very wood of their tree. (J. Galsworthy, *The Man of Property*)

C. *CLASIFICAREA PREPOZIŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL CONŢINUTULUI*

Generalităţi. Prepoziţia nu exprimă numai formal raporturile între părţile de vorbire nominale, ea precizează conţinutul şi caracterul acestor raporturi prin valoarea semantică proprie pe care o are.

Nu există decît două prepoziţii puternic desemantizate, *of* şi *to*, şi aceasta numai cînd sînt folosite pentru a indica relaţii cazuale sau de scop (v. II, pp. 91, 104).

Bineînţeles că este vorba de o valoare semantică latentă, potenţială, care iese la iveală şi se precizează în momentul în care prepoziţia — instrument gramatical prin excelenţă — uneşte părţile de vorbire noţionale. Cuvinte ca *at, to, by, with, for, from* etc. nu pot fi folosite independent pentru a exprima o noţiune oarecare. Valoarea lor semantică există totuşi şi se descoperă în momentul în care ele sînt folosite pentru a indica raporturile care se stabilesc între părţile de vorbire noţionale.

Astfel, în propoziţiile: "He is *at* home", "He goes *to* the theatre", "He will be back *by* seven", *at* exprimă relaţia de loc, *to* direcţia, *by* timpul.

Polisemia şi sinonimia prepoziţiilor se datoresc structurii analitice a limbii engleze. Majoritatea prepoziţiilor s-au format din adverbe. La început, ele

au exprimat relații de loc (spațiale), apoi de direcție și mișcare, apoi de timp și, în cele din urmă, relații mai abstracte, cauzalitate, modalitate etc.:

He was pierced *through* the heart. (loc)
The tree blossoms *through* the year. (timp)
He got on in life *through* steadfastness. (mod)

Mai tîrziu, în engleza medie timpurie, unele prepoziții *(to, of, for, with, by)* suferă o desemantizare parțială și încep să fie folosite pentru a exprima raporturi de caz, pur gramaticale. (Procesul de cădere a desinențelor merge mînă în mînă cu cel de folosire a prepozițiilor pentru exprimarea raporturilor gramaticale). La început, aceleași prepoziții care exprimau raporturi cazuale exprimau concomitent și alte raporturi. Astfel: *to*, care încă din engleza veche era folosit pentru a exprima relații de *mișcare*, începe să fie folosit și pentru exprimarea dativului; iar *of*, care exprima *mișcare* și *separare de ceva*, începe să fie folosit pentru a indica *posesiunea*.

Procesul de gramaticalizare a unor prepoziții duce la desemantizarea lor. Acest fapt a avut ca rezultat, pe de o parte, folosirea unor prepoziții noi pentru a exprima raporturi vechi, pe de alta, folosirea mai multor prepoziții pentru a exprima același raport. De asemenea, s-a intîmplat ca vechea prepoziție să nu fie înlocuită din toate raporturile exprimate, ci să se păstreze pentru unele. De aceea, adesea nu se folosește o singură prepoziție după cuvinte care fac parte din aceeași familie de cuvinte:

to be *proud of*	to *agree to* a proposal
to take *pride in*	to *agree on* two points
to pride oneself *on*	to *agree with* a person

Deci, din punct de vedere semantic, prepozițiile în această etapă prezintă un tablou destul de pestriț și neclar, fapt care a dus la îmbogățirea semantică a unui mare număr de prepoziții în engleza modernă.

Acest proces de îmbogățire semantică a prepozițiilor se datorește necesității de a exprima raporturile din ce în ce mai complexe ale unei limbi care se îmbogățea treptat cu noțiuni noi. El a început în secolul al XIII-lea și a continuat de-a lungul secolelor pînă în zilele noastre. (În America, de pildă, prepoziția *via* a căpătat înțelesul de „cu ajutorul", spre deosebire de Anglia, unde înseamnă numai „prin", „pe calea", „prin direcția") (de exemplu: from Exeter to York, *via* London). Azi, prepoziția *at* are 9 sensuri, *for* are 12, *in* și *to* au nu mai puțin de 15. *Dativul* poate fi exprimat nu numai de *to*, ci și de *for*, iar *instrumentalul* se exprimă cu ajutorul a 4 prepoziții: *with, through, by* și *in*.

Prepoziția *in* poate exprima *instrumentul* acțiunii (written *in* pencil, *in* ink) sau capătă valoarea lui *of* (a decline *in* waste — o scădere a risipei sau o reducere a rebuturilor, a rise *in* production — o creștere a producției).

De asemenea, *to* și *of* nu au rămas prepoziții pur gramaticale; ele exprimă multe alte relații. Prepoziția *to* exprimă:

— *scopul:*

They came *to* dinner.

— *comparația:*

This is mere child's play *to* what he did.

Prepoziția *of* poate exprima:
— *începutul în timp:*

Of a child = from childhood.

— *sursa, originea:*

It tastes *of* mint.
A play *of* Shakespeare.

— *materialul:*

A bar *of* iron, a skein *of* silk etc. [1]

Din punctul de vedere al conținutului, prepozițiile se pot clasifica după felul raporturilor pe care le exprimă, în prepoziții lexicale și prepoziții gramaticale.

1. PREPOZIȚII LEXICALE

a) Prepoziții lexicale „libere" [2]

Prepozițiile libere stabilesc un anumit raport între cuvintele noționale și aceasta numai temporar, în contextul dat. Legătura între prepoziție și cuvîntul dat nu este permanentă. Astfel, prepozițiile *to* și *from* se pot combina cu orice verb de mișcare și combinația este valabilă numai pentru contextul dat:

He *went* to market.
He has *come back* to her.
They *passed on* to another subject (topic).
The peasants *walked* to the village.
He has *come* from Cluj to see you.
He *is back* from the seaside.
They have just *arrived* from the country.

Ele exprimă relații concrete de spațiu, mișcare și timp: *at, to, on, over, above, under, across, through, in, into, out of, from, for, by, during, since* etc.

Întrucît părțile de vorbire noționale nu sînt suficiente pentru a exprima o gîndire completă, prepozițiile reprezintă unul din elementele de legătură care fac posibilă exprimarea completă a unei idei, sentiment etc.

În propoziția:
"At night they are going again pouring forth *over* the bridges and *through* the subways and *across* the ferries and *out of* the trains." [3]
(Th. Dreiser, *The City Awakes*)

---

[1] La întocmirea acestui capitol s-a folosit materialul aflat în cartea lui B. N. Aksenenko, *Predloghi angliiskovo iazika*, Moskva, 1956, p. 19—26.
[2] v. B. N. Aksenenko, *op. cit.* p. 42—43.
[3] Citat după B. N. Aksenenko, *op. cit.*, p. 42.

sau în propoziția:

"Then away goes the sack — wheeled *by* Cedric *on* a little trolley thing, *to* where George-the-Gaul or Jim-the-Early-Saxon is waiting to bear it *on* his back *up* the stone-steps *into* the corn-chamber." (J. Galsworthy, *The Inn of Tranquillity*)

prepozițiile sînt la fel de importante ca și cuvintele noționale pentru a defini sensul întregii propoziții.

b) Prepoziții lexicale „obligatorii" „sau fixe"

Ele exprimă raporturi abstracte care se stabilesc în mod permanent între părțile de vorbire noționale (substantivul, verbul, pronumele, adjectivul și adverbul) și o anumită prepoziție. Prepoziția poate fi purtătoarea înțelesului de *scop*, *consecință*, *cauză*, *agent*, *instrument*, *asociere*, *subordonare*, *colaborare*, *luptă*, *atașament*, *reacție sufletească* față de fapte și evenimente etc. Trebuie subliniată legătura trainică și permanentă a cuvintelor noționale cu o anumită prepoziție, pentru a exprima raportul dorit.

Astfel:

to account se folosește totdeauna cu *for*
to allude se folosește totdeauna cu *to*
to cling se folosește totdeauna cu *to*
to cope se folosește totdeauna cu *with*
to rely se folosește totdeauna cu *on*
to revert se folosește totdeauna cu *to*
to resort se folosește totdeauna cu *to*
to rank se folosește totdeauna cu *with*
to vie se folosește totdeauna cu *with*

De asemenea, un adjectiv anumit este urmat întotdeauna de aceeași prepoziție. Astfel:

abhorent *to*
adequate *to*
appropriate *to*
averse *to*
certain *of*
conducive *to*
devoid *of*
desirous *of*
fond *of*
exempt *from*
incumbent *on*

Substantivele de asemenea sînt urmate de anumite prepoziții:

surprise *at*
pride *in*
hatred *for* și *against*
call *of*
care *for* etc.
feeling *for*
hope *for*
objection *to*
abundance *of*
wealth *of*

Procesul de „fixare" a prepoziţiilor a mers mai departe. Regulile de folosire a prepoziţiilor „obligatorii" devin valabile nu numai pentru cuvinte luate separat, ci pentru întregi grupuri semantice. O serie de cuvinte care exprimă o anumită noţiune se folosesc întotdeauna cu o anumită prepoziţie. Aşa, de exemplu, toate cuvintele care exprimă noţiunea de *renume (recunoaştere)* se folosesc cu *for* (known *for*, celebrated *for*, conspicuous *for*, famous *for*, praised *for*, remarkable *for*, renowned *for* etc.; *lipsa* sau *lipsit de* se exprimă prin *of* (rid *of*, bereft *of*, cured *of*, deprived *of*, devoid *of*, destitute *of*, etc.); *apărarea, salvarea* — prin *from* (free *from*, exempt *from*, secure *from*, abstain *from*, save *from* etc.); *dominaţia* — prin *over* (reign *over*, rule *over*, dominion *over*, supremacy *over* etc.).

2. PREPOZIŢII GRAMATICALE

În sensul strict al cuvîntului, prepoziţiile gramaticale au luat locul desinenţelor cazuale ale substantivelor din limba engleză veche pentru a exprima relaţiile indicate de aceste cazuri. Aceste prepoziţii şi-au pierdut conţinutul lexical.

Prepoziţii pur gramaticale, adică prepoziţii care s-au desemantizat complet, s-au gramaticalizat pentru a exprima cazurile, sînt numai: *of, to* şi uneori *for* (în legătură cu originea şi dezvoltarea acestor prepoziţii, (v. II, pp. 90, 102, 82).

N o t ă. În măsura în care prepoziţia *by* serveşte la introducerea agentului care îndeplineşte acţiunea exprimată de un verb la forma pasivă, ea poate fi considerată prepoziţie gramaticală.

În sensul larg al cuvîntului, orice prepoziţie „liberă" sau „fixă", deci avînd o anumită valoare semantică, poate fi considerată drept prepoziţie gramaticală, de vreme ce nu există prepoziţie care să nu exprime un raport sintactic.

Numeroase prepoziţii *(about, at, after, by, for, from, in, into, of, on, upon, to, with)* leagă un verb, un adjectiv sau un substantiv derivat dintr-un verb sau un adjectiv de un complement prepoziţional (v. II, p. 228 et seq.).

Gramaticalizarea este însă foarte pronunţată la prepoziţiile *to, of* şi *for*, atunci cînd ele exprimă raporturi de caz.

N o t ă. Este destul de greu de determinat graniţa precisă dintre valorile „pur lexicale" şi „pur gramaticale" ale prepoziţiilor. Împletirea acestor valori este evidentă şi necesară în acelaşi timp, pentru a reda varietatea şi complexitatea de raporturi exprimate de o limbă.

PRINCIPALELE PREPOZIŢII ENGLEZE

About

Derivă din engleza veche (onbūtan, ābūtan).

1) *Spaţial:*

Arată locul, dar mai puţin precis decît *in* sau *round:*

He is *in the garden.*	(*în grădină*)
He walks *round the garden*	(*în jurul* grădinii)
He walks *about the garden.*	(*prin* grădină).

Se traduce prin:

a) „aproape de", „în jurul", „împrejurul", „în preajma" (unui obiect sau unei ființe):

The country *about* Sinaia is picturesque.
He looked *about* him.
Tom tried to put his arm *about* her neck.

b) „la", „asupra", „cu":

He had not a copper *about* him.

c) „de-a lungul și de-a latul", „în susul și în josul", „prin":

to go about	a umbla de colo pînă colo
to roam about	a rătăci (fără țel)
to hang about	a întîrzia pe drum
to mess about	a-și face de lucru
to loiter about	a hoinări de colo-colo
to potter about	a-și face de lucru prin . . .
to rummage about	a cotrobăi prin
to run about	a alerga încoace și încolo

He *walked about the place* looking for his tools.

The children *roamed about the woods* searching for mushrooms.

Who was the man *hanging about the neighbourhood?*

The old sailor used to spend his Sundays *messing about his boat.*

On Sunday mornings he *pottered about the garden.*

d) prin analogie cu sensul său spațial, *about* este folosit cu cuvinte care exprimă o însușire a unei persoane sau a unui obiect, pentru a crea o anumită impresie momentană despre acea persoană sau acel obiect. Substantivul sau adjectivul care exprimă însușirea este precedat totdeauna de un pronume nehotărît (something, nothing) sau de un articol sau adjectiv nehotărît (a, some, much, a certain, no, etc.):

There is nothing funny *about* her.
There is too much odour *about* cheese.
She had something very feminine *about* her. (St. Heym, *Goldsborough)*

2) *Temporal:*

Este mai vag decît *at* și înseamnă: „pe la", „în jurul", „cam pe la":

He was back *about* six. (pe la șase)
We start *at* one. (pornim la ora unu)

Spre deosebire de *by* şi *towards* („către", „spre"), *about* exprimă apropi
sau aproximaţia („pe la"):

> They arrived *about* noon.
> *About* the end of the 14th century French was no longer used in the law courts.

3) *Alte relaţii:*

Referire precisă („despre", „de", „cu privire la"), în special folosit cu v
substantive şi adjective care se referă la gîndire, vorbire, scriere sau care
primă ceartă, grijă, nesiguranţă; în general, cu cuvinte care exprimă sentime

> I'm *thinking* seriously *about* buying myself a new suit.
> What is your *opinion about* it?
> What are you *talking about?*
> I'll *inquire about* it.
> Don't make such a *fuss about* it.
> He is very *careful about* it.
> I am very much *concerned about* it.
> I'll *see about* it.
> I did not know you *felt* like that *about* him.
> David drank the infusion. It warmed him . . . caused him to forget all *about* the fight. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*
>
> The use of troops had infuriated the dockers — at least all those she heard talking *about* the strike in the restaurant. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring)*

ABOVE

Derivă din engleza veche (ābūfan).

1) *Spaţial:*

Se traduce prin „peste", „deasupra", „mai sus de".
Este antonimul lui *below* şi sinonimul lui *over*. Totuşi aceste două prep
nu trebuie confundate.
— *Above* arată poziţia unui obiect deasupra unui punct, fără a-l atinge î

> The space round the Nelson Column was so crowded that he could not get near enough to hear the speakers who were standing on the plinth *above* the heads of the crowd. (R. Aldington, *Death of a Hero)*
>
> *Above* the doorway of No. 19 was a notice irregularly painted. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*
>
> The sun is *above* the horizon.
> This place is 800 meters *above* sea-level.

— *Over* indică poziția deasupra unei suprafețe, uneori implică și atingerea:

The roof *over* the house.
He ran the fingers *over* the keys.
When David came round . . . Wept was bending *over* him.
(A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*

Above este rar folosit pentru a exprima o mișcare și în acest caz exprimă o mișcare în sus (mai ales cu verbele *to soar, to ascend, to rise, to tower):*

An eagle *soared above* my head.

Over exprimă o mișcare orizontală, peste o suprafață:

The eagle *hovered over* his prey.
The eagle *flew over* the wood.

2) *Alte relații:*

a) Superioritate în ceea ce privește cunoștințele, rangul (spre deosebire de *over* care arată dominația, stăpînirea). Se traduce prin: „mai sus de", „mai presus de", „dincolo de", „în afară de":

He never rose *above* mediocrity.
His courage was *above* all praise.
That's *above* me. (mă depășește)

b) În legătură cu temperatura sau presiunea înseamnă „peste":

The average temperature of the hotspring is not *above* 30°C.

ACROSS

Apare în engleza medie tîrzie, derivînd din *a* (forma slabă a lui *on)* și substantivul de origine franceză "croix" (en croix = a + cross).

1) *Spațial:*

a) Spre deosebire de *over* („dincolo"), *across* exprimă parcurgerea, trecerea de la un capăt la altul („de-a curmezișul", „peste");

He went *over* the bridge that was *across* the river.
The fallen tree lay *across* the road.
Still supporting David, he led him slowly *over* the sands, *across* the dunes . . . (A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*

b) Spre deosebire de *through* („prin"), care arată pătrunderea, *across* arată traversarea de la un capăt la altul, străbaterea și direcția („peste"):

He went *through* the woods. (prin)
We ran *across* the fields. (peste)

c) „dincolo de", „de cealaltă parte a":

The house lay far away *across* the meadow.
Across the road. (de partea cealaltă a drumului)

2) *Alte relații:*

În expresii idiomatice cu verbul *to come:* to come across a book, a passage, something („a da peste", „a întîlni"):
He is the funniest chap I ever *came across.*

AFTER

Derivă din engleza veche (æfter = behind).

1) *Spațial:*

Se folosește rar cu sens spațial și atunci arată:

a) ordinea („după"):

After you, please!
We marched one *after* the other, in Indian file.

b) mișcare în spate („după"):

Shut the door *after* you!
The dog ran *after* the fowls.

2) *Temporal:*

Este antonimul lui *before;* arată ordinea în timp, înseamnă "după" și este des folosit cu Gerund-ul:
After rain comes sunshine.
(Proverb)
Day *after* day he used to go to the same spot.
After bathing they lay in the sun.
Bosinney came up, looking exhausted like a man *after* hard physical exercise. (J. Galsworthy, *The Man of Property)*

After a while it was as if we had been forgotten by war. (Graham Greene, *The Quiet American)*

3) *Alte relaţii:*

Este folosit cu numeroase verbe pentru a indica:

a) *Scopul* („după"):

to reach one's hand *after* (a întinde mîna după . . .)
to hunt, search, run, set *after* (a căuta, a merge în căutarea, a alerga după, a porni în căutarea).

b) *Năzuinţă, aspiraţie, dorinţă* („după"):

to hanker (to long), to yearn *after*
to be greedy, eager, mad *after*.

c) *Imitaţie, copiere după* („potrivit cu", „după"):

to call, to name *after*
to copy, form, model, draw *after*
to take *after* (a semăna cu . . .)
She takes *after* her mother.
He offered us coffee *after* the oriental fashion.
This drawing is *after* Rubens.
The street is named *after* a famous scientist.

AGAINST

Derivă din engleza veche (onȝēan = în opoziţie cu).

1) *Spaţial:*

Spre deosebire de *at* (la), *by* (lîngă), *in front of* (în faţa, înaintea), prepoziţia *against* implică un fond, un cadru:

Soames took up a position *against* the wall. (J. Galsworthy, *The Man of Property*)

The dewdrops glistened bright *against* the foliage.

Se traduce prin:
a) „proiectat pe", „pe fondul":

The ship stood out like a dark shape *against* the pale sky.
Amongst the flower designs were many coloured tulips *against* a base (ground) of violet.

. . . dropping his book to search for the tiny soaring speck *against* the bright blue sky. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

b) „lipit de", „la", „lîngă", „în dreptul":

Some chairs were arranged *against* the wall.
Put a mark *against* the name. (în dreptul)

5*

c) „de" (cu ideea de obstacol întîlnit în cale):

to advance, go, bump, dash, hit, knock, stumble *against*,
Pressed *against* the window was a pale face.
The water dashed *against* the rocks.

d) „de", „rezemat de" (cu ideea de contact și sprijin):

to lean, to prop, rest *against*.
He tossed it back with a jerk of his head, and leaned *against* the door... (Dyson Carter, *Fatherless Sons)*
Her head rested *against* his shoulder.

2) *Alte relații:*

Against exprimă:

1) rezistență, contrazicere, cu numeroase *verbe* (to attack, conspire, say, vote, plot, militate), *substantive* (aggression, menace, conspiracy, objection, offence), *adjective* (irritated, exasperated, hardened) („împotriva", „în contra", „în ciuda"):

He protested *against* it.
He acted *against* my advice.
It is *against* the rules.
He hoped *against* hope.
I warn you *against* bathing in such cold weather.

2) protecție, apărare împotriva („contra", „împotriva"):

to defend, guard, protect, shelter, hold out *against;*
to secure *against;*
immune, proof *against;*
They were cautioned *against* pickpockets.
The fellow was proof *against* flattery.

In 1955 the Appeal *against* nuclear war for a pledge from every Government *against* first using the H-bomb won 650 million signatures. ("Labour Monthly", June, 1960)

3) comparație („în comparație cu", „față de"):

The output of the plant was doubled as *against* the previous year.

ALONG

Derivă din engleza veche (andlanȝ).

1) *Spațial:*

Arată parcursul („de-a lungul", „în lungul", „pe"):

There are trees and houses *along* the road (river, sea-shore).

. . . following the sentry we picked our way *along* a muddy overgrown path between two fields. (G r a h a m G r e e n e, *The Quiet American)*

2) *Temporal*:

Arată desfăşurarea unei acţiuni timp de o anumită perioadă de timp („de-a lungul", „în tot cursul"):

All *along* the year there have been thunderstorms.

3) *Alte relaţii:*

Sugerează asocierea, apropierea de ceva sau de cineva; *along with* („împreună cu"):

Take him *along with* you.
I'll send the cigars *along with* the rest.

ALONGSIDE (OF)

Derivă din prepoziţia *along* şi substantivul *side*. Apare în limbă relativ tîrziu, prin secolul al XVIII-lea.

1) *Spaţial:*

Exprimă apropierea („lîngă", „alături de"):

We tried to get *alongside* the boat.

2) *Alte relaţii:*

Exprimă paralelism, concomitenţă („pe lîngă", „lîngă", „o dată cu"): *Alongside* the development of industry, agriculture was mechanized.

AMID(ST), AMONG(ST), IN THE MIDST (MIDDLE OF)

Amid derivă din engleza veche (on middan). *Amidst* derivă din engleza medie (amiddes). *Among* derivă din engleza veche (on manȝ; manȝ = crowd, mixture). *Amongst* derivă din engleza medie. *Midst* apare în engleza medie tîrzie, sub forma de *middest*.

1) *Spaţial:*

Toate aceste prepoziţii exprimă situarea unui obiect sau a unei persoane *în mijlocul* unui anumit mediu. Cea mai precisă este *in the middle*, care are un sens pur obiectiv („în", „în mijlocul"), spre deosebire de *in the midst*, care e folosit poetic:

In the middle of the room there stood an oak table.
Lear found himself *in the midst* of a deserted heath.
And the more he knew, the more passionately he admired the universe and life, and his own life *in the midst* of it all. (Jack London, *Martin Eden)*

Amidst exprimă desprinderea unui obiect din mediul în care se află („printre", „dintre", „între", „în mijlocul") spre deosebire de *among*, care arată apartenența la o colectivitate, legătura obiectului sau a persoanei cu colectivitatea în mijlocul căreia se găsește:

The child was playing quietly *amidst* the bear-cubs.
Honesty in the midst of vice, is a rose *amidst* nettles.
Your name is not *among* those in the paper.
I found the key *among* the sweepings.
Amidst enemies.
Among friends.
He was found *amidst* the dead. (era încă viu)
He was found *among* the dead. (era mort ca și ceilalți)

Spre deosebire de *between*, care arată situarea, locul față de două noțiuni *among(st)* și *amid(st)* presupun mai multe noțiuni:

She put a rose *between* her lips.
Amidst enemies.
Among friends.

. . . David would be *amongst* the rushes, all alone, listening to the sound of the lark. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*

2) *Temporal:*

Se folosește numai *in the middle of* („în mijlocul"):
The competition is to take place *in the middle of* June.

3) *Alte relații:*

a) *in the midst of* exprimă surpriză:

After long searchings he was discovered fast asleep *in the midst of* the woods.

b) *amidst* este folosit figurat pentru a exprima situații, circumstanțe anumite („în mijlocul", „printre"):

Amidst loud laughing and shouting the curtain fell.
The foghorn was heard *amidst* the roaring storm.

c) *among* se folosește după superlativ pentru a arăta selecția, alegerea („dintre"):

You are the most learned *among* them.

d) Cînd exprimă alegerea, selecția sau împărțirea, *among* presupune mai mult de două noțiuni, în timp ce *between* pornește de la unitate. *Between* poate fi folosit și cu mai mult de două noțiuni:

You may choose *among* these silks. (mai multe mătăsuri)
He divided the cheese *between* the four children. (a dat fiecăruia cîte o parte din bucata întreagă)

AROUND, ROUND

Apare în engleza medie, derivînd din adjectivul *round* precedat de prepoziția *on, a*.

1) *Spațial:*

Around este static („din jurul", „în preajma; „de jur împrejurul"); *round* este dinamic („în jurul", „împrejurul"):

They sailed *round* the cape.
She twisted one of David's stockings *round* her neck...
(A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*

They were all seated *around* the table.

2. *Temporal:*
Se folosește numai *round* („de-a lungul", „tot", „în tot cursul"):

All the year *round*. (tot anul)
He worked the clock *round*. (ziua și noaptea)

AT

At este una din cele mai vechi prepoziții engleze. Apare în engleza veche sub dorma *æt*.

1) *Spațial:*

În general, *at* („la") arată un punct anumit din spațiu, spre deosebire de *in* („în"), care indică spațiul în general, *on* („pe") care arată linia sau suprafața și *by* („lîngă") — vecinătatea:

The train stops *at* Sinaia for two minutes.
The market place is *in* the centre of the town.

I met him *on* the road.
The house stands *by* the seashore.

a) Se foloseşte cu nume de localităţi mici, sate, insule, clădiri, instituţii etc. (spre deosebire de *in* care se foloseşte cu nume de ţări, oraşe mari, provincii, insule mari etc.):

I have been staying *at* his place *in* the country.

b) Cu foarte puţine excepţii, *at* exprimă starea pe loc, *to* — direcţia:

He is *at* home.
They were sitting *at* the table.

Dar:

He goes *to* market, *to* town, *to* school etc.

c) At folosit după unele verbe tranzitive (catch, get, guess, shoot, strike, reach, bite, fling, throw, kick, hurl, jump), *at* arată de obicei încercarea nereuşită a acţiunii exprimate de verb:

He tried to get *at* the book.
He struck *at* the beast but could not hurt it.
He threw the bottle *at* my head.

d) Cu *at* sînt folosite toate verbele care exprimă acţiunea de a privi într-o anumită direcţie cît şi substantivele corespunzătoare: („la", „către"):

to cast (dart, have) a glance at	
to steal a glance at	a se uita pe furiş (la)
to look at, peep at	a privi (la)
to gape, stare, gaze at	a se uita fix (la)
to glare, squint at	a se uita mînios (la)
to grin, smile at	a rînji, a surîde (la)

He picked up the sack and with a pugnacious stare *at* the others he sauntered down the harbour. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*

2) *Temporal:*

At exprimă un moment anumit, spre deosebire de *in* care exprimă un interval de timp („la", „în", „în timpul"):

at the moment, *at* 7 o'clock, *at* dawn, *at* dusk;
at the appointed hour, *at* present, *at* once, *at* the time;
at the outset, *at* the close etc.

At such times, even with eyes closed, he was conscious of his surroundings. (Len Doherty, *The Man Beneath)*

He woke up *at* daybreak.
At the end of the week he was back.
We pick fruit *in* summer and winter.

3) *Alte relaţii:*
At arată:
a) *motivul, cauza,* în următoarele cazuri:
1 înaintea unor substantive ca: *order, command, request, invitation, suggestion* („la"):

She can shed tears *at command.*
They came earlier *at his request.*

2 după verbe, participii şi adjective care exprimă sentimente şi emoţii („de"): *to wonder, to be surprised (astonished), to be frightened, to tremble, to be amused, to be disappointed, to be disgusted:*

They were *surprised at* the news.
He *boiled at* the injustice of Jake's action. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*

3 după adjectivele *angry, pleased, delighted, disgusted, disappointed* etc., *at* este folosit pentru obiecte etc., *with* pentru persoane:

He was *delighted at* what his friend said.
He was *delighted with* his new friend.

4 cu *moved* şi *touched* se pot folosi *at, with* şi *by:*

She was *moved at* the sight of tears.
She was *moved with* pity for the diseased.
She was *moved by* his words.

b) *ocupaţia* („la"):

Why not finish your job, while you are *at* it?
We found him *at* his books.
The child was *at* play.

c) *o stare, o situaţie: at war, at peace, at fault* (în culpă), *at a loss* (într-un impas):

He was *at a loss* how to explain it.
"Fourthly and lastly, that he try and live *at peace* with his mother as far as she will consent to it." (G. B. Shaw, *The Devil's Disciple)*

d) cu cuvinte care exprimă *măiestrie, pricepere* sau contrariul: *apt, clever, skilful, dexterous, swift, expert, good, quick, sharp, bad, slow, a poor hand at:*

She is slow *at* writing compositions.
He is quite good *at* English.
For the first time (he) wanted Alice to be good *at* her part. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring)*

e) cu cuvinte care exprimă *voința* cuiva: *at choice* (la alegere), *at the discretion of* (la discreția cuiva), *at attention* (drepți! — milit.), *at somebody's beck and call* (la cheremul cuiva), *at the mercy of* etc.:

The swimmer was *at the mercy* of the waves.

BEFORE

Derivă din engleza veche (beforan, biforan).

1) *Spațial:*
Before se folosește mai ales cu persoane, *in front of* cu obiecte (mai ales cu cele care prezintă suprafețe).
a) Ambele se traduc prin „înaintea", „dinaintea", „în fața": :

A wonderful panorama spread *before* our eyes.
A tree stands *in front of* the house.

b) Before exprimă și ordinea așezării („înaintea"):

In English the direct object comes *before* the prepositional object.
Before him in the centre of the street one of the visiting American infantry companies had halted. (Dyson Carter, *Fatherless Sons)*

2) *Temporal:*
Before se traduce prin „înaintea"; are ca antonim pe *after:*

before long (în curînd), before lunch,
the day before yesterday, before one's time.
Don't call *before* three o'clock.
He never forgot how he had felt on that Thursday evening *before* the meeting. (Len Doherty, *The Man Beneath)*

3) *Alte relații:*

„înaintea", „în fața", „în fruntea".

a) Sinonim cu *ahead of* („în fața", „înainte de"):

A happy future lies *before* us.
The plan was fulfilled *before* the schedule.

b) Așezat după verbe ca to favour, to come etc., exprimă superioritatea, avantajul asupra („în fața", „înaintea"):

His father never favoured him *before* his two younger sisters. (Len Doherty, *The Man Beneath)*

BEHIND

Derivă din engleza veche (behindan — at the back of). Cunoscut încă în engleza medie timpurie cu sens spațial, este folosit azi mai mult cu sens figurat.

1) *Spațial:*

Arată poziția, mai rar mișcarea („în spatele", „înapoia", „îndărătul", „dinapoia", „în urma", „din urma"):

He was standing *behind* the curtain.
He rowed (walked, sailed, ran etc.) *behind* us.
The "Annie Macer" lay with the other boats, lined *behind* the stubby breakwater. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*

2) *Temporal:*

He was *behind* his time (he was late).

3) *Alte relații:*

a) *rămînerea în urmă:*

He is *behind* his fellow-students in many respects.

b) *sprijinul, documentarea:*

There was truth *behind* what she was saying.

BELOW

Derivă din engleza medie (biloogh—format din prepoziția be, bi, și loogh, low = low). Sinonim cu *under*. Antonimul este *above*.

1) *Spațial:*

Arată că obiectul situat dedesubt este la o distanță apreciabilă de obiectul situat deasupra.

a) *Below* exprimă poziția pe verticală; *under*, pe orizontală („sub", „dedesubtul", „mai jos de", „dincolo de"):

Her dress reaches just *below* the knee.
I felt the grass smooth *under* my feet.

b) În legătură cu localităţi şi ape, înseamnă „mai jos de", „dincolo de":

Below Brăila the Danube is joined by the Siret.
Below the bridge, the water boils and turns.

2) *Alte relaţii:*
Exprimă inferioritate ("sub", "mai prejos de"):

He is *below* the average. (sub medie)
A lieutenant is *below* a captain. (în rang)
I consider it *below* my dignity. (mai prejos de)

BENEATH

Derivă din engleza veche (beneoðan).
1) *Spaţial:*

Beneath indică o distanţă mai mică decît below („sub"):
Do you think I am the dust *beneath* your feet?
A few wayfarers crouched *beneath* their dripping umbrellas.

2) *Alte relaţii:*
Cu sens figurat se traduce cu „mai prejos de", „sub":

It is *beneath* your dignity to do so.
His back bent *beneath* the burden. (învechit)

BESIDE, BESIDES

Derivă din engleza veche (be + sīdan — dativul singular al substantivului *side)*.

Beside
1) *Spaţial:*

Arată apropierea („lîngă", „alături de").

He was sitting *beside* the bed.
The lieutenant sat *beside* the man with the walkie-talkie. (Graham Greene, *The Quiet American)*

... built on humpy ground *beside* a span of naked rail tracks. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down)*

2) *Alte relaţii* („în afara", „pe lîngă", „alături de"):

He was *beside himself* with grief (joy etc.).
This is *beside the point.*

Besides

Are trei sensuri:

1) După *all (everybody)* înseamnă „inclusiv", „nu numai", „pe lîngă":

(Antonim, *except, save, but)*
Everybody *besides* me was scared.

2) „pe lîngă", „în plus", „în afară de":

Besides the money he got a wonderful present.

3) După *only* şi în propoziţii negative şi interogative („în afară de", „pe lîngă"):

There lived only one man in the whole wilderness,
besides me (afară de)

BETWEEN, BETWIXT

Ambele prepoziţii derivă din engleza veche: *between* din be-twēonum be-tweonan (tweȝen = "doi"), iar *betwixt* din betweox, betweohs. *Betwixt* este învechit.

1) *Spaţial:*

Denotă locul între două acţiuni („intre"):

Between two stools you fall to the ground.
Put the tip of your tongue *between* the teeth and pronounce *th.*
Betwixt cup and lip there is many a slip. *(Proverb)*

2) *Temporal:*

Indică un interval de timp precis („de la . . . pînă la", „între"):

Between sunrise and sunset we did 200 miles in our car.
The hours *between* tea and dinner were devoted to music and reading.

3) *Alte relaţii:*

a) Cu substantive ca: *difference, connection, relationship, likeness, friendship, enmity, quarrel, jealousy* etc. („dintre", „între"):

What is the difference *between* a Participle and a Gerund?
The struggle *between* labour and capital is steadily growing in capitalist countries.

He found himself engaged continually in tracing the relationship *between* all things under the sun. (J a c k L o n d o n, *Martin Eden)*

b) Cu verbe ca *divide, judge, choose, decide, settle, secure, arrange, distinguish* etc., chiar cînd este vorba de mai mult de două persoane sau obiecte („între"):

Dick gave up hovering *between* a general scorn of the whole thing and a fear that Alice would shame the family. (J ac k L i n d s a y' *Betrayed Spring)*

The sum was divided *between* the five of them.
A friendly intercourse may easily be secured *between* all the countries of the world.

BEYOND

Derivă din engleza veche (beʒeondan).
1) *Spațial:*
Arată o distanță mare („dincolo de", „peste"):

He lives *beyond* the lake.
The factory is *beyond* the bridge.
Smoke was looking vaguely *beyond* the trees . . .
(D o r i s L e s s i n g, *Leopard George)*

2) *Temporal:*

Arată o durată de timp peste limită („mai mult decît", „mai tîrziu de"):

I have stayed *beyond* my time.
The play lasted *beyond* three hours.

3) *Alte relații:*
Se traduce cu „mai sus de", „dincolo de", „peste":

beyond question, debate, doubt;
beyond belief, compare, expectation, endurance etc.

The scenery in many parts of our country is beautiful *beyond* description.
The patient was quite *beyond* recovery.

BUT, EXCEPT, SAVE

But derivă din engleza veche (būtan — on the outside). *Except* derivă din limba franceză, din verbul *excepter;* nu se știe precis cînd a devenit prepoziție. Apare în texte în engleza medie tîrzie. *Save* derive din franceză (*sauf*).

Apare în limbă în engleza medie tîrzie. *But* și *except* sînt folosite cu sens figurat. *Save* e folosit poetic.

1) După *all* și *only* sînt folosite cu înțelesul de „afară de", „cu excepția", „exceptînd", „numai nu":

He was the only person I met *except (but, save)* you.
The blinds were always drawn and her barefooted tribe was never permitted to enter the sacred precinct *save* on state occasions. (Jack London, *Martin Eden)*

2) După *nobody, nothing* etc., ele se traduc cu „decît", „în afară de", „cu excepția numai a":

None but the deserving are rewarded.
Nothing remained *but* to set to work.
Trix had been lamed in one leg during the blitzes on the docks, but he wouldn't allow anyone to attend her *but* himself. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring)*

3) Dipă *last* și *next, but* înseamnă „minus", „fără", dar se traduce diferit:

He is the *last but* one. (este penultimul)

4) *But for*, folosit în propoziții condiționale se traduce cu „dacă n-ar fi (la mijloc)", „dacă n-ar fi fost":

But for the doctor, he would have lost his child.

5) *Except* se poate înlocui cu *excepted*, în post-poziție:

Everybody was ready to start, George *excepted*.

BY

By derivă din engleza veche (bē).

1) *Spațial:*

Arată apropierea: „la", „alături de", „lîngă", „aproape de"; cu verbe de mișcare înseamnă „pe lîngă", „prin", „via", „pe la".

a) Cu verbe care exprimă *starea pe loc, by* arată vecinătatea imediată *(at* — punctul de apropiere, și se traduce cu „lîngă", „la"; *near* — numai apropiere, „lîngă"):

Her daughter is *by* her bedside.
He is *at* the door.
He is *near* the door.
In the kitchen of Wept's house David sat down *by* the table. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

b) Cu verbe de *mişcare* se traduce cu: „pe lîngă", „pe", „prin":

We went (drove, rode, walked) *by* the school.
We came back *by* a narrow path.
We went to Petroşani *by* (via) Craiova.

2) *Temporal:*

a) Exprimă terminarea acțiunii pînă la un timp anumit, fără a-l depăşi („către", „cel mai tîrziu pînă"):

I will be ready *by* to-morrow night.
By this time he has grown wiser.

b) „în timpul", „în cursul":

I don't like to work *by* night.
It is better to work *by* day.

3) *Alte relații:*

a) Cu substantive concrete *by* arată mijlocul, instrumentul, agentul; cu substantive abstracte indică felul în care e îndeplinită o acțiune („prin", „cu", „de"):

by cable, letter, post, radio, telegram etc.
by word of mouth (orally), by heart
by assault, by force, by violence.
We had to go *by* train (by bus, by air, by land, by water)
He succeeded *by* perseverance.
He picked up the language *by* the ear.

He remembered that occasion when Joe had run away before and been brought back, blubbering, *by* Roddan, the police sergeant, to be soundly leathered *by* his father. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

b) Modalitatea de a atinge un scop („prin"). În acest caz este urmat de un Gerund:

He improved his pronunciation *by* reading aloud.
He got excellent marks *by* studying hard.

c) Comparație („cu"):

to exceed, outnumber, gain, multiply, win *by*
cheaper, dearer, fewer, larger *by*

In the seven-and-a-half million population, Africans outnumber the Europeans *by* twenty-five to one. (*Central Africa Prison-House*, "Labour Monthly", February, 1960)

d) Distribuţia („cu", „cîte"):

by the kilo, by the day, by wholesale,
by the piece,
day by day, little by little
They came *by* twos and threes. (cîte doi şi cîte trei)

e) După un verb la pasiv arată agentul şi se traduce prin „prin", „de către", „cu", „de":

This machine is worked *by* electricity.
"The Sea Eagle" is written *by* James Aldridge.
He was struck *by* lightning.

f) înseamnă şi „potrivit cu", „după":

I always set my watch *by* the wireless.
Such are the regulations and we have to go *by* them.
What time is it *by* your watch?

DOWN, UP

Down derivă din engleza veche (of + dūnc = off the hill, downwards — în josul dealului, în jos). *Up* derivă tot din engleza veche (up, upp — în sus).
1) *Spaţial:*
Ambele prepoziţii indică direcţia:
a) *Down* = în josul: The boat sailed *down* the river.

Up = în susul: They went *up* the street.

All the time Martin was cursing Mr. Pecksniff *up* hill and *down* dale. (Ch. Dickens, *Martin Chuzzlewit*)

b) Ambele pot arăta diferenţa de altitudine:

They ran *down* the hill. (în josul)
They went *up* the hill. (în susul)

c) *Down* şi *up* pot sublinia ideea de mişcare („pînă la", „pînă în"):

He picked up the sack and with a pugnacious stare at the others cooly sauntered *down* the harbour. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

... a mist of gratitude danced before her as she continued up Cowpen street. *(Ibid.)*

2) *Temporal:*
Up se traduce cu „pînă la":

From Chaucer's time *up to* the Renaissance there was a dearth of great poets in English literature.

3) *Alte relații:*
a) *Down* exprimă rangul („pînă la"):

From the general *down* to the private.
From the headmaster *down* to the youngest pupils all were proud of the success of their football team.

b) *Up to* este folosit în expresii idiomatice:

He is not *up to* the mark. (el nu este la înălțime)
What are you *up to?* (ce faci acum? la ce te gîndești?)

DURING

Apare în engleza medie derivînd din participiul prezent al verbuluid „urer" (în franceză) sau *dure* (în engleză, formă învechită).
During exprimă durata („în timpul", „în vremea", „în cursul"):

During my illness I was bedridden for a fortnight.

During și *for* nu sînt sinonime.
During răspunde la întrebarea *when?* și se traduce cu „în timpul"; *for* răspunde la întrebarea *how long?* și se traduce cu „timp de", „în timpul", deci arată un termen, o durată precisă:

I read a lot *during my stay* in the country.
I stayed in Bucharest *for three weeks*.

Our human brain cannot hold, our memory retain, our pen portray the limitless Cant, Delusion and Delirium let loose *during* those four years. (R. Aldington, *Death of a Hero*)

FOR

Derivă din engleza veche (for, fore). Este una dintre cele mai vechi prepoziții din limba engleză.
1) *Spațial:*
Arată *distanța* sau *destinația* („spre", „cale de", „pe o distanță de", „în direcția", „cu destinația"):
to move, set out, start, leave, sail, go, hasten *for;* bound, destined *for;*
For miles and miles the road passed through a barren country.

We made straight *for* home.
This train is bound *for* Cluj.

2) *Temporal:*
Arată durata unei acțiuni („timp de", „pentru"):

for ages, for months, for good (pentru totdeauna);
for days on end (zile întregi)
for a long while (pentru mult timp)
He left his native town *for* ever (pentru totdeauna)
I haven't seen him *for* weeks (de săptămîni întregi)

Now he would continue on in this horrible house, writing and starving *for* a few more months. (Jack London, *Martin Eden*)

For many years he had been a popular union official. (Len Doherty, *The Man Beneath*)

3) *Alte relații:*
For arată:
a) *Cauza, motivul* (cu cuvinte care exprimă sentimente, emoții, recunoștiință, regret, scuze, faimă etc.) și se traduce prin „pentru":

grateful, thankful, indebted for;
apologize, excuse for;
regret, remorse, shame for;
pay for;
reward, prize for;
blame, censure, reproof for;
beat, condemn, fine for;
account, answer for;
compassion, pity for;
tremble, fear for;
languish, pine, yearn for;
celebrated, renowned, famous, noted, popular, reputed for.

În următoarele cazuri se traduce prin „din cauza", „din":

for want of (din lipsă de)
for lack of
He could not see *for* smoke. (din cauza fumului)
He was unable to utter a word *for* gratitude.
She couldn't sleep *for* excitement.
He was noted *for* his absent-mindedness.

b) *Scopul* sau *intenția* (cu cuvinte care exprimă luptă, rivalitate, întrecere, sau cu cuvinte care sugerează ideea de profit); se traduce prin „pentru":

to go in *for*;
to work, negotiate *for*;

6*

to provide, secure *for*;
to dress *for* dinner;
to go *for* a walk
permission, certificate, guarantee, security *for*;
for the benefit of; *for* the sake of;
battle, compete, emulate, strive *for*;
send *for*;
good, suitable, ready, ripe *for*;
a gift *for* (talent);
a taste *for* literature;
an ear *for* music, a bent *for*, an inclination *for*.
What do you want the money *for?*
I think the letter is *for* me.
They were then twenty-seven and felt themselves well-equipped *for* a useful and enjoyable life. (D o r i s L e s s i n g, *No Witchcraft for Sale*)

c) În folosul cui se săvîrşeşte acţiunea („în favoarea", „pentru"):

declare, pronounce, speak *for;*
be for, volunteer *for;*
argument *for;*
evidence *for.*

d) În numele cui se săvîrşeşte acţiunea („în numele", „din partea"):

act *for*, be *for*, sit *for* — a reprezenta
agent, candidate, member *for;*
reply, speak *for*.

e) O înlocuire („în locul"):

take *for* — a lua drept
mistake *for* — a confuda cu
stand *for* — a reprezenta

f) O comparaţie („pentru"):

He looks young *for* his age.
That is good enough *for* me.
The shoes are too small *for* me.

g) Folosit cu noţiuni din comerţ etc. uneori indică schimbul („pentru"):

buy, purchase *for;*
demand, order, transaction *for;*
barter, exchange *for;*
pay, payment *for*.

He gave up engineering *for* teaching.

h) *For* înseamnă şi „în ciuda":

For all his learning she didn't like him.
He didn't feel the better *for* it.
She didn't change her mind *for* all she was told.
A man's a man *for* a'that (*for* all that). (R. Burns)

FROM

Derivă din engleza veche (from, fram). Este una din cele mai vechi prepoziţii.

1) *Spaţial:*

From arată:

a) *Separarea* de ceva, *despărţirea, plecarea, distanţa* („de la", „de"):

to return *from*, start *from*, retreat *from*, run *from*, drive *from*, banish *from*.
The rotten branches were *severed from* the tree.
We saw the town *from* the distance, but it gradually faded away *from* our sight.
He started *from* home.

From far across the ridge came the long whistle of a freight engine. (Dyson Carter, *Fatherless Sons*)

It was not easy to get loose *from* the mud, I said. (W. Saroyan, *The Three Swimmers and The Educated Grocer*)

b) Punctul de pornire al acţiunii (în combinaţie cu *to*); se traduce prin „de la":

We travelled *from* Bucharest *to* Craiova.
We searched the house *from* top *to* bottom.

All things were related to all other things *from* the farthermost star... *to* the myriads of atoms in the grain of sand under one's foot. (Jack London, *Martin Eden*)

2) *Temporal:*

From arată momentul cînd începe o acţiune („de", „de la", „din"); în combinaţie cu *till* sau *until* arată începutul şi sfîrşitul acţiunii („de la", „pînă la"):

from the beginning, *from* the outset;
from a child, *from* time *to* time, *from* age *to* age, *from* year's end *to* year's end.
From times immemorial the peoples have struggled for freedom.
He worked *from* morning *till* night to improve his English.

I do know that George suffered profoundly *from* the first day of the war *until* his death. (R. Aldington, *Death of a Hero*)

3) *Alte relații:*
a) ***Originea***, *sursa* („din", „de la"):

This word is derived *from* a French root.
"Silas Marner" has been recently translated *from* the English.
This is a quotation *from* Shakespeare.

...some lads *from* the Terraces were fishing for coal. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

They devised the scheme for "Federation". The Scheme had a double object: ..., and second to get cheap labour *from* the people of Nyassaland. (*Central Africa Prison-House*, "Labour Monthly", February, 1960)

What a force, this man and this new kind of politics that came *from* life! (St. Heym, *Goldsborough*)

b) *Cauza* („în virtutea", „pe baza", „din cauza"), în general în legătură cu starea fizică:

to die, suffer, limp *from;*
ill, thirsty *from;*
from a certain motive, *from* fright;
from good reasons (pe baza unor motive temeinice).
She died *from* loss of blood.
He suffers *from* a very bad headache.

c) *eliberarea, scăparea, apărarea* („de"):

absolve, clear, exempt *from;*
deliver, free *from;* liberation *from;*
escape, run away, flee *from;*
defend, guard, protect, save *from;*
shelter, rescue *from.*

With each step further *from* the Hallydays... (J. Galsworthy, *The Apple Tree*)
d) *scăderea, deducerea* („din"):

take, get, snatch, tear, wring *from;*
derive, learn, deduct *from;*
Take seven *from* ten.

IN

Prepoziția *in* exista și în engleza veche. În engleza modernă ea exprimă cele mai deosebite relații. Ideea de cadru, de limită, este totdeauna subînțeleasă.

1) *Spațial:*

a) *In* arată spațiul, cadrul în interiorul căruia se săvîrșește acțiunea (v. și *at* p. 71, a) 1). Se traduce prin „in" și uneori „pe":

There were dark clouds *in* the sky.
We live *in* a nice flat.

...the sole warmth anywhere was *in* the blazing market. (G r a h a m G r e e n e, *The Quiet American*)

b) *In* nu este legat de ideea de mișcare, de pătrundere (v. *into*, care exprimă o mișcare dinafară înăuntru); totuși există excepții:

to arrive *in*, to throw *in* the fire,
to put *in* the pocket,
to interfere *in* (a se vîrî),
to meddle *in* (a se amesteca în)
to put *in* motion, to set *in* motion,
to include *in*, to insert *in*.

2) *Temporal:*

In indică:

a) o perioadă de timp în limitele căreia se săvîrșește o acțiune (v. și *on*, p. 93 b 1,2). Se traduce cu „în", „în cursul":

in the 20th century, *in* the summer, *in* January,
in the day-time, *in* the afternoon, *in* the course of,
in the meantime (între timp), *in* the nick of time (la timp) etc.

It was no use to cure hookworm — infested feet that would become reinfected *in a week*, since none wore shoes. (D o r i s L e s s i n g, *Little Tembi*)

b) o limită în viitor, după care acțiunea va fi terminată („peste", „după"):

in an hour, *in* a day, *in* a week, *in* a trice (foarte repede)
in no time, *in* a jiffy (cît ai zice pește)

3) *Alte relații:*

a) *Stare, împrejurare, condiții, dispoziție sufletească* („în", uneori „cu"):
in trouble, *in* danger, *in* a fix, *in* debt, *in* a rage,
in love, *in* tears, *in* the right (wrong), *in* a hurry,
in office (power), *in* cash, *in* confusion, *in* readiness,
in suspense, *in* chains, *in* demand etc.

in a good humour, *in* low (high) spirits, *in* doubt, *in* despair, *in* the habit of etc.
Everything was *in* the most spotless order. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)
One of them waiting about calls *in* friendly tone the manager. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)

b) *Cooperare, ajutor* („la"):

take part *in*, aid, help;
share *in*; employ *in*; engaged *in*.

c) *Abundență* sau *lipsă* („în"):

fruitful, rich, abundant, lavish *in*;
deficient, poor *in*.

d) *Încredere, interes* („în"):

confidence, belief, trust, faith *in*;

These strikers believed *in* their right to refuse to sell their labour power at a dictated price... (St. Heym, *Goldsborough*)
...who would no doubt be interested *in* their views if there weren't more important matters to deal with. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)

e) *Calități* sau *defecte* („în", uneori „la"):

accomplished, learned, skilful, experienced *in*;
inferior, negligent, careless *in*.

f) *Materialul* („în"):

carve *in* wood;
engrave *in* gold, silver.

g) *Definire, descriere* („în"):

She held a studentship *in* philosophy for a year.
Studies *in* English idiom.

INSIDE

Apare cu funcțiune de adverb și de prepoziție în engleza modernă, în secolul al XVIII-lea.
Inside (antonim *outside*) are înțeles spațial.

Se traduce prin: „în", „în interiorul", „înăuntrul", „prin".

Spre deosebire de *within*, care limitează spațiul dat, *inside* exprimă numai existența, aflarea unui obiect sau unei persoane înăuntru și nu afară:

You will find the letter *inside* your bag.
The *snail* lives inside a shell.
He screamed *inside* himself, then agony and horror smothered his mind and he fainted. (L e n D o h e r t y, *The Man Beneath*)

INTO

Into a apărut în engleza veche (in tō). Antonimul lui este *out of*.

1) *Spațial:*

Spre deosebire de *in*, prepoziția *into* arată pătrunderea în interior (cu verbe de mișcare) și se traduce cu „în":

to break *into*, to force (elbow, work) one's way *into;*
to bite, to thrust, to throw *into;*
to go, get, fall, bring, lead, pour *into* etc.

The Ialomitza runs *into* the Danube.
The Danes made inroads *into* the Saxon territories.

I had to push my way through the crowd to get out... *into* the long streets. (G r a h a m G r e e n e, *The Quiet American*)
The lessons of that haggard year... were etched deep *into* his memory by a bitter acid. (L e n D o h e r t y, *The Man Beneath*)

2) *Temporal:*

We sat up late *into* the night.
He was detained in Bucharest far *into* the winter.

3) *Alte relații:*

a) *Schimbare, transformare* („în"):

to change, alter, expand, dissolve *into;*
to make *into*, shape *into*, grow *into;*
to burst, fly *into* a rage (a se înfuria);
to translate, to turn *into;*
to persuade *into;*
to put *into* practice.
The buds blossomed *into* flowers.
This word has fallen *into* disuse.
They span the cotton *into* yarn.
They formed *into* groups.

(She) set about turning an old dairy *into* a dispensary. (D o r i s L e s s i n g, *Little Tembi*)

b) *Stare, condiţie* („în"):

to get *into* a scrape (trouble)
to fall *into* a mistake.
to fall *into* decay.

c) *Diviziune, împărţire* („în"):

Five goes *into* fifty ten times.
The English pound is divided *into* twenty shillings.
They split up *into* ones and twos... (James Aldridge, *The Sea Eagle*)

d) *Diverse relaţii:*

to take *into* account — a ţine seama de
to pry *into* the matter — a cerceta o chestiune, a-şi băga nasul
to go *into* a problem — a trata o problemă

So Martin went on *into* a thorough study of evolution... (Jack London, *Martin Eden*)

OF

Derivă din engleza veche *(of)*. Este una dintre cele mai vechi prepoziţii engleze.

Principalele relaţii pe care le exprimă sînt cele de posesiune şi alte relaţii genitivale. În multe cazuri, *of* şi-a pierdut complet valoarea semantică, devenind o prepoziţie pur gramaticală.

1) *Spaţial:*
Of indică:
a) *distanţa* („de", „de la"):

He stood two meters *of* the window.
The tree is within a stone's throw *of* the river.
A march *of* ten miles.

b) *poziţia, direcţia*, în special în legătură cu punctele cardinale şi cu *right, left, back* etc. („de"):

The monument stands west *of* the town.
To the left *of* the road there is a new well.

2) *Temporal:*
Of indică:
Timpul (dar mai puţin precis decît *in* sau *on*):

of yore (altădată, de mult);
of late (de curînd);
of old (de mult);
of a morning, *of* an evening (în cîte o seară — acţiune repetată)

3) *Alte relaţii:*
Of exprimă:
a) *Cauza* („de", „în urma", „din pricina"):

to die *of;*
sick, tired, weary *of;*
accuse, convict *of;* guilty *of;*
fear, dread, fright *of;*
to doubt *of*, to beware *of*.

b) *Posesiune, apartenenţă* la (diferite relaţii genitivale):

the Congress *of* the Peace Partisans:
the wall *of* the garden;
the eyes *of* a sick man;
the end *of* April;
the works *of* Shakespeare;
the name *of* the man

The lion roared again and Francis thought he was just at the edge *of* camp. (E. Hemingway, *The Short Happy Life of Francis Macomber*)

c) *Relaţia părţii faţă de întreg* („din"):

composed, consist *of;*
a bit, a fraction, part *of;*
a share *of*, a few, a little *of;*
the bulk, most, much *of;*
a cup, a plate, a handful *of;*
a bunch *of*, a box *of*, a yard *of;*
a friend *of* mine (un prieten de-al meu);
some *of* them;
a lot *of* fun.

For a moment, Bilek saw himself as one *of* those heroic men she described. (St. Heym, *Goldsborough*)
Jack Lindsay has reflected much of the negative features *of* life to-day. (Bert Baker, *A Debtor I Could Not Credit*, "Daily Worker", May 25, 1961)

d) *Conţinutul* („de", „cu"):

an armful *of* wood, a box *of* cakes (full of cakes);
a mouthful *of* water, a spoonful *of* jam.

e) *Calitatea, descrierea, definirea* („de", uneori „cu"):

a man *of* honour;
a slip *of* a girl (o fetişcană);

a scamp *of* a boy (o secătură de băiat);
a man *of* high principles.

The same law that had worked in her, bringing her up from a tall, straightbacked *slip of a girl* to a woman strong and grown... was working in the family she had watched like a mother. (J. Galsworthy, *The Man of Property*)
Somewhere in the universe will be planets where life is at a very early stage *of* evolution... (*Life on Other Worlds*, "Daily Worker", May 25, 1961)

f) *Materialul* din care e făcut un obiect (cu verbe ca: to build, consist, form, make, be („din"):

The columns were cut *of* solid stone.
Paper is made *of* wood, straw or old rags.

g) *Referirea*, dar mai puţin precis decît *about* („despre", „de"):

to know, to hear, to think, to speak, to write,
to tell *of*; to doubt *of*;
We should be aware *of* our limitations.
They are ignorant *of* the most elementary rules.
I doubt *of* the wisdom of such an action.
It is just this which has caused a number of our citizens and myself to *think about* the people who are behind that strike, and to *think of* what might be done to help them. (St. Heym, *Goldsborough*)
It didn't matter what it was. So long as he avoided *thinking of* the actual position of his twisted body... What to *think about?* (Len Doherty, *The Man Beneath*)

h) *Of* este folosit în *apoziţii*, în special după substantive ca: city, state, isle, house, month, university; kind, piece, degree, name, rank, title:

The city *of* Manchester.
The isle *of* Man.
The merry month *of* May.
A person to the name *of* Smith.

But the question *of* disarmament as a concrete immediate issue for negotiations dominates international politics as never before. (*Disarmament and Peace*, "Labour Monthly", February, 1960).

i) Cu *superlativul* etc.:

Her temper is *of* the worst.
He is the better *of* the two.

OFF

Derivă din engleza veche de la *of* accentuat. *Of* şi *off* nu sînt diferenţiate complet ca sens decît în engleza modernă. *Off* exprimă separare, *away* exprimă distanţă:

He *went off* without saying good bye to me.
(a plecat, m-a părăsit...)
He *went away* without saying good bye to me.
(a plecat...)

1) *Spaţial:*

a) Ca prepoziţie *dinamică* exprimă separare, desfacere, desprindere, îndepărtare („de pe", „de la", „din"):

His hat was blown *off* his head.
He shook the dust *off* his feet.
He cut a piece *off* the rope.

The worst kind of dross, fetched in by Hughie, *off* the pit-tip.
(A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

Ministry of Labour issuing regulations to wipe the unemployed *off* the registers... (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)

b) Ca prepoziţie *statică* exprimă depărtarea („departe de", „în afara"):
The ship is lying at anchor *off* the port.
The village lies *off* the beaten track.
Keep *off* the grass! (Nu călcaţi pe iarbă!)

2) *Alte relaţii:*

to be *off* one's hinges (hooks)	— a-şi pierde echilibrul, stăpînirea de sine, a-şi ieşi din fire
to be *off* duty	— a nu fi de serviciu
to be *off* one's guard	— a fi luat prin surpindere, neprevenit
off hand	— degajat, improvizat, la prima vedere
He plays beautifully *off* hand	— (Cîntă frumos la prima vedere.)

ON, UPON

Derivă din engleza veche (ăn, on; uppon). *Upon* este rar folosit în conversaţie şi aproape deloc în expresii idiomatice (*upon* my word — pe cuvîntul meu; once *upon* a time — a fost odată).

Deşi identice ca sens, nu se pot folosi una în locul alteia. (Nu se poate spune decît: he went *on* foot. He was *on* horseback. I did it *on* purpose.)

1) *Spaţial:*

On indică:

a) Poziţia unui obiect sau unei persoane pe o suprafaţă sau pe o linie („pe"):

The ball was floating *on* the water.
I felt a man's hand *on* my shoulder.
He lives *on* the outskirts of the town.
He took up his quarters *on* the left bank of the river.

...he could not get near enough to hear the speakers, who were standing *on* the plinth above the heads of the crowd. (R. Aldington, *Death of a Hero*)

b) Poziţia unui obiect sprijinit de altul („pe", uneori „de"):

He lay *on* his back.
The child was *on all fours* (de-a buşilea)
He walked *on* crutches.
He leaned *on* the table.
Her head reclined gracefully *on* her arm.
His chin rested *on* his hand.

c) Poziţia verticală („de", „pe"):

The picture hangs *on* the wall.
Small trees grow *on* the side of the mountain.

d) Direcţia, uneori cu intenţia de atac (cu verbe ca: to march, move, fall, jump, pounce etc.); se traduce prin „asupra", "spre", „la":

The troops marched *on* the town. (cu intenţia de atac)
The troops marched *to* the town, where they spent the night.
The boy threw the ball *on* the floor.
The March *on* London decided on at the meetings on the Penrhys Mountains. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)

e) Poziţia faţă de o persoană, un punct, un loc (cu anumite cuvinte ca: side, right, left, north, south, edge, border, limit etc.); se traduce prin „de", „cu", „la", „spre":

There were hills *on* every side of the road.
The Rumanian People's Republic is bounded *on* the South by the People's Republic of Bulgaria.
England borders *on* Scotland.

On either side stretched away the long black wall of glinting coal. (Len Doherty, *The Man Beneath*)

2) *Temporal:*
On indică:

a) Un anumit moment („cînd", „la", „în"):

On learning the news she cried with joy.
On landing they made their way among the bushes.
You'll find me here *on* your return.
Soames arrived *on* the stroke of nine.
Towards sundown he fetched his rifle which he used only *on* the rare occasions when there was a snake that must be killed. (Doris Lessing, *Leopard George*)

b) Se folosește pentru a exprima data: zilele săptămînii, datele („la", „în"):

On the 24th of January we celebrate the union of the Rumanian Principalities.
On the evening of August 8, Soames and Irene were seated at dinner. (J. Galsworthy, *The Man of Property*)

On February 13–14 the British Peace Committee is holding a National Disarmament Conference in London. (*Disarmament and Peace*, "Labour Monthly", February, 1960)

c) Cînd zilele săptămînii sau părțile zilei sînt determinate de un atribut și un articol nehotărît, se folosește *on* în locul lui *in* (v. *in* b):

On a clear day one can see the island off-shore.
No taxis were to be seen; they never were *on* a wet night.

3) *Alte relații:*

a) *Referirea:* „despre", „asupra", „cu privire la" (cu verbe ca: speak, agree, congratulate, lecture, comment, decide *on* etc., sau cu substantive ca: a lecture, an article, remarks, opinion *on*):

He had enough time to deliberate *on* his defeat.
A communiqué *on* the conference *on* world trade was published.
Thus, *on* the subject of sailing he had an immense store. (Jack London, *Martin Eden*)

b) *Ocupație, stare, condiție* (în anumite expresii idiomatice):

On duty (de serviciu)
On a committee, on the staff of
On business (pentru interes)
One one's guard, on the watch (la pîndă; atent, prevenit)
On the look-out (cu ochii în patru)

On the move (în mişcare)
On a visit
On a journey (trip, voyage, tour, excursion)
On fire
On the wing (în zbor)
On the increase.
He has gone away *on* a vacation.
The moon is *on the wane* (în descreştere)
The whole industry of this country is *on* the rise.
Like men, their creators, words are ever *on the march*.

Except when carried away by his enthusiasm, he was always *on guard*. (Jack London, *Martin Eden*)

Even before he himself had won a foot *on* the branch... (Len Doherty, *The Man Beneath*)

c) *Sprijin, suport moral*, figurat („din", „după", „pe"):

On good authority (din sursă sigură)
On principle (din principiu)
I have always acted *on conviction*.
Shakespeare's "Merchant of Venice" is written *on* the model of Christopher Marlowe's "Jew of Malta".
One must always depend (count) *on* one's own means.
I completely rely *on* him.

He was a nervous man, George Armstrong, a man who seemed always to live *upon* his nerves. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

d) *Acțiune, influență asupra* („asupra", „pe"):

Influence *on;*
Tell, work, experiment *on;*
Centre, fix, focus *on;*
Get *on* one's nerves etc.

Riches or poverty had no influence *on* Mr. Pickwick.
The effect *on* his health was alarming.
All these things acted *on* bodies at a distance.

OUT OF

Derivă din engleza veche (ute, ūtan — out, from).
1) *Spațial:*
Out of exprimă:
a) Mişcarea, scoaterea, extracția („din") şi este antonimul lui "*into*":

The river comes *out of* a lake.
I turned the intruder *out of* the house.

She took the letter *out of* her pocket.

As if some tremendous force was being liberated *out of* and over the dark Lancashire... (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)

He read his own answers *out of* every page. (Len Doherty, *The Man Beneath*)

b) Poziţia, fiind antonimul lui *in, within.* Se traduce cu „afară din" sau cu expresii idiomatice corespunzătoare:

He spent most of his time *out of doors.*
The village is quite *out of my way* (peste mînă)
The babe is just *out of arms* (a început să meargă)

2) *Alte relaţii:*
a) *Alegerea* (folosit cu numerale sau verbe); se traduce cu „din":

Nine readers *out of* ten enjoyed reading the book.
In 99 cases *out of* a hundred this operation is a success.

b) *Motivul* („de", „din"):

He did it *out of* spite (hatred, pity, love, kindness, jealousy, envy, gratitude).
Now, *out of* sisterly solicitude, she grew anxious. (Jack London, *Martin Eden*)

c) *Lipsa, întreruperea, pierderea:*

The book is *out of* print	(epuizată)
out of date	(demodat)
out of fashion	(demodat)
out of work	(şomer)
out of hearing	(unde nu poate fi auzit)
out of reach	(unde nu poate fi ajuns — opusul lui „la îndemînă")
out of place	(deplasat)
out of cash	(fără bani)
Out of sight, out of mind.	*(Proverb)*

OVER

Derivă din engleza veche (ofer). Antonimul său este *under.*
1) *Spaţial:*
Over exprimă:
a) Contactul direct cu o suprafaţă („peste", „deasupra"):

He wore a fur coat *over* his woollen jacket.
They spread a cloth *over* the table.

There is a thatched roof *over* the house.
More people in the streets now, the town bestirring, a few carts clattering *over* the cobbles. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

b) Poziţia deasupra, fără contact direct („peste", „deasupra"):

The mother leaned *over* her child.
There was an inscription *over* the door.

c) Răspîndirea pe o suprafaţă („prin"):

The news spread all *over* the town (all over the world).
Sky-rockets went up, showering in liquid red and green stars *over* the pit and its slagheaps. (Jack London, *Betrayed Spring*)

d) Traversare, trecere, direcţie opusă („peste", „dincolo de"):

The plane flew *over* the town.
We sailed *over* the lake.
There were several bridges *over* the river.
The house *over* the road has just been finished.
The village stands *over* the river.
Still supporting David, he led him slowly *over* the sands. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

2) *Temporal* („la", „în timpul", „timp de"):

They began talking shop *over* a glass of wine (their pipes, a tea cup, their dinner).
Now be quick *over* it! (while doing it)
He fell asleep *over* his work. (while at his work)
Couldn't you stay *over* the week? (toată săptămîna)
...there was the union and the town of which, *over* the years, he had become a part. (St. Heym, *Goldsborough*)
...He set about building up the kind of solid reputation that Arlott and others had acquired *over* many years. (Len Doherty, *The Man Beneath*)

3) *Alte relaţii:*

a) Autoritate, dominaţie, stăpînire, putere („peste", „asupra", „faţă de"):

authority, dominion, influence, victory *over;*
to command, rule, prevail *over;*
advantage, superiority, power, ascendance, mastery, sway, triumph *over.*
He had no control *over* these dreams... but gradually... he realized they were memories of things that had actually happened to him. (Len Doherty, *The Man Beneath*)
The victory *over* the fascist aggressors was complete.
The shock made him lose command *over* himself.

b) Surplusul, excedentul („mai mult decît", „peste"):

There were *over* 2,000 people in the hall.
He was a fine man *over* thirty years of age.
"I shan't mind if the sum comes a hundred or so *over* the mark."
(J. Galsworthy, *The Man of Property*)

c) Motivul („pentru", „din cauza"):

to cry, lament, moan, fret, worry *over*.
It is no use crying *over* spilt milk! *(Proverb)*
They laughed *over* the pages of Mr. Fielding and cried *over* the volumes of Mr. Richardson. (W. M. Thackeray)

PAST

Derivă din engleza medie, din participiul trecut al verbului *passen* (in franceză — *passer*).

1) *Spațial:*

Past implică mișcarea pe lîngă și dincolo de un obiect sau de o persoană („pe lîngă"):

We sailed *past* the Isle of Wight.
The coach rolls swiftly *past* the fields and orchards.

2) *Temporal:*

Se traduce cu „trecut de", „mai mult de", „după":

It was nearly an hour *past* midnight.
You are *past* the age of adventure.
He is *past* work. (nu mai poate munci din cauza vîrstei)

3) *Alte relații:*

a) Cu sensul de „mai presus de", „dincolo de" (v. și *beyond*, p 78):

past all bearing	(de nesuportat)
past cure, redress, remedy, recovery	(incurabil)
past doubt	(neîndoielnic)
past belief	(de necrezut)
past comprehension	(de neînțeles)

He offended us *past* forgiveness.

b) Cu sensul cantitativ („mai mult decît", „peste"):

Coal was being cut according to schedule, even a bit *past* it. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)

7*

SINCE

Derivă din engleza veche (adverbul *siððan* — after that — după aceea). În engleza medie devine *siÞens*. În engleza modernă, *since* îşi păstrează sensul temporal şi arată că o acţiune începută într-un moment precis din trecut (since that time, since last week etc.) se continuă pînă în momentul vorbirii (v. şi folosirea lui Present Perfect şi a lui Past Tense, I, p. 452, 460).

I have been away *since* last July.
I woke up at 5 o'clock; *since* that time I have been lying awake.

Although there had been plenty of strikes *since* then, Johnny always thought of it as the night of the strike meeting. (Len Doherty, *The Man Beneath*)

Dick had seen little of Joan *since* the performance of "Romeo and Juliet". (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)

Since nu trebuie confundat cu *for*, care indică o întreagă perioadă de timp („timp de"):

I have been away *for* 6 months.

For three years past, trade had been getting worse and worse. (E. Gaskell, *Mary Barton*)

THROUGH

Derivă din engleza veche *(Þurh)*. În engleza medie devine prin metateză "Þruh".

1) *Spaţial:*

Implică trecerea, traversarea, pătrunderea („prin"), spre deosebire de *across* care indică numai traversarea:

We were able to pass *through* the forest.
The railway-line runs *through* the city.
They made their way *through* the crowd.
A shiver went *through* the audience.
He looked *through* the window.
Then the men without an order scattered *through* the farm. (Graham Greene, *The Quiet American*)
He ran *through* the side streets and back lanes like a fugitive. (Dyson Carter, *Fatherless Sons*)

2) *Temporal:*

Se referă la o perioadă anumită de timp („timp de", „de-a lungul", „pînă la capătul", „în tot cursul"):

He couldn't get a wink of sleep all *through* the night.
She rarely gets *through* the winter without a cold.

The rose-bush blossoms all *through* the summer.
"He brooded over the scene he had been *through.*" (J. Galsworthy)

I) *Alte relații:*

a) *Agentul* (abstract, spre deosebire de *by* care indică agentul direct), cu sensul de „prin mijlocirea", „prin intermediul":

I could only speak to him *through* an interpreter.
I have learnt *through* your son that you are on the point of leaving.
I know most of the Latin and Greek classics *through* translations.

b) *Cauza* („din", „de", „din cauza"):

He did it *through* ignorance.
It was *through* no fault of my own that you suffered so much.

THROUGHOUT

Derivă din engleza veche (Þurh + ūte). Spre deosebire de *through*, prepoziția *throughout* are un sens mai accentuat, atît spațial cît și temporal „pretutindeni prin", „peste tot prin", „în tot timpul"):

News about the implementation of the Five-Year Plan spread swiftly *throughout* the country. (prin toată țara)
Work on the construction job has been carried on *throughout* the year. (în tot cursul anului)
And there must be thousands of such people — millions *throughout* the state of Pennsylvania and *throughout* the whole country. (St. Heym, *Goldsborough*)

TILL, UNTIL

Till derivă din engleza veche (till — un punct fix, cu funcțiune de substantiv). Era folosit cu sens spațial („la"). În engleza medie începe să fie folosit cu sens temporal („pînă").

Until derivă din engleza medie (until), cînd era folosit întîi cu sens spațial, apoi cu sens temporal.

În engleza modernă, *till* și *until* au sens temporal identic („pînă", „pînă la"). Ele arată continuitatea unei stări sau acțiuni, spre deosebire de *by:*

I had to wait for an answer *till* the end of the week.
I did not know anything about it *until* lately.

He had not spoken to Harris *until* the strike meeting... (Len Doherty, *The Man Beneath*)

From... till se folosește uneori în locul lui *from... to*, cînd indică timpul:

They marched on *from* sunrise *till* sunset.
(*from* morning *till* night)

TO

Derivă din engleza veche (tō). *To* este o prepoziție foarte veche.

În perioada englezei medii, *to* a înlocuit vechiul dativ sintetic și a devenit prepoziție specifică pentru exprimarea acestui caz.

Funcțiunea gramaticală a acestei prepoziții pornește de la ideea de direcție, apoi și de scop, pe care o exprima la început.

1) *Spațial:*

Spre deosebire de *at* („la") și *in* („în"), care sînt statice, *to* („spre", "la", „către") este o prepoziție dinamică și indică direcția către un anumit punct:

to entertain somebody *at* dinner	to be *in* town
to invite *to* dinner	to go *to* town
to be *at* school	to be *in* bed
to go *to* school	to go *to* bed

a) *Direcția* („spre", „către"):

The magnetic needle points *to* the North.
The road turns *to* the left.
The small groups... made occasional quick dashes *to* the sea trying to find boats. (James Aldridge, *The Sea Eagle*)
After a minute or so the stouter of the two women stepped *to* the lectern. (St. Heym, *Goldsborough*)

b) *Limita atinsă* („pînă la"):

We were up *to* our knees in mud and wet *to* the skin.
He was so tired that he fell *to* the ground.

We were all standing in the cold roaring water, up *to* our knees in soft mud. (W. Saroyan, *The Three Swimmers and the Educated Grocer*)

...he would lift Teddy on his shoulders *to* the shade of a big tree... (Doris Lessing, *No Witchcraft for Sale*)

c) *Vecinătate, apropiere* („de", „la", „în"):

There was no name appended *to* the letter.
Two electric pumps are connected *to* the petrol storage tanks.
Breast *to* breast they marched on.

Shoulder *to* shoulder the workers rushed to the rescue of their comrades.
They were face *to* face at last.

She had come back *to* his side. (Jack London, *Martin Eden*)

2) *Temporal:*
„pînă la":

He has kept his promise *to* this day.
Don't put off your business *to* the last moment.
It was but ten minutes *to* seven.
To the end of his days he lived happy among friends.
We heard him patiently *to* the very last.

3) *Alte relaţii:*

a) *Atitudine, purtare* („faţă de", „cu"):

attentive, considerate *to;*
fair, good, polite, just, loyal, cruel, unfair, rude, friendly *to;*
arrogance, hostility, perfidy, antipathy, dislike *to.*
He is a good father *to* his children.
I am much obliged (indebted) *to* you.

He felt averse *to* robbing her of her time. (Jack London, *Martin Eden*)

b) *Comparaţie* („faţă de", „în comparaţie cu", „cu"):

superior, inferior *to;*
This is mere child's play *to* what he did.
This is nothing *to* what I saw at the museum.
The motion was carried by seventy votes *to* seven.
Three is *to* nine, as nine is *to* twenty-seven.

c) *Acompaniament* („după"):

The minstrels sang *to* the accompaniament of the harp.
They danced *to* music.
The workers marched *to* a tune.
She sang *to* the piano.

d) *Rezultatul unei acţiuni:*
to fall *to* ruin (decay)
to fall *to* pieces
to crumble *to* dust } (a cădea în ruină)
to run (go, grow) *to* seed (a face sămînţă, a se usca)
The flowers were left to run *to* seed.
I know it *to* my cost.
He was coming *to* a decision. (St. Heym, *Goldsborough*)

e) *Scopul* în vederea căruia se îndeplineşte o acţiune („pentru"):

I had the whole compartment *to* myself.
Keep that *to* yourself.
We had all the afternoon and evening *to* ourselves.

f) *Posesiune, legătură, înrudire, referire:*

to appertain, to belong *to;*
son, daughter *to;* brother, sister *to;*
They are not related *to* each other. („cu")
She is far off akin *to* him. („cu")

to refer *to*	— a se referi la
incident *to*	— aparţinînd
pertinent *to*	— referitor la
related *to*	— în legătură cu
in relation *to*	— în legătură cu

Bilek had spoken not only *to* the heart, but politically. (St. Heym, *Goldsborough*)

All things were related *to* all other things... (Jack London, *Martin Eden*)

TOWARDS

Derivă din engleza veche (tō+weard — spre).
Spre deosebire de *to*, nu implică ideea de ajungere la destinaţie, ci exprimă numai direcţia către („către", „spre", „înspre"):

1) *Spaţial:*
Direcţie, mişcare către („către", „spre"):

The magnetic needle points *towards* the North.
Mr. Snodgrass dropped the hand which he had raised *towards* the clouds. (Ch. Dickens, *The Posthumous Papers of The Pickwick Club)*
A step *towards* Joan and all the welcoming hands. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring)*
...and then went down together *towards* the pithead. *(Ibid.)*

2) *Temporal* („spre", „către"):

Towards evening they had reached as far as the shores of the lake.

3) *Alte relaţii:*

a) *Atitudine, purtare, înclinaţie:*

inclination, affection, feeling, friendship *towards;* aspiration, attraction *towards;*

impetus *towards*.
He is friendly *towards* children.

b) *Antagonism:*

animosity, antagonism, disgust, hostility, ill-feeling *towards;*
The long suppressed irritation and antagonism *towards* this young fellow burst from him.

UNDER

Derivă din engleza veche *(under).*

1) *Spaţial:*
Denotă poziţia sau mişcarea dedesubtul unui punct anumit, implicînd sau nu contactul sau relaţia materială („sub", „dedesubtul"):

The diver could not remain for more than five minutes *under* water.
They crept *under* the roof for shelter.
The man who stood up there... bent as from the mountains *under* which he had worked his whole life... (St. Heym, *Goldsborough)*

2) *Temporal:*

He is still *under* age. (minor)
The letter *under* (the) date of the 4th inst. (cu data de)

3) *Alte relaţii:*

Under arată:

a) *Supunerea, dominaţia, protecţia* („sub"):

This is the brave general *under* whose command our army won the battle.
She is completely *under* his thumb.
The peoples of Russia were ruthlessly exploited *under* the rule of the tzars.

b) *Anumite situaţii, stări* („sub", „la", „în curs de"):

under protection, sanction, tutelage, shelter;
under the stimulus of;
under the influence of;
under an agreement; *under* a contract;
under construction, repair, way (în curs de construcţie, reparare, în curs de efectuare)
This man is *under* the influence of alcohol.
The exchange of goods *under* the new trade agreement was profitable to both countries.

c) *Cantitate, măsură, statură, vîrstă* etc. mai mică în comparație cu cea obișnuită („sub", „mai puțin de"):

He is *under* normal size.
You can't buy the book *under* a pound.
The child is *under* ten.
She is *under* age. (Nu e majoră.)

WITH

Derivă din engleza veche (adverbul wið — lîngă, aproape).

1) *Spațial:*

With exprimă:

a) *Asocierea, însoțirea* („cu", „la"):

He lives *with* his parents.
They lodge (reside, board, stay) *with* us.
"You are weak for want of food. Come away *with* me to my *house*." (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

b) *Separarea* („de"):

He parted *with* his friend at the station.
We can dispense *with* such people.

2) *Temporal* („cu", „o dată cu", „concomitent cu"):

He always rises *with* the lark.
Shelley was contemporary *with* Byron.
His wisdom increased *with* his years.
The aspect of our capital changes *with* every passing year.

3) *Alte relații:*

a) *Posesiunea* („cu"):

The park was full of people *with* young children.
The portrait showed a woman *with* blue eyes.
The cup *with* the broken handle should be thrown away.
He was a finely built lad . . . *with* square shoulders . . . (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

b) *Modalitatea* („cu"):

He replied in a letter, *with* all possible speed.
The dancers moved *with* grace.
The mannequin paraded before us *with* perfect ease.
He speaks several languages *with* great fluency.
He was received *with* great kindness.

I would have liked death to come *with* due warning. (Graham Greene, *The Quiet American*)

c) *Mijlocul, agentul, instrumentul:*

They tossed the hay *with* their hay-forks.
She cut up the loaf of bread *with* a pocket-knife.
They plied me *with* questions.
The pithead was illuminated *with* strong flood lighting. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)
The walls of the hall were decorated *with* water colour sketches.

d) *Cauza* („de", „din cauza", „din pricina", „datorită"):

She was wild *with* excitement.
She was stunned *with* grief.
His fingers were stiff (blue, benumbed) *with* cold.
They screamed (roared, shrieked, died) *with* laughter.
He was down *with* fever.
The tourists were tired *with* the stiff climb.
Orchards and cornfields, all ring *with* the hum of labour.
"The cabin was a stony one, whose thatch was green *with* age." (Mark Twain, *The adventures of Tom Sawyer*)
"Dumb *with* amazement, Mr. Gradgrind crossed to the spot." (Ch. Dickens, *Hard Times*)
. . . a little tiresome *with* his repetition of the same old stories. (St. Heym, *Goldsborough*)

e) *Circumstanţe* care însoţesc o acţiune; *concomitenţă* („cu"):

He walks *with* his eyes fixed on the ground.
The little girl came in *with* flowers in her hair.
With these words, Mr. Pickwick filled and drained a bumper. (Ch. Dickens, *The Posthumous Papers of the Pickwick Club*)

With a sigh as though he had been roused from sleep he got up. (Graham Greene, *The Quiet American*)

f) *Concesie* („cu toate", „în ciuda", „în pofida"):

With all this I like him rather.
With all his faults, he is rather good company.

g) *Referire, legătură cu* („la", „în"):

This is a matter of principle *with* me.
That gesture was mechanical *with* him.
With me, it was the liver that was out of order. (Jerome K. Jerome, *Three Men in a Boat*)

The May pole dance has remained a custom *with* the English.
It rests *with* you to decide.
While the heart of her, the woman of his, concerned *with* life itself, exulted triumphantly. (J a c k L o n d o n, *Martin Eden*)

h) *Acord sau dezacord, antagonism:*

We are in full agreement *with* you.
The body will act in harmony *with* the principles of international co-operation.
Shelley's poems stand comparison with the finest verse in world literature.
I'm at enmity *with* human perversity. (R. A l d i n g t o n, *Death of a Hero*)

You happen to be at variance (în dezacord) *with* everybody.
He was charged *with* the vilest of crimes.

WITHIN

Derivă din engleza veche tîrzie *(wiə+innan)*. *Within* este o formă accentuată a prepoziţiei *in* („in", „înăuntrul"):
1) *Spaţial:*
Within indică:
a) *poziţie* într-un spaţiu limitat („in"):

He was wondering *within* himself whether he could do it or not.
"Mrs. Bardell, the plaintiff in the action, is *within* these walls, Sir." (C h. D i c k e n s, *The Posthumous Papers of the Pickwick Club*)

Something fastidious in the soul of Soames turned over *within* him. (J. G a l s w o r t h y, *The Man of Property*)

They kept him *within* doors.

b) *Distanţa limită* („la", „în"):

She was not *within* hearing (call).
(Nu era la o distanţă de unde putea fi auzită.)
The fort was *within* range (în bătaia) of the big guns on the warships.
The University is *within* ten minutes'walk of the hotel. (la o depărtare de 10 minute pe jos)
We approached to *within* ten yards of the house.

2) *Temporal* („la", „pînă la", „în cursul"):

He will be back *within* a week.
Within ten minutes or even less he had forgotten all his troubles.

3) *Alte relaţii:*

Indică limita în sens figurat („în", „în limitele"):

They will be *within* their rights to claim for indemnity.
We will do anything *within* reason.
This is strictly *within* the meaning of the first clause of the contract.
This achievement is *within* the bounds of our possibilities *(within* our power).

WITHOUT

Derivă din engleza veche *(wiðūtan* în afara, dincolo de). Este cunoscut în texte încă din secolul al IX-lea.

1) *Spaţial:*

Este antonimul lui *within* („în afara"):

The hut stood in a wilderness, *without* the pale of civilisation.
He was sitting *without* his door.

2) *Alte relaţii:*
Indică lipsa („fără"):

"Power *without* Glory" is a novel by Frank Hardy.
You'll have to manage *without* my help.
No rose *without* a thorn. *(Proverb)*
He had to go *without* his breakfast for it was late.

Philip Bosinney was known to be a young man *without* fortune. (J. Galsworthy, *The Man of Property*)

He tried to think, but his mind refused direction and all that came to him were trivial, insignificant scraps *without* meaning. (Len Doherty, *The Man Beneath*)

Without speaking, *without* looking at him, she went out. (A. J. Cronin, *The Stars Look Down*)

LOCUL PREPOZIŢIEI ÎN PROPOZIŢIE
(Position of Preposition)

În cele mai multe cazuri, prepoziţia se aşază înaintea părţii de vorbire (substantiv, pronume, adverb etc.), pe care o leagă de altă parte de vorbire nominală, aşezată înaintea ei.

Originea termenului „prepoziţie" indică acest lucru (lat.: *prae* — în faţa, înainte; *positus* — pus, plasat).

Regula este valabilă atît timp cît această poziţie nu dă un sens ambiguu celor exprimate de părţile de vorbire legate prin prepoziţie.

În propoziţia "I have to dine with my aunt in a dress suit", poziţia prepoziţiei *with* împreună cu obiectul ei *my aunt* trebuie schimbată; altminteri s-ar putea înţelege că "my aunt is in a dress suit" (adică: „mătuşa mea este îmbrăcată într-un costum bărbătesc de seară").

Un număr de prepoziţii pot fi aşezate fie după cuvîntul nominal de care se leagă in mod evident, fie chiar la sfîrşitul întregii propoziţii, devenind prepoziţii „finale". Acest fenomen lingvistic se intilneşte mai ales în engleza vorbită sau într-un limbaj mai puţin oficial:

What is it all *about?*
What were you thinking *of?*
He had no one to play *with.*
What are you driving *at?*
That is the room I slept *in.*
This is something to be reckoned *with.*

Prepoziţiile finale nu trebuie confundate cu particulele adverbiale care intră în componenţa verbelor complexe (to give *up*, to give *in* etc.) sau cu adverbele determinative folosite cu unele verbe (to go *in*, to come *out*, to look *up*).

Spre deosebire de acestea, care au o funcţiune adverbială, prepoziţiile finale rămîn simple unelte gramaticale care exprimă relaţii diferite, stabilite între părţile de vorbire nominale:

He had to give *up* (a renunţa la) all hope. *(particulă adverbială)*
He turned round and looked *up* (se uită în sus) *(adverb determinativ)*
What are you thinking *of? (prepoziţie finală)*

Observaţii. Numeroşi gramaticieni au salutat acest fenomen lingvistic ca un mijloc de îmbogăţire şi înviorare a limbii, prin folosirea unor expresii idiomatice opuse gramaticii formale. Prepoziţiile finale sînt des întîlnite în opera lui Shakespeare. Încercarea lui John Dryden (1631—1700) de a opri dezvoltarea acestor construcţii a eşuat. Ele s-au impus şi continuă să se răspindească larg în limbă:

First, good Peter Quince, say what the play treats *on.* (W. Shakespeare, *A Midsummer Night's Dream*)
I was also at much pains to describe to him the use of money, the materials it was made *of*, and the value of the metals. (J. Swift, *Gullivers's Travels*)
Marley was dead, to begin *with.* (Ch. Dickens, *A Christmas Carol*)
What did you throw those slippers at me *for?* (G. B. Shaw, *Pygmalion*)
The March of London decided *on* at the meetings on the Penrhys Mountains. (Jack Lindsay, *Betrayed Spring*)

Most people in the old country where I come *from* used to die young. (St. Heym, *Goldsborough*)

Prepoziţiile se aşază la sfîrşitul propoziţiei în următoarele cazuri:

1) După pronumele relativ *that:*

This is the person that I was talking *about*.
Utopia was the land that Thomas More dreamt *of*.

2) După *such as:*

Such books as you refer *to* are no longer in print.
Such hats as you talk *about* are the fashion.

3) În propoziţiile relative caracterizate prin *elipsa pronumelui relativ:*

This is the person I was talking *about*.
This is something I don't care *about*.

4) În construcţiile participiale rezultate din contragerea unor propoziţii atributive:

This is the item *referred to* in the letter.
The topic *dwelt on* was quite interesting.
The points *agreed upon* were numerous.

5) În propoziţiile interogative care încep cu un pronume sau adverb relativ:

How much does it amount *to?*
Where do you come *from?*
What are you interested *in?*
What does this paragraph consist *of?*

6) În unele construcţii pasive, rezultate din tranzitivarea unor verbe intranzitive cu prepoziţie (to account for, to allude to, to agree upon, to comment upon, to depend on, to interfere with, to laugh at, to take care of, to take notice of, to make use of, to lose sight of, to make fun of, to set fire to, to wait for):

The quarrel was not alluded *to*.
He behaved so foolishly that he was laughed *at* by everybody.
The terms of the contract were agreed *upon*.
The man has been waited *for* all this time.

7) În construcţiile infinitivale eliptice, active sau pasive:

There is nothing to jeer *at*.
I have no one to rely *upon*.

This is not the proper thing to speak *about*.
This factor must be reckoned *with*.

"The fact was, the day had begun ill with Maggie. The pleasure of having Lucy to look *at*... had been marred..." (George Eliot, *The Mill on the Floss*)

8) În construcţiile în care un complement este aşezat la începutul propoziţiei pentru a fi scos în evidenţă (subliniat):

This I cannot ask *for* any longer.
This man cannot be relied *upon*.
This he strongly objected *to*.

9) Prepoziţiile *over* şi *through* sînt aşezate postpoziţional în combinaţie cu anumite cuvinte (mai ales cu *all*) şi în construcţii care exprimă locul:

The working people the world *over* (all the world over) are aware of the benefits of communism.
All the way *through* we did not meet a single man.

10) Prepoziţiile *through* şi *round* sînt aşezate postpoziţional în combinaţie cu anumite cuvinte care exprimă timpul:
Work on the construction jobs is going on all the year *through* *(round)*, rain or shine.

ELIPSA PREPOZIŢIEI
(Ellipsis of the Preposition)

În unele cazuri prepoziţia poate fi omisă. Elipsa ei poate fi parţială sau totală.

1) *Elipsa parţială* apare sub forma reducerii prepoziţiei *on*, în special după verbele *to go* şi *to set*:

They went *a-hunting*.
He went *a-begging (a-fishing)*.
They set the bells *a-ringing*.

2) *Elipsa totală* se observă mai ales:

a) În legătură cu specificarea timpului şi în special cu *one, some, this, the other, next, last*:

one day	— într-o zi
to-day week	— de azi într-o săptămînă
Monday week	— de luni într-o săptămînă
any time	— oricînd
this evening	— astă seară
the other day	— deunăzi

next month — luna viitoare
last year — anul trecut
every day — în fiecare zi
that day — în acea zi
three times a week — de trei ori pe săptămînă
He earns £ 5 a week — cîștigă cinci lire pe săptămînă
An onion a day keeps everybody away. (Proverb)
An apple a day keeps the doctor away. (Proverb)
Morning, noon and night she goes on knitting.

b) Cîteodată, în legătură cu specificarea locului:

He lives Oxford Street.
This way, please! — (pe aici, vă rog!)

c) Cînd dativul este așezat înaintea acuzativului (complement indirect):

The air has given *everybody* an appetite.
Mother promised *her little boy* some more toys.
The boy never gave *his parents* a moment's anxiety.
All children ought to show *their mother* great consideration.

d) Cînd predicatul este urmat de două complemente directe:

I think it my duty to tell you the truth.
They elected him President of the Board of Trade.
They nominated him governor for the State of New York.

e) În unele expresii idiomatice care au pierdut prepoziția ce stabilea raportul între cuvinte:

one way or another — într-un fel sau altul
any way — oricum
he is (in the) right (wrong)
he walked stick in hand (umbrella in hand)
sword in hand — cu sabia în mînă
cap in hand — cu umilință
his head in the air — cu capul sus
his back to the wall — cu spatele (lipit de) spre zid
shoulder to shoulder — umăr la umăr
arm in arm — braț la braț
hand and foot — de mîini și de picioare
face to face — față în față
day after day — zi după zi

Andreea GHEORGHIȚOIU

Conjuncția. pp. 114-123.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

CONJUNCŢIA
(The Conjunction)

Generalităţi. Conjuncţia este un cuvînt ajutător, un instrument gramatical, care leagă fie două părţi de vorbire sau două grupe de cuvinte cu acelaşi rol sintactic în propoziţie, fie două propoziţii între care se stabileşte un raport de coordonare sau de subordonare.

"All the times, it is a thing the poor weaver can't understand to see his employer removing from house to house, each one greater than the last, *till* he ends in building one finer than all, *or* sells his mill to buy land *and* a house in the country, *while* all the time the weaver, who thinks he *and* his fellows are the real makers of this wealth, is struggling on for bread for his children, through lowered wages, short hours, fewer hands employed." (Elizabeth Gaskell, *Mary Barton*)

În fragmentul de mai sus cuvintele scrise cursiv sînt conjuncţii. Conjuncţiile *while* şi *or* stabilesc un raport de coordonare: *while* între două propoziţii principale, *or* între două propoziţii subordonate; conjuncţia *till* stabileşte un raport de subordonare între regentă şi o propoziţie circumstanţială de timp; conjuncţia *and* leagă, în primul caz, două substantive, ambele cu funcţiunea sintactică de complement direct, iar în al doilea caz leagă un pronume şi un substantiv cu funcţiunea sintactică de subiect.

Spre deosebire de prepoziţie, conjuncţia nu intră în componenţa nici uneia din părţile de propoziţie pe care le uneşte (v. II, p. 52.). Spre deosebire de adverb, ea nu determină şi nu modifică alte părţi de vorbire; ea este numai „un instrument gramatical".

Pronumele relative *who, which, that* şi *what* pot şi ele lega două propoziţii între ele. Spre deosebire de conjuncţie însă, ele intră în componenţa propoziţiei pe care o introduc. De exemplu, pronumele relativ *who* uneşte două propoziţii, dar în acelaşi timp îndeplineşte şi funcţia de subiect în propoziţia subordonată atributivă:

Old Behrman was a painter *who* lived on the ground floor beneath them. (O. Henry, *The Last Leaf*)

De asemenea, adverbele relative *where, when, why* şi *how* pot lega diferite feluri de propoziţii subordonate de regentele lor; dar şi ele intră în structura propoziţiei subordonate făcînd parte dintr-un circumstanţial de loc, de timp sau din alte părţi de propoziţie, spre deosebire de conjuncţiile propriu zise

(till, after, until etc.*)* care sînt simple instrumente gramaticale şi nu intră în structura propoziţiei subordonate.

> All the same it was no joke *when* the Night Nurse wakened us in the mornings. (Fred Urquart, *We Never Died in Winter*)

CLASIFICAREA CONJUNCŢIILOR

Generalităţi. Conjuncţiile pot fi clasificate:
1) după *formă:*
   — din punctul de vedere al compunerii,
   — din punctul de vedere al derivării.
2) după *conţinut.*

A. *CLASIFICAREA CONJUNCŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL COMPUNERII*

Din punctul de vedere al compunerii, conjuncţiile se pot împărţi în:
a) conjuncţii simple,
b) conjuncţii compuse,
c) conjuncţii complexe,
d) locuţiuni conjuncţionale,
e) conjuncţii corelative.

1. CONJUNCŢII SIMPLE
(Simple Conjunctions)

Conjuncţiile simple nu se pot descompune în părţi de vorbire *(and, or, since, if, that, for, as, when* etc.*)*

2. CONJUNCŢII COMPUSE
(Compound Conjunctions)

Conjuncţiile compuse sînt formate în aparenţă dintr-un singur cuvînt care însă se poate despărţi în două sau mai multe părţi de vorbire: *although* (all + though), *whereas* (where + as), *otherwise* (other + wise), *however* (how + ever), *nevertheless* (never + the + less), *notwithstanding* (not + withstand), *therefore* (there+fore) etc.

8*

3. CONJUNCŢII COMPLEXE
(Complex Conjunctions)

Conjuncţiile complexe sînt formate:
1) din două conjuncţii: *as if*, *as though* etc.
2) din combinaţii de conjuncţii cu adverbe: *as soon as*, *as well as*, *no less than*, *but then*, *or else*, *as long as*, *now that*, *as far as*, *so that*, *even if* etc.

4. LOCUŢIUNI CONJUNCŢIONALE
(Conjunctional Phrases)

Locuţiunile conjuncţionale sînt construcţii formate din două sau mai multe cuvinte, în care intră în special prepoziţii, substantive şi verbe, şi care îndeplinesc funcţiunea de conjuncţii:

in case that (în caz că)
on condition that (cu condiţia ca)
provided that (cu condiţia ca)
seeing that (pentru că)
in order that (ca să)

5. CONJUNCŢII CORELATIVE
(Correlative Conjunctions)

Conjuncţiile corelative sînt folosite totdeauna împreună; între ele se intercalează fie părţi de propoziţie avînd aceeaşi funcţiune sintactică, fie propoziţii:
either... or (fie... fie, sau... sau)
neither... nor (nici... nici), *both... and* (atît... cît şi)
not only... but also (nu numai... dar şi)
as... as (tot atît... cît), *whether... or* (dacă... sau)
though... yet (deşi... totuşi), *no sooner... than* (de-abia... cînd) etc.
In this valley it *neither* rained, *nor* snowed... (H. G. Wells, *The Country of the Blind*)
Neither a borrower *nor* a lender be. (Shakespeare, *Hamlet*)

B. *CLASIFICAREA CONJUNCŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL DERIVĂRII*

CONJUNCŢII FORMATE PRIN CONVERSIUNE

Unele conjuncţii derivă din părţi de vorbire nominale (pronume, adjective, verbe la participiul nedefinit sau trecut, adverbe) şi din prepoziţii. Apariţia

lor în limbă este ulterioară celorlalte părţi de vorbire, ceea ce explică bogata lor omonimie gramaticală:

for	1. prepoziţie — pentru
	2. conjuncţie — pentru că
since	1. prepoziţie — de la, de
	2. conjuncţie — de cînd, de vreme ce
	3. adverb — de atunci (încoace)
that	1. pronume relativ — care
	2. conjuncţie — că
so	1. adverb — astfel, aşa
	2. conjuncţie — aşa că, astfel că
provided	1. verb la participiul trecut — aprovizionat, prevăzut, înzestrat
	2. conjuncţie — dacă, cu condiţia ca
seeing that	1. verb la participiul nedefinit — văzînd că
	2. conjuncţie — fiindcă
supposing	1. verb la participiul nedefinit — presupunînd
	2. conjuncţie — dacă, presupunînd că

C. CLASIFICAREA CONJUNCŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL CONŢINUTULUI

Din punctul de vedere al conţinutului, conjuncţiile se împart în: 1) *coordonatoare* şi 2) *subordonatoare*.

1. CONJUNCŢII COORDONATOARE
(Coordinating Conjunctions)

Conjuncţiile coordonatoare leagă între ele cuvinte sau grupe de cuvinte care au aceeaşi funcţiune sintactică sau propoziţii de acelaşi fel, fie principale, fie subordonate:

It took little Hans the whole day to get *there and back*. (Oscar Wilde, *The Devoted Friend*)
(*and* uneşte două adverbe cu funcţiunea de complement circumstanţial de loc)
Conviction had sprung upon him, *and a sense* of great and rather enviable adventure. (H. G. Wells, *The Country of the Blind*)
(*and* leagă două substantive cu funcţiune de subiecte)
It grew *darker and darker* in the barn. (Th. Hardy, *Tess of the D'Urbervilles*)
(*and* uneşte două adjective cu funcţiune sintactică de nume predicativ)

Block after block passed by, *and* still she went, her feet beginning to tire on the broad stone side-walks. (Th. Dreiser, *Sister Carrie*)
(*and* leagă două propoziții independente)

Conjuncțiile coordonatoare se împart în: a) *copulative*, b) *disjunctive*, c) *adversative*.

a) Conjuncții copulative
(Copulative Conjunctions)

Conjuncțiile copulative leagă două părți de vorbire cu aceeași funcțiune sintactică sau două propoziții care se referă la o idee comună *(and, both... and, not only... but also, not less than)*.

The girls knew that it meant snow *and* in the night the snow came. (Th. Hardy, *Tess of the D'Urbervilles*)
There were four of us — George, *and* William Samuel Harris, *and* myself, *and* Montmorency. (Jerome K. Jerome, *Three Men in a Boat*)

b) Conjuncții disjunctive
(Disjunctive Conjunctions)

Conjuncțiile disjunctive unesc două părți de vorbire sau două propoziții care exprimă o alternativă, o alegere *(or, else, or else, otherwise, either... or, neither... nor)*:

He will be here *either* at six *or* at seven.
At other times the "principal" became active and with blows and angry words made the class translate a chapter of Ahn's "First French Course" *or* "France and the French" *or* a dialogue about a traveller's washing *or* the parts of an opera house. (H. G. Wells, *Kipps*)

c) Conjuncții adversative
(Adversative Conjunctions)

Conjuncțiile adversative fac legătura între două părți de vorbire sau două propoziții exprimînd un contrast, o contradicție între conținuturile lor *(but, still, yet, only, however, nevertheless, whereas, while* etc.):

Tess agreed to lie down for a little while *but* soon, as she felt better, she returned to work. (Th. Hardy, *Tess of the D'Urbervilles*)
Yet he still found himself struggling towards some solution of the problem, striving to group the symptoms under the heading of some recognized disease. (A. J. Cronin, *The Citadel*)

2) CONJUNCŢII SUBORDONATOARE
(Subordinating Conjunctions)

Conjuncţiile subordonatoare unesc o propoziţie subordonată de regenta ei. Ele se subîmpart, după felul propoziţiilor subordonate pe care le introduc, în:

a) Conjuncţii de loc
(Local Conjunctions)

Where, wherever, whence:

He descended a steep place, and so came to the wall and channel that ran about the valley, *near where* the latter spouted out its surplus contents into the depths of the gorge. (H. G. Wells, *The Country of the Blind*)

b) Conjuncţii de timp
(Temporal Conjunctions)

After, as long as, as soon as, before, as, directly, since, till, until, when, while, whenever:

He did not stop *until* he heard a familiar voice shouting his name. (James Aldridge, *The Hunter*)
At the beginning of November, *when* I was allowed up most of the day, I was put in one of the shacks. (F. Urquart, *We Never Died in Winter*)

c) Conjuncţii de mod
(Conjunctions of Manner)

As, as... so..., so far as, as if, as though:

Men will reap *as* they sow. *(Proverb)*
Sean found out that the nuns didn't seem to love each other *as* sisters should. (Sean O'Casey, *Drums Under the Windows*)
The carrier's horse... shuffled along, with his head down, *as if* he liked to keep people waiting... (Charles Dickens, *David Copperfield)*

d) Conjuncții cauzale
(Causal Conjunctions)

As, for, because, since, seeing, considering that:

In the winter, also, he was extremely lonely, *as* the Miller never came to see him then. (Oscar Wilde, *The Devoted Friend*)
Really, *considering that* I am going to give you my wheelbarrow, I think you might work harder. *(Ibid.)*
... he was always remembering these things, possibly *because* he had so few blessings to count.

e) Conjuncții condiționale
(Conditional Conjunctions)

If, unless, provided (that), supposing, on condition that, in case, but that:

If my mother were reconciled to me and to you I should, I think, be quite happy. (Thomas Hardy, *The Return of the Native*)
"You will never be in the best society *unless* you can stand on your heads," she kept saying to them. (Oscar Wilde, *The Devoted Friend*)

f) Conjuncții de scop sau finale
(Conjunctions of Purpose or Final Conjunctions)

(So) that, that, in order that, lest:

We must hurry *lest* we should be late for the opening speech.
Tell me the exact address *that* I may make no mistake.

g) Conjuncții consecutive
(Conjunctions of Result)

So that, that:

Harris said he felt such extraordinary fits of giddiness come over him at times, *that* he hardly knew what he was doing. (Jerome K. Jerome, *Three Men in a Boat*)
When Tess lit her lamp to get up in the morning, she found that the snow had come down the chimney, *so that* it lay on the floor and her shoes left traces when she moved about. (Th. Hardy, *Tess of the D'Urbervilles*)

h) Conjuncții concesive
(Conjunctions of Concession)

Although, though, however și *as* (urmate de adjectiv sau adverb), *whatever, even if, notwithstanding that:*

Though Roy was happy to be on the last stage home, he knew that he would be worried in a moment by the sight of a ruined farmhouse. (James Aldridge, *The Hunter*)
The rich miller never gave little Hans anything *though* he had a hundred sacks of flour stored away in his mill. (Oscar Wilde, *The Devoted Friend*)

i) Conjuncții comparative
(Conjunctions of Comparison)

As... as, not so... as, than, as if:

...at night she used to help him in his exercises and puzzle her little head over his lessons *as* eagerly *as* if she was herself going in the morning into the presence of the master. (W. M. Thackeray, *Vanity Fair*)
I believe my face looked *as* bewildered *as* yours did... (A. Conan Doyle, *The "Gloria Scott"*)

j) Conjuncții subiective
(Conjunctions Introducing Subject Clauses)

That, if, whether:

He knows a good thing, he knows a safe thing, and his grip on property — it doesn't matter *whether* it is wives, houses, money or reputation — is his hall-mark. (J. Galsworthy, *The Man of Property*)
Whether he will succeed or not is hard to say.
That he will do his utmost is quite certain.

k) Conjuncții predicative
(Conjunctions Introducing Predicative Clauses)

That, if, whether, as if:

The question is *whether* he will come at all.
The trouble is *that* he *won't be able to come.*

l) Conjuncţii completive
(Conjunctions Introducing Object Clauses)

That, if, whether, how, where, when, why:

Every year, as he looked at this remnant of the old Andrews' farm, Roy wondered *if* Andy Andrews had returned to Saint Helen to upset his life. (James Aldridge, *The Hunter*)
Sean was thinking *how* long he could manage to stay here. (Sean O'Casey, *Drums Under the Windows*)
The doctor muttered *that* he was tired after a long way... *(Ibid.)*
I can't tell *when* he will be back.

Andreea GHEORGHIȚOIU

Interjecția. pp.123-129.

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

INTERJECŢIA
(The Interjection)

Generalităţi. Interjecţia este o parte de vorbire neflexibilă, care exprimă — fără a le denumi — sentimente şi manifestări de voinţă sau imită diferite sunete şi zgomote din lumea înconjurătoare.

> He laughed shyly. "*Well*, I'm here anyway," he said. "*Whew*," he said, "I'm glad that's over, Thomas." (Graham Greene, *The Quiet American*)
> "*Come on*, old Badger!" shouted the Rat. (Kenneth Grahame, *The Wind in the Willows*)
> "*Sh-sh* pray, Phil. He may have heard you. (G. B. Shaw, *You Never Can Tell*)
> He breathed short, his face wore a placid satisfied expression, and at intervals he faintly murmured "*Poop-poop?*" (Kenneth Grahame, *The Wind in the Willows*)

Cuvintele scrise cursiv în fragmentele de mai sus sînt interjecţii. *Well* exprimă sentimentul de nesiguranţă şi încurcătură pe care-l încearcă vorbitorul. *Whew* exprimă uşurarea. Interjecţia cu nuanţă imperativă *come on*, ca şi interjecţia *Sh-sh*, sînt manifestări ale voinţei vorbitorului; prima exprimă un îndemn, a doua o rugăminte. Interjecţia *poop-poop* imită zgomotul unui automobil în mers.

Observaţii. Interjecţia este un cuvînt greu de clasificat. S-a pus adeseori problema dacă este parte de vorbire, parte de propoziţie sau nici una, nici alta.

Fără îndoială că interjecţia este o parte de vorbire, de vreme ce în structura ei intră sunete separate sau combinaţii de sunete, care exprimă sau „semnalează" un anumit conţinut; totuşi, spre deosebire de părţile de vorbire propriu zise, interjecţia prezintă uneori combinaţii de sunete sau sunete izolate care nu intră în compunerea altor cuvinte (*pshaw, ugh, pah, oh, whew* etc.); de asemenea, ea nu denumeşte obiecte, însuşiri, acţiuni etc. şi „nu este aptă să exprime deplin starea fizică sau psihică a vorbitorului." [1]

În exemplul:

> *Why*, Fanny! How good to see you, and how lovely you look! (R. Aldington, *Death of a Hero*)

---

[1] v. I. Iordan. *Limba romînă contemporană*, 1956, Morfologia, cap. III, Interjecţia, p. 489.

interjecția *why*, luată separat, nu exprimă suficient de clar starea de spirit a vorbitorului. Este nevoie și de propoziția exclamativă care urmează, pentru a înțelege că *why* exprimă o surpriză plăcută.[1]

Mai mult, spre deosebire de cuvîntul propriu-zis, care nu are o intonație specifică, interjecția se caracterizează printr-o intonație specială.

Interjecția nu este un element sintactic, nu este o parte de propoziție. Ea nu exprimă un raport între noțiuni, nu se leagă sintactic cu nici una din părțile de vorbire.

I. R. Galperin[2] arată că în anumite cazuri interjecția face parte integrantă dintr-o propoziție, dîndu-i un anumit colorit stilistic. Astfel, în exemplul:

> "*Why*, I don't know that Brooks understands much about it at present," replied Mr. Murdstone; "but he is not generally favourable, I believe." (Ch. Dickens, *David Copperfield*)

interjecția *why* împrumută întregii propoziții o nuanță de indiferență și desconsiderație.

De asemenea, în exemplul:

> *Alas!* with human nature what it is, the love-lives of most people will always alternate between brief periods of happiness and long periods of suffering. (R. Aldington, *Death of a Hero)*

interjecția *alas* dă frazei o nuanță de părere de rău, de regret.

CLASIFICAREA INTERJECȚIILOR
(Classification of Interjections)

Generalități. Interjecțiile pot fi clasificate:

1) după *formă:*
   — din punct de vedere al compunerii;
   — din punct de vedere al derivării;
2) după conținut.

Notă. Din punctul de vedere al vechimii apariției lor în limbă, al originii lor, interjecțiile se subîmpart în *primare* și *secundare.*[3]

Interjecțiile primare, sînt simple expresii neorganizate sub raport lingvistic ale senzațiilor și sentimentelor noastre. Ele sînt foarte vechi și constituie rămășițe ale unei trepte anterioare vorbirii articulate. Ele reproduc sunete pe care le facem în mod involuntar, cînd sîntem sub imperiul unor emoții puternice.

Cele mai frecvente sînt: *ah, eh, oh, sh, ugh, ha, humph, hem, hum, ho, oho, pshaw* etc.

---

[1] v. I. Iordan, *op. cit.*, p. 489.

[2] I. R. Galperin. *Ocerki po stilistike angliiskovo iazika*, Moskva, 1958, p. 148.

[3] Această clasificare este făcută după Wolfgang Zimmer, *Die neuenglischen Interjektionen*, în "Zeitschrift fur Anglistik und Amerikanistik" nr. 3/1957, p. 246. L. R. Galperin, *Ocerki po Stilistike Angliiskovo Iazika*, Moskva, 1958 (cap. Leksikofrazeologhiceskie stilisticeskie sredstva, p. 146) și I. Iordan., *Limba romînă contemporană*, 1956 (cap. 13, Interjecția, p. 490 adoptă clasificări asemănătoare. Aceeași clasificare e adoptată și de Henry Sweet, *A New English Grammar, Logical and Historical*, Oxford, 1955 (Interjections §§ 436 și 437, p. 152.)

Interjecţiile secundare s-au format mai tîrziu, din alte cuvinte cu funcţiuni morfologice diferite; mai ales prin schimbarea funcţiunii gramaticale, un număr de substantive (*fiddlesticks, rot, stuff* etc.) verbe (*dash, curse, hear, bother* etc.), adjective (*dear, gracious* etc,) adverbe (*rather, now, how, indeed* etc.) şi pronume (*Ah me! You!*) au început a fi folosite şi ca interjecţii.

Numărul interjecţiilor secundare a întrecut cu mult pe cel al interjecţiilor primare. În afară de cuvintele şi combinaţiile de cuvinte care şi-au pierdut valoarea semantică iniţială şi sînt folosite în mod frecvent ca interjecţii (*Good gracious! My! My aunt! Bless me! Say! Dear! Goodness! Heavens! Rot!* etc.), numeroase alte cuvinte pot deveni intonaţia într-un context dat. Astfel, adjective ca *terrible* sau *preposterous*, folosite cu intonaţia corespunzătoare prin care vorbitorul exprimă o anumită reacţie faţă de cele auzite, se transformă în interjecţii.

A. *CLASIFICAREA INTERJECŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL COMPUNERII*

Din punctul de vedere al compunerii, interjecţiile se pot împărţi în:
a) interjecţii simple,
b) interjecţii compuse,
c) interjecţii cu structură de propoziţii (locuţiuni).

1. INTERJECŢII SIMPLE
(Simple Interjections)

Interjecţiile simple sînt formate dintr-un singur cuvînt: *ah! oh! sh! pooh! pah! tut! lo! phew! mercy! look! here! rot! stuff! there!* etc.

Tot din această categorie fac parte interjecţii aparent simple, dar care s-au format prin unirea altor cuvinte. Astfel: *alas* provine din *ha* (o chemare) şi *las, lasse* („obosit" în limba franceză); *blimey* provine din *blind me, lummy* din (Lord) *love me, aha* din *ah!* + *ha!*

2. INTERJECŢII COMPUSE
(Compound interjections)

Interjecţiile compuse sînt formate dintr-un grup de două sau mai multe cuvinte, care însă nu formează o propoziţie: *All right! Good Lord! By George! My eye! Now, then! Dear me! Well, I never! Oh my! By Heaven! For shame!* etc.

3. INTERJECŢII CU STRUCTURĂ DE PROPOZIŢII
(Sentence-like Interjections)

Interjecţiile cu structură de propoziţii (locuţiuni) sînt compuse dintr-un verb sau din mai multe cuvinte din care unul este un verb predicativ. Verbul este adesea folosit la modul imperativ: *I say! You bet! I'm blowed! Darn it! Go to blazes! Blast it! There you are! That's that! Hear! Hear! Look! Look here!*

B. *CLASIFICAREA INTERJECŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL DERIVĂRII*

INTERJECŢII FORMATE PRIN CONVERSIUNE

Interjecţiile pot deriva din:

1) substantive: *damnation! nonsense! stuff! rubbish! goodness! My hat! My eye! Scott!* etc.

2) verbe: *Bother! Please! Come! Hear, hear! See!* etc.

3) adjective: *Dear! My! Gracious! Terrible! Preposterous!*

4) adverbe: *Rather! Indeed! Now! Well! There! Why! Even so! No! How now!* etc.

5) pronume: *You! Ah me! (me* din *Ah me!* devine interjecţie)

C. *CLASIFICAREA INTERJECŢIILOR DIN PUNCTUL DE VEDERE AL CONŢINUTULUI*

Din punctul de vedere al conţinutului, interjecţiile se împart în trei categorii [1], după cum exprimă:

1) o stare sufletească, o emoţie;
2) manifestarea unei voinţe sau a unei dorinţe;
3) imitarea unor sunete sau zgomote din natură.

1 INTERJECŢII CARE EXPRIMĂ O STARE SUFLETEASCĂ (Emotional Interjections)

Interjecţiile pot exprima cele mai diferite stări sufleteşti:

— surpriză: *Ah! Bless me! I'm blowed! Cripes! By George! Why!*
"A major! *Bless me!*" (G. B. Shaw, *Arms and the Man)*
"*Blow me!* It's her voice." (G. B. Shaw, *Major Barbara)*
"*Why!* You've been crying. (G. B. Shaw, *The Devil's Disciple)*
— bucurie: *aha! bless you! hey day! hoorray!*

Suddenly the Rat cried "*Hooray!*" and then, "Hooray-oo-ray-oo-ray—ooo-ray!" and fell to executing a feeble jig in the snow. (Kenneth Grahame, *The Wind in the Willows)*

[1] v. *Limba romînă*, Ed. Acad. R.P.R., 1956, Interjecţia, p. 183.

— mirare: *ah! eh! my eye! blimey! phew!:*
"What! Who is he? (Looking at the face.) *Phew!* One of ours!" (J. Galsworthy, *Escape)*

— nemulțumire, supărare, indignare: *bother! damn it! alack! hem! Oh dear! Alas! What!:*
"*Damn!* Stubbed my toe!" (J. Galsworthy, *Escape)*
"*O dear! O dear!*", cried the Rat in despair at his obtuseness. (Kenneth Grahame, *The Wind in the Willows)*
"*Damnation!* How dare you?" (G. B. Shaw, *Arms and the Man)*
What! Is she coming here? (G. B. Shaw, *The Devil's Disciple)*

— admirație: *Hear, hear! My! Oh my!:*
"Hear, hear! — hear, hear!" (J. Galsworthy, *Strife)*
"*My!* Don't they look nice!" (J. Galsworthy, *Escape)*

— dispreț: *psha! fie! humph! ugh! piffle! no! stuff! rot!* etc.
"*Oh! piffle!* How absurd you are, George, to believe a newspaper sensation!" (R. Aldington, *Death of a Hero*)
Psha! The courage to rage and kill is cheap. (G. B. Shaw, *Arms and the Man*)
RAINA (contemptuously). *No! (Ibid.)*

— dezgust: *ugh! fie! shame! no!:*
Ugh! But I don't believe the first man is a coward. (G. B. Shaw, *Arms and the Man*)
Fie, captain! (J. Galsworthy, *Escape*)

Observații. Aceeași interjecție (mai ales dintre cele primare) poate exprima sentimentele cele mai diferite. Aceasta se explică prin conținutul neprecis al interjecțiilor, care sugerează numai o stare sufletească, fără a o denumi.

Astfel, interjecția *ah* poate sugera:
— grijă: Ah, how late it is, and the child isn't bedded yet!
— protest: Ah, but you see, that won't do!
— interes: Ah, then the thing is possible!
— satisfacție: Ah, that's what I want. A decent cup of tea!
— bucurie: Ah! How good you've come!
— tandrețe: Ah, mother's precious baby!
— admirație: Ah, charming!
— înțelegere: Ah, I see!
— frică: Ah, the dog is mad!
— regret: Too late! Ah!
— durere fizică: Ah! How sore it is!
— încurcătură: Er — ah — this is an excellent cigar...
— milă: Ah! dearest! You've sprained your ankle.
— supărare, indignare: Ah! How can you do such a thing!

2. INTERJECŢII CARE EXPRIMĂ DORINŢA SAU VOINŢA
(Interjections Expressing Volition or Imperative Interjections)

Aceste interjecţii pot exprima:
— un îndemn: *Come on! Wo! Gee!* etc.
— o poruncă: *hush! sh! whist! stop! Wo! Woa! Behold! Never mind! Now then!*
— o rugăminte: *oh! sh! hush! tsst!*
— aprobarea: *All right! O.K., Righto! bravo! I daresay! Quite! That's it!*
"I advise you to say nothing until she asks you."
"*All right*, darling, if you think so." (R. Aldington, *Death of a Hero*)
— o chemare: *ahoy! hello! hullo! hi! here! hoy! Look here!*
"*Come on*, old Badger!" shouted the Rat. (Kenneth Grahame, *The Wind in the Willows*)
"*Never mind* her!". (G. B. Shaw, *Candida*)
Now then, now then! that'll do, Jim. (J. Galsworthy, *Escape*)
"*Hi!* Toad!" they cried. "Come and bear a hand, can't you!" (Kenneth Grahame, *The Wind in the Willows*)

3. ONOMATOPEE, CUVINTE IMITATIVE
(Interjections Expressing Imitation)

Onomatopeele imită diferite sunete şi zgomote din natură sau strigătul animalelor şi păsărilor.

Astfel: *bang* imită sunetul unui foc de armă: *crash*, zgomotul produs de un obiect greu în cădere; *pop*, zgomotul produs de o pocnitură; *baa* imită behăitul oilor; *bow-wow*, lătratul cîinilor; *cock-a-doodle-doo*, cîntecul cocoşului; *moo* imită mugetul vacii; *coo* imită gunguritul porumbeilor etc.

O a patra categorie cuprinde simple „expletive" (Expletives), care au pierdut orice valoare semantică şi apar destul de frecvent în limba vorbită: *ah, er, oh, there, well, why, I say* etc.:

"The *er — er — er* (suddenly waking up), I have lost the thread of these remarks." (G. B. Shaw, *The Doctor's Dilemma*)
Well, there is nothing else to be said about it!

Edith ILOVICI

Afixația. pp. 129-147

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS
Editura pentru Literatură Contemporană

AFIXAȚIA
(Affixation)

Prin afixație în sensul restrîns al cuvîntului se înțelege procesul de formare a unor cuvinte noi prin adăugarea de prefixe și sufixe.

Pierderea aproape totală a vechilor sale desinențe a făcut ca limba engleză să folosească în foarte mare măsură *prefixe* și *sufixe*.

La origine, prefixele și sufixele sînt de cele mai multe ori prepoziții, conjuncții, adjective, adverbe, numerale etc., care, unite cu alte părți de vorbire, dar mai ales cu verbe și substantive, dau naștere unor cuvinte noi, cu caloare lexicală nouă.

Afixele (Lat.: ad + fixus) folosite înaintea temei se numesc *prefixe;* cele folosite după teme, *sufixe*. Spre exemplu:

Prefixe	Sufixe
ground — *under*ground	real — real*ize* — real*ity* —
live — *out*live	— real*ism* — real*ization* —
	— real*ist* — real*istic*.

Numeroase cuvinte conțin atît prefixe cît și sufixe, de exemplu:

*un*reason*ableness*.

Sufixele servesc adesea atît la schimbarea categoriei gramaticale (sufixe lexico-gramaticale) cît și la formarea unor cuvinte noi:

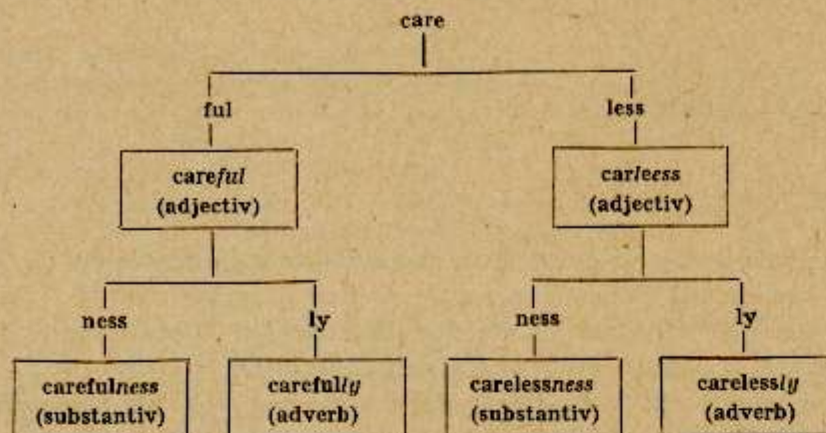
economy	— *economic(al)*	(adjectiv)
character	— *characterize*	(verb)
event	— *eventful*	(adjectiv)

Din verbe se obțin substantive, adjective, iar din adjective se obțin substantive, adverbe etc.

9 — c. 877

SCHEMA DE FORMARE, CU AJUTORUL SUFIXELOR, A DERIVATEOR DE LA TEMA "CARE"

Prefixele nu îndeplinesc decît foarte rar această funcţiune gramaticală *(force — enforce; large — enlarge)*, ele avînd de cele mai multe ori rolul de a schimba înţelesul cuvîntului:

prefix	temă	sufix	categorie gramaticală
pro	'duce		verb
pro	'duc	er	substantiv
pro	'duc	ible	adjectiv
pro	'duct	ion	substantiv
pro	'duct	ive	adjectiv
pro	'duct	ivity	substantiv
re pro	'duc	er	substantiv
re pro	'duct	ive	adjectiv
re pro	'duct	ion	substantiv

Derivarea urmează reguli care se aplică în general la un grup mare de cuvinte, cărora le modifică funcţiunea şi sensul în acelaşi fel. Astfel, sufixul *-er, -or* în cuvintele de tipul *reader, writer* poate forma de la aproape orice verb numele celui care îndeplineşte acţiunea (nume de agent): *worker* (to work), *teacher* (to teach), *director* (to direct); sufixul — *ism* adăugat la un adjectiv formează un substantiv abstract desemnînd un sistem *(socialism, materialism)*, o stare, condiţie *(heroism)*, o particularitate, în special de limbă *(archaism, colloquialism)*.

După circulaţia şi folosirea lor efectivă, *sufixele* din limba engleză modernă se împart în următoarele două categorii:

1. **Sufixe vii, productive:** cu ajutorul acestora limba engleză contemporană continuă formarea de cuvinte noi, de exemplu sufixul adjectival *-able (comparable, attainable, changeable)*; substantival *-ment* (agreement, improvement, settlement); sufixul verbal *-ate (illustrate, populate, indicate)*.

Numărul sufixelor productive în limba engleză contemporană este relativ mic.

2. **Sufixe neproductive**: sufixele neproductive sînt acelea cu ajutorul cărora limba engleză contemporană nu mai formează cuvinte noi: sufixul adjectival *-ful (beautiful, peaceful)*, sufixul substantival *-en (chicken, kitten)* etc.

Unele sufixe provin din cuvinte independente, care în decursul timpului şi-au pierdut vechea lor semnificaţie şi nu se mai folosesc:

— *hood*, care a înlocuit pe *head* şi s-a generalizat în exprimarea condiţiei şi calităţii: *motherhood, manhood, maidenhood;*

— *ship* (care în germana veche însemna „formă") este folosit în mare măsură pentru a arăta nume de abstracţiuni, titluri, oficii, capacitate, stare, activitate etc.: *leadership, hardship, lordship, studentship, friendship, apprenticeship;*

— *ward* exprimă direcţia, şi este folosit pentru formarea unor adverbe, ca: *southward, homeward, upward, downward* etc.

I. M. Meiklejohn, precum şi J. C. Nesfield, [1] împart prefixele în *separabile* şi *inseparabile*:

1. *Prefixele inseparabile* sînt cele care nu au înţeles de sine stătător şi nu pot fi folosite fără un alt cuvînt, ca, de exemplu: *a-, be-, for-, mis-, fore-, th-, un-, with-*;

2. *Prefixele separabile* pot fi întrebuinţate, şi sînt întrebuinţate şi independent: *after-, all-, pro-, in-, of-, off-, on-, out-, over-, through-* sau *thorough-, under-, up-*.

I. PREFIXE

A. *PREFIXE GERMANICE*

a- (engleza veche "an" = pe), cu sensul de:
1) pe, în, la: *astern, afield, ashore, aboard, abed;*
2) din, de la: *away, awake;*
3) intensificare: *arise, arouse* (cu verbe de mişcare).

be- (provenit din engleza veche, prepoziţia *be* = *by* în engleza modernă) formează:

1) verbe cu sens intensificat din alte verbe tranzitive: *bescribble, beseech, besprinkle, beslap;*
2) verbe „intensive" (Intensive Verbs) din alte verbe cu înţeles de acţiune completă, intensă, excesivă, adesea implicînd ridicolul: *bewitch, bepity, besmear, bedazzle, bedaub;*
3) verbe denominative (din substantive sau adjective) cu înţelesul de „a numi", „a preface": *befriend, benumb, betroth, belady, berascal;*

[1] I. M. Meiklejohn, *A New Grammar of the English Tongue*, ed. 28. J. C. Nesfield *Outline of English Grammar*, London, 1927.

9*

4) verbe tranzitive din verbe intranzitive: *belie, bemoan, beweep, bespeak*;
5) verbe tranzitive cu implicaţia „a umple", „a acoperi cu", „a trata cu": *bedew, besnow, bejewel* (de multe ori cu o nuanţă de exces sau ridicol);
6) substantive: *behalf, behest, bequest, byname, bypath, byword.*

Acelaşi prefix face parte integrantă din prepoziţii sau adverbe, ca: *before, besides.*

for- (E.V. "for" = off, away), cu înţeles de intensificare, ca în: *forlorn, forbear, fordone, forswear,* sau cu înţeles negativ: *forgo* (scris în mod greşit *forego*), *forbid, forsake.*

fore- (E.V. "fore" = înainte) ca în: *forebode, forecast, foretell, foresee, forefather, forefront.*

in- (E.V. "in" = în): *income, indeed, inside, insight, inward, inland.*

mis- (germanic: mis-; lat.: minus; franc.: mes-, mé-;), adeseori, adăugat la verbe, participii şi adjective cu putere adverbială, cu înţeles depreciator, nefavorabil: *mishap, misdeed, mistrust, mistake, mislead, misunderstand.*

Cînd prefixul *mis-* este adăugat la substantive verbale sau la alte substantive, el capătă putere atributivă: *misbehaviour, misprint, misdeed, misfortune.*

mis- poate, de asemenea, să intensifice înţelesuri nefavorabile: *misdoubt, misgivings.*

ne- (prefix de negaţie): *nor, neither, nay, never, none.*

of- off- (două forme ale aceluiaşi cuvînt), ca: *offspring, offshoot, offset, offal.*

on- (E.V. "on-", "an-" = pe, asupra): *onslaught, onset, onto, onward, onlooker.*

out- (E.V. "ut" — adverb = din, peste) implică şi superioritatea: *outlet, outcome, outcast, outpast, outdo, outshire, outbreak.*

Prefixul *out-* schimbă unele verbe din intranzitive în tranzitive: *outlive, outshine, outgrow, outdo.*

out- este reprezentat şi de forma *ut-*, ca: *utter, utmost.*

over- (E.V. "ofer" — adverb, la comparativ = deasupra, peste):
— cu substantive: *overcoat, overflow, overhand;*
— cu adjective: *overbold, overmerry, overproud;*
— cu verbe: *overdo, overthrow, overspread, overlook, overhear overwork.*

thorough- sau *through-* (E. V. "þurh" = prin): în *throughout, through-train, thoroughbred, thoroughfare.*

to- (E.V. "tō" — prepoziţie): *toward, together.*

twi- (E.V. "twi" = doi, dublu): dublu): *twilight, twin, twice.*

un- (E.V. "un-") arată:
1) o acţiune inversă: *unlock, untie, unscrew, untwist;*
2) negaţie: *unsophisticated, unseen, unrest, unsuitable, untidy.*

under- (E.V. "under" = sub, dedesubt): *undertake, undergo, under-secretary, underclothes, underground, undervalue.*

up- (E.V. "up", "upp" = în sus): *upright, upstart, uphold, upward, upbringing.*

with- (E.V. formă scurtă de la "wider" = împotriva, opus, către): folosit cu verbe: *withdraw, withstand, withhold.*

B. *PREFIXE ROMANICE*

a-, ab-, abs- (Lat. "a", "ab"; Franc. "a-" = de la, din): *to abuse, to avert, to absolve, to abstract, to abstain* (din franc.).

ad- (Lat. "ad" = la): *adhere.*
Prin asimilare fonetică apare şi sub formele: *a-, ac-, af,- ag-, al-, an-, ap-, ar-, as-, at-* etc., ca în următoarele verbe: *accept, adduce, affirm, aggrieve, allude, allure, annex, annihilate, appoint, arrange, appear, assure, attune, aspire, assert, attain.*

ambi- (Lat. "amb-" = pe ambele părţi): *ambiguous, ambidextrous, ambigenous.*

ante-, anti-, ant- (Lat. "ante" = înainte): *antecedent,anticipate, antique, anterior, antedated.*

bi-, bis-, (Lat. „bis"=doi, de două ori, dublu): *bisect, biennial, bimonthly, biweekly, biped, bicycle, binocular.*

circum-, circu-, (Lat. „circum" = în jur): *circumnavigate, circulate, circumference, circumstance, circuit.*

contra-, counter-, contro-, (Lat. „contra" = împotriva): *contradict, counteract, controvert, counterbalance, counterblow.*

Nota 1. În cuvintele *counterweigh, counterwork, counterblow* apare în combinaţie cu rădăcini engleze („hibrizi").
Nota 2. În *encounter* îl găsim schimbat în rădăcină.

com-, con-, co- (Lat. „cum" = împreună), care poate deveni prin asimilare *cog-, col-, cor-* etc.: *compete, college, collision, cognomen, contend, compound, counsel, correct, co-operation.*

Notă. *co-*, deşi este de origine latină, poate fi găsit în combinaţie cu alte cuvinte pur engleze, ca în: *co-worker, co-understanding.*

de- (Lat. „de" — prepoziţie) implică:
1) ideea adverbului „jos": *depend, depose, describe;*
2) separarea, îndepărtarea: *desist, depart;*
3) intensificarea: *derelict, denude, deliver;*

4) deteriorarea: *deform, degrade, destroy;*
5) ieşirea din (în special în verbe denominative): *decamp, debus, detrain.*

dis-, di-, dif- (Lat. „dis"; Franc. „dés-", „dé-"):
1) cu sens pur negativ: *dishonour, disease, displease, disbelieve, difficult, defy, differ* („s" devine „f");
2) schimbare, despărţire, desfacere: *dispel, disarm, disjoin, disclose, disenchant, disillusion, dismount, defer, divorce, delay;*
3) intensitate: *dissever, diminish.*

Notă. Formează hibrizi cu cuvinte de origine germanică: *disown.*

en-, em- (Fr. din Lat. „in-", „im-" = în (-"in, into"-):
1) cu substantive, *en-* are înţeles de „a pune în", „a vîrî", „a acoperi", „a înfăşura": *encage, enfold, enshroud, enwrap;*
2) cu substantive sau adjective, *en-* are sensul de „a face", „a schimba", „a preface": *enfeeble, enlarge;*
3) cu verbe, mai ales tranzitive, *en-* adaugă sensul de „în", în general contribuie la mai multă intensitate: *enclose, enlighten, enkindle, enliven.*

ex-, e- (cu formele *ex-, ef-,*) (Lat. „ex" — de la, afară din): *eject, example, elapse, exclude, expose, educe, effort.*

extra- (Lat. „extra" = situat în afara, peste): *extraordinary, extravagant, extramural, extraneous.*

in-, im-, se schimbă în *il-, im-, ir-, is-,* prin asimilare fonetică:
1) cu verbe cu înţeles de „în": *insert, impart, inject, impute, import, inhabit, invade, initiate;*
2) cu cuvinte cu înţeles negativ: *inactive, incapable, inconstance, infirm, illiterate, illegible, ignorance, inconvenient, incautious, impolite.*

Nota 1. *In-* în cuvintele de origine latinească apare în mod obişnuit ca *il-* înaintea lui „l", *ir-* înainte de „r": *illusion, illegal, irregular, irreverent* (prin asimilare fonetică).

Nota 2. În cuvinte de origine germanică, *in-* rămîne neschimbat, ca în *inland, inmate, inside.*

De multe ori, *in-* este dublatde prefixul germanic *un-* şi, din pricina ase mănării, întîlnim ci teodată cuvrinte ortografiate în două feluri: *incautious- uncautions; infequent- unfrequent.*

Notă. Prefixul *un-*, care înlocuieşte prefixul romanic *in-*, formează hibrizi cu rădăcinile latine: *unable, unapt, uncomfortable.*

inter- (Lat. prepoziţia „inter" = între, printre) formează:
1) verbe, substantive şi adjective care exprimă o acţiune sau o legătură reciprocă: *interchange, interact, interconvertible, interlink, interspace.*

Notă. Formează numeroşi hibrizi cu cuvinte de origine germanică: *interlock, interflow, intertwine* etc.

2) termeni ştiinţifici din diferite domenii: *interarticular, interdigital, interstellar, interstratified.*

mis- (Lat. „minus", Fr. veche „mes-" = fără): *mischance, mischief, miscreant.*

non,- ne- (Lat. „non" = nu; Fr. veche „non", „nom") sens de negaţie, mai puţin emfatic decît *in*-sau *un-: non-standard, non-stop, non-European, non-productive, non-resident.*

Cuvintele derivate cu prefixul *non-* sînt de multe ori despărţite prin liniuţă.

ob- prin asimilare fonetică capătă formele: *o-, oc-, of-, op-* (Lat.: „ob" = în calea, împotriva), ca in: *obstacle, object, occur, offer, oppress, oppose, ostensible, omit.*

per- (Fr. „par", *pel-* = prin): *permeate, pervade, perfect, pellucid, perform, permit, perhaps, perjure, pilgrim.*

Nota 1. *Pilgrim* provine din *peregrinus* = cel care cutreieră, străbate, „per agros" (prin cîmpii), prin intermediul cuvîntului italian *pellegrino.*

Nota. 2. *Perhaps* este un hibrid.

post- (Lat. „post" = după): *postscript, postpone, postdate.*

pre- (Lat. „prae" = a preceda): *predict, precaution, prevent, preoccupy, pretend.*

preter- (Lat. „praeter" = dincolo, trecut, mai mult decît): *preternatural, preterite, pretermit.*

pro-, por-, pur- (Lat.: „pro"; Franc.: „pour" = în locul, în faţa, pentru): *pronoun, produce, protrude, prologue, protest, portrait, prorector; purpose, purchase.*

re- (Lat.: „re-, red-") cu sensul de:
1) *înapoi* la poziţia sau starea iniţială: *retrace, recede, recover, rebel;*
2) *din nou*, întrebuinţat în special pentru a forma cuvinte cu sensul de repetiţie sau revenire la o stare iniţială: *repeat, reiterate, renew, rehabilitate, readmit, refer, refill.*

Inserarea unei liniuţe schimbă sensul cuvîntului, modificîndu-i în acelaşi timp şi pronunţarea. Cuvîntul capătă două accente principale (unul pe prefix şi altul pe cuvînt). De asemenea vocala din *re-* se lungeşte ('ri:)reappear ('ri: ə'piə) *recover — re-cover; recollet — re-collect; reform — re-form; rejoin — re-join.*

Nota 1. Prefixul *re-* este mult schimbat în *rally* (re-ally), în *ransom* (o formă prescurtată franceză a cuvîntului "redemption") şi în *runagate* (vagabond).

Nota 2. Se combină cu rădăcini engleze pentru a forma hibrizi: *relay, reset, recall, refill.*

retro- (Lat. „retro" = înapoi): *retrospect, retrograde, retrocession.*

N o t ă. Este disimulat în *rear-guard* (franc. veche "arrieregarde").

se-, sed- (Lat. „se", franc. „sé-" = aparte, la o parte, separat): *secret, secure, separate, seduce, seclude, secede.*

sub- (Lat.: „sub-", franc. „sous" = sub) cu formele: *suc-, suf-, sud-, sup-, sum-, sur-, sus-* prin asimilare fonetică, ca în *subterranean, subsoil, subject, succeed, support, suspect, surrogate, subtract, summons, suffer, suggest, suspend.*

Cuvintele derivate cu prefixul *sub-* pot fi împărţite după următoarele înţelesuri:

a) „sub": *surrender, suspend, submarine, suppose, subterraneous;*

b) „puţin", „abia": *sub-acid, sub-tropical;*

c) de rang inferior: *sub-judge, sub-committee, subdivision*

N o t a 1. *sub-* este disimulat în *sojourn* (din franc.veche „sojourner") şi în *sudden* (din lat. „subitaneus").

N o t a 2. Se combină cu rădăcini engleze pentru a forma hibrizii: *sublet, sub-worker, sub-kingdom* etc.

subter- (Lat.: „subter" = sub, dedesubt): *subterfuge.*

super- (Lat.: „super" = peste, deasupra; franc. „sur"): *supervisor, superabundance, surmount, superfluous, surface, survive.*

N o t ă. Acelaşi prefix apare şi în *sovereign* (pe care Milton îl scrie *sovran* din latinul „*superanus*").

rans- (Lat.: „trans" = de-a curmezişul, peste, dincolo de): *transatlantic, transit, translate, transalpine, transport, transgress, traverse, transform, transmit.*

trans- este disimulat în: *treason* (forma franceză „trahison", din lat., „traditio" şi *traitor* (trans + dare) din aceeaşi rădăcină latină; *-trance, entrance* (din lat. „transitus" = trecere peste); *trestle* din diminutivul latin „transtillum" = o mică scîndură transversală (cross-beam).

ultra- (Lat.: „ultra" = peste, excesiv, extrem), ca în: *ultra-marine, ultramundane, Ultra-Radical, Ultra-Liberal.*

În *outrage* (franc.veche: „oultrage") prefixul este disimulat.

vice-, vis- (Lat. *vice* = în locul): *vice-roy, vis-count, viscount, vicar, vice-chancellor, vice-president.*

C. *PREFIXE GRECEŞTI*

an-, a- (fără, nu): *anecdote, apathy, atheism, agnostic, anomalous, anarchy.*

ana- (sus, din nou, înapoi): *anatomy, analysis, anachronism, analogy.*

amphi-	(ambii, pe ambele părţi, împrejur): *amphibious, amphitheatre.*
anti-, ant-	(impotriva): *antidote, antipathy, antipodes, antarctic, antagonist.*
arch-, archi-,	(principal, superior, prim): *architect, archbishop, archetype.*
auto- *arche*	(propriu, singur), uneori *auth-: autobiography, autograph, autotype, automatic, authentic, autocar.*
di-, dis-	(de două ori): *dilemma, diphthong, distich, digraph, disyllable.*
dia-	(prin, de-a curmezişul): *diameter, diagram, diagonal, dialogue, diagnostic, diaphragm.*
dys-	(cu sens negativ — bolnav, boală): *dysentery, dyspepsia, dyspeptic* (în contrast cu *eupeptic).*
ec-	(afară din): *eccentric, ecstasy.*
en-	(în), care devine *el-* înaintea lui "l": *enthusiasm, emphasis, encyclical, encomium, ellipse, ellipsis.*
epi,- eph-	(pe la, lingă): *epitaph, ephemeral, episode, epiphany, epithet.*
eu-,	(cu sens pozitiv, bine): *euphony, eulogy.*
hemi-	(jumătate): *hemisphere, hemicycle.*
hyper-	(peste, mai mult de, dincolo de): *hyperacid, hyperbole, hypermeter.*
hypo-, hyph-	(sub): *hypocrisy, hypothenuse, hypodermic, hyphen*
meta-	devine *meth-, met-* înainte de o vocală şi de "h" (între, cu, după), ca în: *metaphor, metamorphosis, metonymy, method.*
mono-, mon-	(singur): *monogram, monologue, monolith, monopoly, monarchy, monography.*
pan-, panto-	(tot): *pantheist, panorama, panoply.*
para-, par-	(lingă, alături): *paradox, parallel, parenthesis, parody, parasite.*
peri-	(în jur): *perimeter, period, pericardium, periphrasis, periphery.*
pro-	(înainte): *prologue, proboscis, problem, programme.*
syn-	(cu, împreună) devine uneori *syl-, sym-* şi *sy-: synthesis, syllable, symbol, sympathy, syntax, system.*
tri-	(de trei ori): *tripod, trisyllable, tricycle, triangular.*

D. *LISTA DERIVATELOR* *CU ELEMENTE LATINE SAU GRECEŞTI DESEMNÎND NUMĂRUL*

semi- ((jumătate)	—	semicircle, semiannually
uni- (unu)	—	uniform, unilateral
bi- (doi)	—	biceps, bicuspid
tri- (trei)	—	triangle, triple
quadr-quadri- (patru)	—	quadruple, quadrant, quadrilateral
quinque- (cinci)	—	quinquagenarian
sex- (şase)	—	sexennial, sextet(te)
sept- (şapte)	—	September
oct- (opt)	—	October, octavo
nona- (nouă)	—	nonagon, nonagenarian
dec- (zece)	—	December, decimal

poly- (mulți, multe) — polygon, polychromatic
centi- (o sută) — centigrade, centimeter, centipede
milli- (o mie) — millenium, millipede
multi- (mulți, multe) — multitude, multiple
hemi- (jumătate) — hemisphere, hemicycle
mono-, mon- (unu) — monocle, monograph
di- (doi) — diphtong, dioxide
tetra- (patru) — tetrameter
penta- (cinci) — pentagon, pentameter
hexa- (șase) — hexameter
hecto- (o sută) — hectolitre, hectometer.

REPARTIZAREA PRINCIPALELOR PREFIXE PE SENSURI

a) *Prefixe arătînd desfacerea unui lucru făcut:*

GERMANICE *un-* : *unbolt, untie, unlock, unfold.*
ROMANICE *dis-* : *dismount, disarm, disappear, disclose, disembark.*
de- : *deodorize, deplate, decamp, dethrone.*

b) *Prefixe arătînd o negație.*

GERMANICE *un-* : *unhappy, unsafe, unready, uncertain, unselfish.*
n- : *none, never, nor, neither.*
ROMANICE *ne-,*
neg-,
non- : *neuter, neglect, nonsense.*
dis-,
di- : *discontented, difficult, diffident, disagree.*
in- : *inhuman, irrational, immoral, ignoble, illegible.*
ab- : *abnormal.*
GRECEȘTI *a-, an-* : *apathy, anarchy.*

c) *Prefixe avînd un înțeles pozitiv, favorabil:*

GERMANICE *well-* : *welfare, welcome, wellbred.*
ROMANICE *bene* : *benevolent, benefit, benignant, benison.*
GRECEȘTI *eu-,* : *euphony.*

d) *Prefixe avînd un înțeles negativ, nefavorabil:*

GERMANICE *mis-* (de la *miss*): *misdeed, mistake, mishap.*
ROMANICE *male-*
mal- : *male-factor, malignant, maltreat.*
mis- : (de la *minus*): *miscarry, misuse, misfortune.*
GRECEȘTI *dys* : *dysentery, dyspepsia.*

II. SUFIXE

1. SUFIXE SUBSTANTIVALE GERMANICE

a. Sufixe productive

-er, -ar, -or (forme moderne provenite din *-ere* în engleza veche).
Poate desemna:
1) agentul, pe cel care înfăptuieşte o acţiune sau care este chemat să o îndeplinească: *doer, speaker, lawyer, director, driver, writer.*
2) locuitorul unei regiuni, ţări, localităţi: *islander, Londoner, villager.*
3) o valoare (specificată de un număr): *fiver.*
4) maşina sau instrumentul: *washer, radiator.*

Notă. Sub influenţa francezei normande apare un *i* sau *y* înaintea literei „r", ca în: *collier* (de la coal), *lawyer, glazier* (de la glass).

-ful arată conţinutul, cantitatea conţinută: *mouthful, handful, cupful.*

-ing (corespunde lui *-ing, -ung* în E.V.). Indică:
1) acţiune; faptul sau capacitatea de a îndeplini acţiunea indicată de verb: *building, firing, tidings.*
2) material pentru . . .: *bedding, footing, shirting.*
3) apare în nume proprii: *Harding, Reading.*
4) nume de animale: *herring, whiting.*
5) nume de monete: *shilling, farthing.*

-ness (corespunde sufixelor *-nyss, -nys, -nis, -nes* în E.V.).
Arată starea, condiţia calitatea şi formează cuvinte abstracte: *blackness, bitterness, forgiveness, kindness.*

Notă. Acest sufix englez se combină cu uşurinţă cu rădăcini străine, ca în: *acuteness, commodiousness, gracefulness, remoteness, selfconceitedness.*

b. Sufixe neproductive

-craft (pricepere, artă) ca în: *leechcraft* (pentru „medicină"), *woodcraft, witchcraft, rimecraft* (cuvînt vechi pentru „aritmetică").

-el, -le, -l (E.V. *-el): hovel, bundle, freckle, girl, beadle* (de la *beoden* — a ruga), *settle* şi *saddle* (seat), *bundle* (bind), *nail, sail.*

-en (diminutiv), ca în: *chicken, kitten, maiden.*

-en sufix indicînd genul feminin, mai puţin frecvent, a supravieţuit numai în forme ca *vixen* (E.V.) *fixen*, germ.: Füchsin

— vulpoaică), *chicken* (cock), *kitten* (cat), *maiden* (cu nuanță diminutivă). Adăugarea unei silabe are tendința de a modifica vocala precedentă, ca în *kitchen* (de la "cook").

-head (necunoscut în engleza veche; în gotică *haidus* — mod, manieră; în vechea germană *-heit*, iar în engleza medie: *-hêde*, *-hêd)*, cu vremea a căpătat dubletul:

-hood care a dat două serii de derivate:

goodhead și *goodhood*
maidenhead și *maidenhood*

cu înțelesuri cu totul distincte.

În cele din urmă, *-hood* a înlocuit pe *-head* și s-a generalizat în exprimarea *condiției* și *calității*, formînd substantive abstracte și colective: *manhood*, *childhood*, *wifehood*, *girlhood*, *brotherhood*.

Sufixele *-ling* și *-kin* nu mai sînt productive în engleza modernă, fiind în special folosite la formarea diminutivelor (puțin frecvente în limba engleză). Amîndouă sînt de origine scandinavă; sînt foarte sugestive prin însăși existența vocalei „i", care redă noțiunea de mic, delicat.*

-kin: *firkin* (de la "four"), *napkin*, *bumpkin*, *kilderkin*, *lambkin*. Se găsește de asemenea în nume proprii, ca în: *Dawkins*, *Hawkins*, *Gawkins*, *Willekin*, *Jenkin*, *Perkin*, nume proprii diminutivale (Ionică, Petrică etc.), ajunse apoi și nume de familie.

-ling *darling*, *nursling*, *duckling*, *squireling*, *youngling*, *gosling*, *hireling*, *lordling*, *drayling*, *yearling*, *underling*, *starveling*, *weakling*, *codling*.

Nota 1: A nu se confunda cu sufixul adverbial *-ling* din *darkling*, *sideling*.

Nota 2: Oricare dintre aceste diminutive are tendința de a deveni depreciator: *groundling*, *underling*, *wordling*, *hireling*.

Nota 3: În unele cuvinte, *-ing* s-a transformat în *-y* sau *-ie*, ca în *Billy*, *Betty*, *Johnnie*.

-lock (E.V. *lâc*, = acțiune, procedeu), care devine *-ledge* în *knowledge*. Există în cuvîntul *wedlock*.

Acesta nu trebuie confundat cu *-lock* sau *-lick* care apare în denumirile plantelor și provine din *leac* în engleza veche, existent în cuvinte ca: *hemlock*, *charlock* și *garlick*.

-m sau *-om* formează substantive din verbe, ca în:

bloom (de la blow)	*qualm* (de la quell)
gleam (de la glow)	*seam* (de la saw)
	team (de la tow)

Notă. Acest sufix se unește cu cuvîntul normando francez *réal* (royal) pentru a forma hibridul *realm*.

-*nd* (terminaţia participiului prezent în engleza veche) se găseşte în *friend* (the loving one), *errand*, *fiend* (the hating one)

-*ock* (diminutiv = mic): *hillock*, *bullock*, *ruddock* (red-breast), *paddock*.

Nota 1: În *hawk* (cel care prinde, de la "have") acest sufix este disimulat.

Nota 2: Se întîlneşte în substantive proprii, ca în *Pollock* (de la "Paul").

-*ship* (în E.V. *scipe* = formă). Sufix plin de vitalitate, este mult folosit pentru a forma substantive abstracte sau adjective, precum şi pentru a desemna titluri, oficii, capacitate, stare, activitate: *fellowship*, *friendship*, *worship*, *hardship*, *scholarship*, *studentship*, *apprenticeship*, *landscape*.

-*stead* (E.V. *stéde* — loc): *bedstead*, *homestead*, *hampstead*,

-*ster* (E.V. -*estre*, -*istre*) formează nume de agent feminine: deşi înlocuit de -*esse*, se mai poate găsi în cuvinte ca: *songster*, *tapster*, numai cu o schimbare de gen.

Începînd din secolul al XVI-lea, cuvintele formate cu sufixul -*ster* sînt considerate de genul masculin.

Notă. În engleza modernă, acţiunea de agent tinde să dispară şi sufixul capătă un sens depreciator, ca în *rhymester* = *rhymer*.

-*th* (E.V.), formînd substantive abstracte (din verbe sau adjective). Arată acţiunea, starea sau calitatea: *growth*, *width*, *depth*, *length*, *health*, *strength*.

-*wright* (de la "work"), ca în: *shipwright*, *wainwright (waggonwright)*, *wheelwright*, *cartwright*, *playwright*.

-*y*, -*ey*, -*ie* (E.V. -*ig*). Formează diminutive: *baby*, *Willie*, *Tommy*, *Charley*, *birdie*, *lassie*, *doddy*, *doggy (doggie)*.

Prin extindere sînt formate şi: *nighty* (nightdress), *undies* (underclothes), *movie*, *talkie*.

2. SUFIXE SUBSTANTIVALE ROMANICE

a. Sufixe productive

-*tion* (Lat. -*tio*, -*tionis*; franc.: -*tion*; fr.veche: -*cion*)
Arată acţiunea, starea sau rezultatul. Sufixele -*sion* şi -*tion* au aceeaşi origine şi acelaşi înţeles: *solution*, *action*, *position*, *vacation*, *potion*, *relation*, *redemption*, *suspicion*, *poison*, *opinion*, *fashion*, *ransom*.

b. Sufixe neproductive

-ary, -aire, -ar, -eer, -ier (Lat : *-arius, -aris*): *secretary, scholar, millionaire, volunteer, cashier, dashier, brigadier, engineer, mountaineer, mariner.*

N o t ă. Acest sufix este de nerecunoscut în *chancellor* (cancellarius), *vicar, butler* (de la *bottle*), *usher* (astarius=portar).

-ary, -ry sau *-er* (Lat. *-arium* = loc unde se poate păstra ceva): *spiary, treasury, armoury, vestry, granary, larder, sanctuary, saucer.*

N o t a 1. Sufixul *-ry* se combină cu unele cuvinte engleze pentru a forma hibrizi, ca în: *cockery, piggery, robbery.*
N o t a 2. În *jewelry, poultry, peasantry, cavalry,* sufixul *-ry* are un înţeles colectiv.

-ant şi *-ent* (Lat.: *-antem* şi *-entem*) formează cuvinte exprimînd agentul unei acţiuni: *assistant, servant, agent, student.*

-ee, -ey, -y (Franc. *-é, -ée;* Lat.: *-atus*). Folosit mai ales la termeni juridici: *army, deputy, jury, attorney, county, grandee, employee, absentee, trustee, legatee.*

N o t ă. *Refugee* este o formaţie mai nouă.

-ess (Lat.tîrzie: *-isse;* Franc.: *-esse*) formează substantive feminine: *shepherdess, empress, governess, marchioness, sorceress.*

N o t ă. Este adăugat altor cuvinte engleze pentru a forma hibrizii *murderess, seamstress.*

-ice, -ise sau *-ess* (Lat.: *-itis;* Franc.: *-esse*), ca în *avarice, distress, cowardice, largess, justice, noblesse, merchandise, riches* (din franceză „richesse").

-ive, -iff (Lat.: *-ivus;* Franc.: *-if*): *captive, fugitive, motive, plaintiff, bailiff, abusive, active.*

-or, -reur (Lat.: *-or, -ator;* Franc.: *-eur*): *aggressor, doctor, amateur, vendor, emperor, censor, speculator, tailor, surveyor.*

1) *Sufixe romanice diminutivale:*

-cule, -cle (Lat.: *-culus;* Franc.: *-cle*): *corpusc(u)le, article, particle, pinnacle, receptacle, capsule, carbuncle.*

-el, -le, -l, -ello (Lat.: *-ulus, -ellus*): *damsel* (dominicella = tînără femeie), *parcel* (particella), *morsel* (de la mordeo), *angle, buckle, chapel, libel, seal* (lat.: *sigillium*) *castle, real, bagatelle, vermicelli, umbella, violoncello* (ital.).

N o t ă. Majoritatea acestor cuvinte sînt intrate în limba engleză din franceză sau italiană, fără schimbări.
Sensul diminutival s-a pierdut pentru multe din ele, de exemplu: *seal* (în lat.:sigillium — pecete mică).

-et -ot, -ette, -etto (Franc.: *-et*, fem. *-ette;* Ital.: *-etto*): *bassinette, gibbet, chaplet, goblet, trumpet, buffet, cigarette, coronel, ticket, lancet, stilleto, falsetto.*

Nota: Majoritatea împrumutate cu sufix cu tot, din franceză sau italiană.

-let (dublu sufix *-el* + *-et*): *brooklet, rimlet, cullet, bracelet.*

Notă. Se adaugă unor cuvinte engleze pentru a forma hibrizii: *hamlet, ringlet, streamlet, brooklet.*

2) *Sufixe romanice augmentative:*

-ard, -art (Lat.: *-ardus*): *drunkard, wizard, braggart, laggard, coward, dullard, sluggard.*

-oon, -on, -one (Franc.: *-on;* Ital.: *-one*): *balloon, cartoon, bassoon, saloon, flagon, million, pennon, medaillon, squadron, trombone.*

3) *Sufixe care arată o stare, condiție, calitate, funcție (în general abstracte):*

-age (Lat.: *aticum;* franc.: *-age*): *beverage, marriage, courage, personage, carnage, vassalage, homage, vintage.*

Nota: Se unește ușor cu rădăcini engleze pentru a forma hibrizi, ca în: *bondage, mileage, tonnage, poundage, tillage, shrinkage, wreckage,*

-al sau *-el* (Lat.: *-alis*): *animal, cardinal, canal, channel, rival, hospital, hostel, hotel.*

-al (Franc.: *-aille*): *refusal, trial, survival, bestowal* (hibrid).

-ance, -ence, -ancy, -ency (Lat.: *-antia, -entio*): *distance, prudence, guidance, constancy, infancy, urgency, abundance, diligence, indulgence, consistency.*

-ice, -ise, -ess (Lat.: *-itis;* franc.: *-esse*): *service, exercise, precipice, largess.*

-ment (Lat.: *-mentum*): *document, instrument, monument, ornament, enjoyment, ferment, attachment.*

Nota 1. Unele sînt împrumutate direct din franceză (*document, instrument*).

Nota 2. Se combină ușor cu unele cuvinte engleze pentru a forma hibrizi, ca: *atonement, acknowledgement, fulfilment, merriment, wonderment.*

-mony (Lat.: *-monia, -monium*) formează substantive abstracte, ca în *acrimony, matrimony, sanctimony, testimony, parcimony, ceremony.*

-ory (Lat.: *-orium;* franc.: *-oire*) apare și sub formele: *-or, -our* și *-er: auditory, dormitory, lavatory, directory; mirror, parlour; dormer, manger.*

-our (Lat.: *-or;* franc.: *-eur*) formează substantive colective şi abstracte, ca în: *ardour, clamour, honour, savour.*

N o t a 1. Terminaţia îşi reia forma franceză în *grandeur.*
N o t a 2. Formează un hibrid în *behaviour.*

-or sau *-our* (Lat.: *-orem;* franc.: *-eur*) arată un agent: *actor, governor, emperor.*

N o t ă. Această terminaţie este disimulată în *interpreter, labourer.*

-ry, -ery (Franc.: *-rie, -erie*): *slavery, trickery, bravery, ribaldry.*

-tude (Lat.: *-tude;* franc.: *-tude*) arată condiţia: *altitude, beatitude, fortitude, multitude, longitude, magnitude.*

N o t ă. Această terminaţie este disimulată în *custom* (din latină — consuetudinem).

-ty (Lat.: *-itatem;* franc. *-té*) formează substantive abstracte: *certainty, charity, cruelty, poverty, bounty, frailty, falsity, vanity, honesty, modesty.*

N o t ă . Cele mai multe cuvinte formate astfel au intrat în limbă prin intermediul limbii franceze.

-ure, -ury (Lat.: *-ura*): *measure, picture, seizure, culture, capture, usury, enclosure.*

-y (Lat.: *-ia;* franc.: *-ie*) arată condiţia sau facultatea: *study, company, family, fury, victory.*

N o t a 1. Aceste sufixe se combină uşor cu cuvinte engleze terminate în *-er*: *bakery, fishery, robbery* etc.
N o t a 2. Înlocuieşte sufixul latin *-ium* în: *augury, remedy, study, subsidy, perjury.*
N o t a 3. Ţine locul sufixului latin *-atus* în *attorney, deputy.*
N o t a 4. *-y* constituie elementul final într-un mare număr de sufixe compuse (*-acy, -cy, -ery, -graphy, -latry, -lopy, -pathy, -ry*).

3. SUFIXE ADJECTIVALE GERMANICE

-ed sau *-d* (E.V. *-d*)
1) Terminaţie pentru participiul trecut folosit adjectival: *learned.*
2) Cu sensul de „posedînd", „avînd", „prevăzut cu": *cold* (= chilled), *long-eared, landed, talented, wretched, moneyed, toothed.*

-en (arătînd materia sau calitatea de orice fel): *golden, silvern, earthen, hempen, oaken, wooden, woollen, silken, linen* (din franc. „lin" — flax), *heathen.*

-en	(veche terminaţie pentru participiu): *drunken, molten, hewn laden, forlorn.*
-ern	(E.V.: *-irnan* — a se întoarce) arată locul: *eastern, western, northern, southern.*
-fast	(E.V.: *faest=ferm*): *standfast, rootfast, shamefast.*
-fold	(E.V.: *feald* — mulţi): *twofold, threefold, manifold.*
-ful	(A.S.: *-ful*; engl.: *-full* — plin) desemnează o calitate: *hateful, needful, beautiful, masterful.*
-ish	(E.V.: *-ise*) poate desemna: 1) ceva caracteristic unei anumite stări: *boorish, childish, churlish.* 2) o formă mai atenuată a unei calităţi: *blackish, greenish, bluish, whitish, goodish, babyish.* 3) naţionalitatea (-ish, -sh): *English, Irish, Scottish, Welsh.*
-le	are tendinţă diminutivală: *little, brittle* (de la break), *fickle* (instabil).
-less	(E.V.: *-leâs*) lipsit de: *fearless, helpless, toothless, heartless.*
-like	(E.V.: *-lic*) cu sensul de „avînd calitatea", de asemenea cu forma *-ly*, ca în: *childlike, wifelike, warlike, dovelike; womanly, ghostly, manly, friendly, cowardly.*
-ow	(E.V.: *-u* şi *-we*): *narrow, callow, follow, yellow, mellow.*

Notă. *yellow* este legat de adjectivul *gol* din substantivul *yolk.*

-right	(E.V.: *rihte*) cu sens de direcţie: *forthright, downright, upright.*
-some	(E.V.: *-sum*, o formă a cuvîntului *same*): *buxom, gladsome, loathsome, handsome, winsome, toilsome, tiresome.*
-teen	(E.V. *-tiene, -tyne, -tene* = 10): *thirteen, fourteen, fifteen, sixteen etc.*
-ty	(E.V.: *tig* = zeci): *twenty* (-twain-ty), *thirty* (-three-ty), *forty* etc.
-ther	(E.V.: *-ther*, gradul comparativ): *either, other, further, whether.*
-ward	(E.V.: *-weard*) indică direcţia: *forward, awkward* (awk = contrariu), *toward, forward, wayward.*
-y, -ey	(E.V.: *-ig*) formează adjective cu sensul de „avînd calitatea de": *mighty, woody, dreary, heavy, dusky, chilly, slippery.*

4. SUFIXE ADJECTIVALE ROMANICE

-able, -ible, -ble	(Lat.: *-abilis, -ibilis*; franc.: *-able*): *laughable, eatable, edible, amiable, culpable, flexible, legible, audible, visible.*

Notă. Acest sufix se combină uşor cu rădăcini engleze pentru a forma hibrizii: *eatable, drinkable, teachable, gullible, bearable, likeable.*

-al (Lat.: *-alis*) arată apartenența: *legal, loyal, vital, mortal, comical.*

-an, -ane, -ain (Lat.: *-anus* și *-aneus;* franc.veche: *-ain* = legat de): *humane, human, certain, Oxonian.*

Notă. Cuvintele *truant, pheasant, tyrant* sînt formate tot cu sufixul *-an*, confundat cu *-ant.*

-ant, -ent (Lat.: *-antem, -entem;* franc.: *-ant*): *distant, president, discordant, current.*

-ar (Lat.: *-aris, -are, -arem*, apare de asemenea sub forma *-er* = aparținînd de . . .): *regular, singular, secular.*

-esque (Lat.: *-iscus;* franc.: *-esque* = asemănător cu): *picturesque, grotesque, arabesque.*

5. SUFIXE VERBALE GERMANICE

– cauzative, formînd verbe tranzitive din substantive sau adjective: are un rol dublu:

-le, -l 1) formează verbe care indică repetarea acțiunii:

dabble (dab) *drizzle* (de la dreosan — a cădea)
dribble (drip) *waddle* (de la wade)
grapple (grab) *wriggle* (de la wrig)

2) formează verbe imitative:

crackle, gabble, jingle, mumble, rustle, tinkle.

-er sau *-r* adaugă o forță intensivă sau repetativă verbului din care derivă:

batter (beat) *chatter* (chat) *glitter* (glow)
glimmer (gleam)
flutter (flit) *sputter* (pit) *patter* (pat)

6. SUFIXE VERBALE ROMANICE

-ate (Lat.: *-atum* = supin): *complicate, relate, graduate, captivate, filtrate, separate.*

-esce (Lat.: *-esco, -escere* — sufix incoativ): *coalesce, effervesce, acquiesce.*

-ete, -ite, -t (Lat.: *-itum, -atum, -tum*): *complete, connect.*

-fy (Lat.: *-fico, -ficare* = a face, a preface; franc.: *-fier*): *beautify, magnify, signify, terrify, liquefy.*

-ish (Lat.: *-isc;* franc.: *-iss*): *punish, flourish, perish, admonish, establish, nourish, vanish.*

-ize, -ise (Lat.: *-izare;* franc.: *-iser*, arătînd o acțiune și formînd verbe tranzitive și intranzitive): *organize, satirize, surprise, disguise, improvise.*

7. SUFIXE ADVERBIALE GERMANICE

-ere arată locul: *here, there, where.*

-es sau *-s* (vechi genitiv care se transformă în *-se* sau *-ce*): *needs, besides, sometimes, unawares, else, hence, thence, once, twice.*

-ling, -long (= lîngă) arată starea, condiția, direcția, ca în: *darkling, grovelling, headlong, sidelong.*

Nota 1. *grovelling* inițial nu a fost un participiu prezent, ci un adverb

Nota 2. *headlong* și *sidelong* în engleza veche erau: *headling* și *sideling.*

-ly (E.V.: *-lice*, dativul cuvîntului *lic* = trup, formă), ca în: *only* (onely) *badly, willingly, utterly.*

-meal (anglo-saxon: *-mael* = cîteodată): *piecemeal, limbmeal.*

-n *when, then.*

-om (veche terminație de dativ: *whom, them, him*), ca în: *whilom, seldom.*

-ther (sufix pentru comparativ, arată locul = înspre): *hither, thither, whither, hitherto.*

-ward sau *-wards* (E.V.: *-weard* — direcție): *homeward, homewards, backwards, downwards.*

-way, -ways (E.V.: *weg* = way): *straightway, always, crossway, edgeways.*

-wise (E.V. *wis* = mod, fel), ca în: *anywise, otherwise, likewise, clockwise.*

Notă. Limba engleză nu posedă sufixe romanice sau grecești pentru formarea adverbelor.

8. SUFIXE GRECEȘTI

-ic, (gr.: *-ikos, -ika* = aparținînd de) formează substantive: *logics, music, physics, ethics, arithmetic, rhetoric* și adjective: *aromatic, graphic, politic, logic, ethic.*

Notă 1. Cu unele din aceste cuvinte, prin adăugarea sufixului latin *-alis*, se formează adjective: *logical, musical.*

-isk (grec.: *-iscos* — diminutiv): *asterisk, obelisk.*

-ism, -asm (grec.: *-ismos, -asmos*): *optimism, enthusiasm, archaism, aphorism, syllogism.*

-ist, -ast (grec.: *-istes, -astes*): *sophist, artist, psalmist, botanist, enthusiast, iconoclast.*

Acest sufix formează numeroși hibrizi din cuvinte de origine latină, ca: *abolitionist, excursionist, journalist, socialist, specialist, educationist, revolutionist.*

-ine (grec.: *-ine;* franc.: *-ine*) formează genul feminin *(heroine)* și adjective de la nume de minerale, plante etc. *(adamantine).*

-ite, *-it* (grec.: *-ites*): *hermit*, *anthracite*, *dynamite*, *ebonite*.
-ize, *-ise* (grec.: *-izo*) formează verbe, ca în: *organize*, *apologize*, *criticize*, *monopolize*.

Notă. Acest sufix se combină cu alte cuvinte engleze, pentru a forma hibrizii *minimize* şi *realize*.

-ma, *-m* sau *-me*: *diorama*, *dogma*, *drama*, *system*, *diadem*, *scheme*, *theme*.

Notă. Acest sufix se combină frecvent cu cuvinte de origine latină, pentru a forma hibrizi, ca în: *deism*, *mannerism*, *purism*, *provincialism*, *vulgarism*.

-on (grec.: *-on*): *criterion*, *skeleton*, *colon*, *phenomenon*.
-sis (acţiune): *analysis*, *emphasis*, *genesis*, *synthesis*, *basis*.

Nota 1. În următoarele cuvinte *-sis* s-a transformat în *-sy*: *hypocrisy*, *poesy*, *palsy* (formă prescurtată pentru *paralysis*).
Nota 2: *-is* a dispărut în *ellipse*, *phase*.

-t, *-te* (înrudit cu sufixele de mai sus): *comet*, *planet*, *poet* (în greacă: comitis, planitis, poetis).
-ter sau *-tre* desemnează instrumentul sau locul: *metre*, *centre*, *theatre*. (în greacă: metron, kentron, teatron)
-y (grec.: *-is*) formează substantive abstracte: *melancholy*, *monarchy*, *philosophy*, *energy*, *sympathy*.

Nota 1. *fancy* este o formă redusă din *phantasy*.
Nota 2. În *dyspepsia* şi *hydrophobia* se păstrează sufixul grecesc în forma sa originală.

-astik, *-istic* (sufix adjectival): *drastic*, *artistic*.

Notă. Majoritatea sufixelor greceşti au intrat în limba engleză o dată cu cuvintele de origine grecească la care sînt alipite; (de exemplu: *criterion*, *asterisk* etc.).

APENDICE

TABLA DE MATERII

a volumelor din ediția originală.

VOLUMUL 1.

VOLUMUL 2.

Partea a II-a: MORFOLOGIA. (Partea I: Fonetica, v. Volumul 1.)

L. Levițchi: Articolul. pp. 171-194.

VOLUMUL 3.

VOLUMUL 4.

VOLUMUL 5.

VOLUMUL 6.

I. Preda: **Diateza pasivă.** pp. 506-516.

I. Poenaru: **Formele nepersonale ale verbului**. pp. 516-562.

VOLUMUL 7.

A. Gheorgiţoiu: ADVERBUL. pp. 5-49.

VOLUMUL 8.

VOLUMUL 9.

C. G. Sandulescu. TIPURI DE PROPOZIȚII SUBORDONATE. pp. 259-276.

P. Iancovici: TOPICA. pp. 276-301.